

Tosimies

Kristillinen miestenlehti

4/25 7,00 €

Rick Warren

8 Go & Make
maailmankonferenssi Helsingissä

16 Israelin siunaamisen ja
kiroamisen seuraukset

28 Filippi oli Paavalin
ajan suurkaupunki

► KUSTANTAJA

Faktapro Oy
Jänismäki 1 A
02940 Espoo
puh. (09) 54 79 74 10
info@faktapro.fi

► TOIMITUS

Jänismäki 1 A
02940 Espoo
puh. (09) 54 79 74 10
toimitus@tosimies-lehti.fi

► PÄÄTOIMITTAJA

Kimmo Janas
puh. 050 912 7332
kimmo.janas@tosimies-lehti.fi

► ISSN 1458-3224

► KUVANKÄSITTELY

Faktapro Oy/Petri Janas

► PAINO

KTMP Group Oy Ab
Mustasaari

► ILMOITUSHINNAT 2025

(+ alv 25,5 %)

	mv	2-väri	4-väri
1/1	1.150 €	1.350 €	1.600 €
1/2	670 €	850 €	1.000 €
1/4	400 €	500 €	570 €
1/8	240 €	270 €	350 €

► TILAUKSET

Kestotilaus: 40 € (6 numeroa/vsk)
Määräaikaistilaus: 45 € (12 kk)
tilausmaksut sis. alv 10 %
tilaukset@tosimies-lehti.fi
www.tosimies-lehti.fi
puh. (09) 54 79 74 10

► KANSI

Go & Make! maailmankonferenssi keräsi Helsinkiin osanottajia ympäri maailmaa. Pastori ja kirjailija Rick Warrenin puhe kosketti kaikkia kuulijoita. © Nelly Tulimäki

Sisällys

4 / 2025

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Etiopialainen Tesfaye Nigusu työskentelee naisten oikeuksien puolesta.
- 8 Go & Make! maailmankonferenssi Värikäs ja innostunut juhlaväki nautti konferenssista
- 10 Viestiveljet 30 vuotta evankeliumin asialla
- 12 "Matkalaista taluta" Salonen herättäjäjuhlissa korostettiin lähimmäisen tukemista
- 13 Sopanen!
• Media harhateillä
- 14 Jumalan johdatuksessa
- 16 Israelin siunaamisen ja kiroamisen seuraukset
- 18 Bulgaria – siunattu maa
- 22 Fredrik Ekholmin Israel-kronikka
• Profetioiden täyttyminen, osa 2
- 24 Antti Sainio:
"Usko on elämäni perusta"
- 28 Lisää historiaa kaivetaan esiin Filippi oli Paavalin ajan suurkaupunki
- 31 Runo: Vene
- 32 Lukijan kynästä
• Elämässä sattuu ja tapahtuu
• Behemot ja Leviatan aamukahvillamme?
- 35 Pohojammaan kautta...
• Hyvää päivää ja kirvesvartta!
- 36 Sana Karmel-vuorelta 14. osa
• Sapatti – kutsu Jumalan lepoon
- 40 Tosimies lukee
• Andrey Teplinsky: Israelin ennalleen asettaminen
• Jarkko Lindqvist: Kaipuu
• Casper Erichsen & David Olusoga: Keisarin holokausti
• Alpo Rusi: Venäjää emme eristä
• Michael Vlach: Onko kirkko korvannut Israelin?
- 43 Pastorin palsta
• Pitäkää Jumalan usko
- 44 Tosimies testaa
• Ford Capri
• Audi S6 Avant e-tron

▲ – Tunsin jo lapsena sympatiaa muita kohtaan. Minua oli autettu ja halusin auttaa muita. Tein vapaaehtoistyötä Mekane Yesus -kirkossa, Tesfaye Nigusu kertoo.

▲ Marttyyrien Ääni -lehden uusi päätoimittaja on Tommi Hintsanen.

▲ Pastori Ivan Hazarbasanov on tehnyt yhdessä vaimonsa Gabrielan kanssa pitkään hyvää työtä bulgarialaisten parissa sekä Bulgariassa että maan rajojen ulkopuolella.

▲ Antti Sainio ei piilota uskoaan.

▲ Audi S6 Avant e-tron on sutjakkaan näköinen täyssähkö-farkku, joka myös liikahtaa isoisesti, kun käsky käy.

Nyt riitti!

Jo vuosia ovat useat ystäväni ehdotelleet, että minun pitäisi erota evankelis-luterilaisesta kirkosta, mutta minä olen naiivisti uskonut kirkolla olevan vielä mahdollisuuksia ja että esimerkiksi kirkollisvaaleissa äänestämällä voisin vaikuttaa "sisältäpäin".

Mutta nyt on pakko lopettaa turha unelmointi ja otettava järki käteen.

Vaikka demokraattisilla vaaleilla valittu kirkolliskokous hylkäsi toukokuussa ehdotuksen rinnakkaisesta avioliittokäsityksestä, piispainkokous käveli arkkipiispan johdolla kirkolliskokouksen päätöksen yli.

Kesäkuun alussa piispainkokouksessa hyväksytty pastoraalinen ohje nimittäin kehottaa pappeja ja seurakuntien työntekijöitä suhtautumaan avoimesti samaa sukupuolta olevien avioliittoon vihkimiseen ja siunaamiseen...

Piispoilla on selvästi käytössään erilainen raamatunkäännös kuin kirkolliskokousedustajilla ja meillä muilla seurakuntalaisilla.

Vaikka luterilaisen kirkon jäsenkato onkin huolestuttavaa, ei mielestäni kirkon pidä luopua omasta opistaan ja lähteä mukailemaan pientä vähemmistöä.

Tiedän, ettei minun eroamiseni heilauta piispakuntaa vähäkään, mutta en kuitenkaan halua, että verorahoillani edesautetaan sateenkaariyhteisön pyrkimyksiä – siis niitä Raamatun vastaisia. Eli tiemme kirkon kanssa valitettavasti eroavat nyt.

Miten sitä TV-Shopissa sanotaankaan, "...eikä tässä vielä kaikki..."

Olen vuosittain odottanut Lidlin saksalaisviikkoja, jolloin tarjoukseen on tullut sianpotkaa (schweinshaxen). Rasva suupielistä tirsken olen sitten herkutellut uunissa paistetulla sianpotkalla ja hapankaalilla, mutta nyt sekin herkuttelu tulee päätökseensä – ei, ei suinkaan vaimon tai lääkärin kehotuksesta vaan Lidlin lähdettyä tämänvuotisen Helsinki Priden pääyhteistyökumppaniksi.

Haukkukaa vaan pikkusieluksi tai tiukkapiipoksi, mutta en aio enää avata kyseisen kaupaliikkeen ovea, vaikka siellä olisi kuinka houkuttelevia tarjouksia.

K. Janas

Etiopialainen Tesfaye Nigusu työskentelee naisten oikeuksien puolesta

Päivi Arvonen

**Tesfaye Nigusu
kääntyi ortodoksista
protestantiksi, opiskeli
Suomessa ja päätyi
työskentelemään
musliminaisten
turvallisemman
elämän eteen Etiopian
somalialueella.**

Kuiva hiekkapöly täyttää ilman, kuoppainen tie muuttuu yhä vain kuoppaisemmaksi mitä pidemmälle Etiopian somalialueen suurimmasta kaupungista Jijigasta ajetaan kohti Somalian rajaa.

Perillä Dharwanaajessa ajetaan yhä vain kauemmas kaupungin laitamille. Nigusu on kenttämatkalla tutustumassa Solidaarisuus-säätiön kumppanijärjestön Havoyocon toimintaan. Nigusu on työskennellyt Solidaarisuuden maajohtajana kevästä 2023 lähtien.

– Kuivuus on alueella iso haaste. Hankkeessa opetamme ihmisiä va-

rautumaan sään vaihteluihin, Nigusu kertoo.

Paikallisille karjankasvattajille ja viljelijöille on muun muassa opetettu, miten maissisadon ylijäämästä voidaan tehdä karjalle rehua ja saada

siten aiemmin jätteenä päätynyt kasvinsa hyötykäyttöön.

– Somalikulttuuri oli minulle uutta, mutta muslimien kanssa kasvoin lapsena. Vietimme yhdessä heidän paastokuukauttaan ja muita juhlia,

Nigusu kertoo.

Ortodoksista protestantiksi

Nigusu syntyi ortodoksikristittyyn perheeseen vuonna 1985. Koti oli

▼ Pahimmillaan kuivuus tappaa sekä eläimiä että ihmisiä.

▲ Tesfaye Nigusu on työskennellyt Solidaarisuuden maajohtajana kevästä 2023 lähtien.

▼ Nigusu ja eläinrehukonetta käyttämään oppinut His Muse.

Eritrean alueella, joka silloin oli osa Etiopiaa.
– Lapsuuteni kasvuympäristö oli

erittäin suvaitsevainen. Eri uskontojen edustajat, kristityt ja muslimit elivät yhdessä ja lapset leikkivät yhdessä.

► dessä. Uskontojen välisiä ristiriitoja ei ollut, Nigusu kertoo.

Nigusun isä oli harras ortodoksi, jonka suvussa oli pappeja.

– Myöhemmin oivalsin, että orto-

doksisuus oli meille enemmän kulttuuria kuin uskontoa, Nigusu sanoo.

Nigusu tutustui jo teini-ikäisenä protestanttikristittyihin. Koulussa oli myös protestanttista uskonnon

opetusta.

– Puolustin aina ortodoksisuutta, mutta aloin ihmetellä, miksi meille ortodokseille ei opetettu, että Kristus on ainoa tie pelastukseen, että

▲ Addis Abeban modernia kaupunkisilhuettia.

▼ Tesfaye Nigusu ja Havyoco järjestön Etiopian maajohtaja Abdinasir Hassen.

pitää olla henkilökohtainen suhde Kristukseen. Meillä ei ollut henkilökohtaista suhdetta Kristukseen, piti vain totella ja tehdä, Nigusu kertoo.

Ortodoksina hänelle oli opetuksessa tullut läheisemmäksi enkelit ja Neitsyt Maria kuin Jeesus.

Nigusu teki uskonratkaisun noin kuusitoistavuotiaana ja liittyi protestanttiseen kirkkoon. Hän oli perheensä ja sukunsa ensimmäinen protestantti. Vanhempien, etenkin isän, oli vaikea hyväksyä ratkaisua.

– Uutinen oli lähes shokki vanhemmilleni. Äitini puolusti minua, mutta isä melkein heitti minut ulos kotoa, koska koki minun olevan häpeä hänen suvulleen. Isän suku oli surullinen ratkaisustani.

Nigusun äiti ja veljet seurasivat hänen esimerkkiään ja liittyivät luterilaiseen Mekane Yesus-kirkkoon muutaman vuoden päästä. Nigusun isä oli tuolloin jo kuollut.

Rakastava lapsuuden ilmapiiri ja hyvä koulutus

Nigusun lapsuus ei ollut materiaalisesti runsas. Perhe joutui pakenemaan Eritreasta Etiopiaan sodan vuoksi. Toiveissa oli paluu takaisin, mutta se ei toteutunut. Nigusun isä oli sotilas ja hän joutui pakenemaan sodan vuoksi Sudaniin.

– Äidillä ei ollut helppoa. Hän oli hänelle uudella seudulla lasten kanssa vailla muita tuttuja paitsi isän puolen sukulaiset, jotka auttoivat häntä mahdollisuuksien mukaan. Hän oli vahva ja hän kasvatti meidät rakkaudella vahvaksi. Tiukat ajat hitsasivat meidät yhteen, Nigusu kertoo.

Äiti halusi lastensa pääsevän kouluun. Alueella oli Suomen Lähetysseuran lähetyssaarnaajia, jotka auttoivat Nigusun ja tämän veljen pääsemään kouluun. Koulutus antoi elämälle hyvän uuden suunnan.

– Tunsin jo lapsena sympatiaa muita kohtaan. Minua oli autettu ja halusin auttaa muita. Tein vapaaehtoistyötä Mekane Yesus -kirkossa, Nigusu kertoo.

Hän suoritti kandin tutkinnon sosiologiasta Gondarin yliopistossa Etiopiassa.

Suomi ja suomalaisuus

Suomi on ollut tavalla tai toisella läsnä Nigusun elämässä jo lapsuudesta lähtien. Ensimmäisen kerran hän kävi Suomessa vuonna 2012.

– Työskentelin Mekane Yesus

-kirkossa hankkeessa, jota Suomen Lähetysseura tuki. Sain kutsun Suomeen ja pääsin osallistumaan muun muassa rippileiriin lähellä Tamperetta, Nigusu kertoo.

Nigusu haki ja pääsi opiskelemaan Jyväskylän yliopistoon ja muutti Suomeen syyskuussa 2016.

Hän valmistui Jyväskylän yliopistosta kansainvälisen kehitystyön maisteriohjelmasta maisteriksi marraskuussa 2018.

– Suomessa kylmyys ei ollut koskaan ongelma, mutta pimeys oli haaste, Nigusu sanoo.

Jumalanpalveluselämä Suomessa oli erilaista kuin Etiopiassa. – Opin ymmärtämään suomalaista kulttuuria. Suomessa hiljaisuus puhuu, Nigusu sanoo.

Monen Suomessa asuneen ulkomaalaistaustaisen tavoin myös Nigusu kokee, että suomalaisten kanssa ei ole kovin helppoa ystävystyä.

– Mutta kun suomalainen ystävystyy, se on elinikäistä.

Nigusu arvostaa suomalaisten rehellisyyttä ja korkeaa työmoraalia.

Haaveissa muutto Suomeen

Nigusu työskenteli osana yliopistopintojaan työharjoittelussa Suomen Lähetysseurassa ja valmistuttuaan hän työskenteli Lähetysseuran työntekijänä Etiopiassa vajaa viisi vuotta.

– Olen aina ollut uraorientoitunut. Rakastin työtäni Lähetysseuran palveluksessa, mutta siinä työssä minulla ei ollut etenemismahdollisuuksia.

Kun Solidaarisuus-säätiö tarjosi Nigusulle maajohtajan pestiä, hänen ei tarvinnut pitkään miettiä.

– Pääsin rakentamaan uutta hanketta ihan alusta, mikä on ollut todella mielenkiintoista.

Nigusu mietti maisteriopintojen jälkeen yhtenä vaihtoehtona väitöskirjaopintoja.

– Halusin tehdä kentällä konkreettista työtä ihmisten kanssa. Ja rakastan työskennellä suomalaisten kanssa. Suomalaiset organisaatiot eivät ole hierarkkisia ja kumppaneita kohdellaan tasa-arvoisesti.

Nigusun haaveena on muuttaa Suomeen perheensä kanssa. Perheeseen kuuluu vaimo ja kaksi alle kouluikäistä lasta.

– Tärkein asia perheeni lisäksi elämässäni on usko. Se on elämäni moottori ja motivaatio kaikkien muuhun.

KARTTULAN APTEEKKI

Kissakuusentie 2-4
p. (017) 383 1130
ma-pe 9 – 17, la 9 – 13

TERVON APTEEKKI

Urheilutie 2
p. (017) 387 2168
ma-pe 8.30 – 16.30

Ilta lähimmäiselle

keskiviikkona 24.9.2025
klo 18 Messukylän kirkossa

Mukana:
Jari Kuusi, Veli-Pekka Joki-Erkkilä,
Juhani Haapoja ja SkyMissiosta
Iikka Löytty.

Musiikista vastaa lauluryhmä
Uskonveljet, johtajana
Jarmo Ojanperä

Kolehti lapsiperheille SkyMissio
ry:n kautta. skymissio.com

TAMPEREEN
MESSUKYLÄN SEURAKUNTA
SUOMEN EVL:IN KIRKKO

Go & Make! maailmankonferenssi Värikäs ja innostunut juhlaväki nautti konferenssista

Eero Ketola

Jäähallin edusta täytyy ihmisistä. Toiset astuvat sisään, toiset tulevat pihalle keskustelemaan ja tapaamaan ystäviään. Äänekkäät meriharakat ihmettelevät katolta ihmispaljoutta. Tuntuu että täällä on edustettuna väkeä kaikkialta maailmasta. Kielikylpyä ja värikkäitä asuja. Tämä on maailmanlaajuisen helluntailiikkeen Go & Make! maailmankonferenssi Helsingin Jäähallissa.

Sinipaitaisten tervetuloitiin nuorten osoittama ystävällisyys ja kohteliaisuuden aisti jo Jäähallin pihalla. Sama ilmapiiri vaikutti kaikissa tilaisuuksissa; näytelyteltoissa, kaduilla ja julkisissa kulkuneuvoissa. Go and Make!, kaulassa riippuvia nimikortteja näkyi kaikkialla lähialueella. Sisäl-

lä Jäähallissa oli voimakas yhteenkuuluvuuden tunnelma, vaikka osallistujia oli 97 maasta. Nuoret, aikuiset ja varttuneempi väki yhtyi ylistykseen ja kiitokseen ja kuunteli herkeämättä puhujia.

Diarmaid MacCulloch kirjoitti kirjan A History of Christianity. Kirjan ensimmäinen painos julkaistiin vuonna 2009. Kirja on paksu kuin tiiliskivi. Siinä on peräti 1161 sivua. Sivulla 914 MacCulloch kirjoittaa: ”Mutta helluntailaisuuden ja sen karismaattisten haarojen nousu oli yksi 1900-luvun kristillisyyden suurimmista yllätyksistä - vuosisadan, jonka useimmat muut yllätykset osoittautuivat epämiellyttäviksi.”

Jäähallissa näkyi, kuului ja havaitsi maailmanlaajuisen, hengellisen tilanteen sykkeen. Erilaiset helluntai- ja karismaattiset seurakunnat ja kirkot kasvavat nopeasti. Kasvun kärkenä ovat useat Afrikan maat ja Latinalainen Amerikka. Klassisiin helluntaiseurakuntiin kuuluu noin 124 miljoonaa jäsentä. Laajempaan helluntai- ja karismaattiseen liikkeeseen lasketaan kuuluvan noin 660 miljoonaa ihmistä. Tulevaisuuden arvio on, että viimeistään vuonna 2050 maailmassa olisi miljardi ihmistä, jotka tunnustautuvat tähän ryhmään. Helluntai- ja karismaattiset seurakunnat eivät kasva syntyvyyden vauhdittamana vaan niistä ihmisistä, jotka kääntyvät uskossa Jeesuksen luo.

Wilson: Lähetyskäskyä toteuttamaan

Lehdistötilaisuudessa, hieman ennen konferenssin alkua oli mielenkiintoista tavata Maailmankonferenssin puhujia. Yhdysvalloista, Oklaholmasta saapunut tohtori William ”Billy” Wilson on Maailman helluntaiyhteisön, World Pentecostal Fellowshipin (PWF) puheenjohtaja. Wilson oli hyvin tietoinen Suomen helluntaiseurakuntien tekemästä arvokkaasta lähetystyöstä. – Jeesuksen antama lähetyskäsky on annettu meille. Suomi on tunnettu lähetystyöntekijöistään. Tehtävämme on toteuttaa lähetyskäsky ja katsottava tulevaisuuteen ja elättävä niin, että Jumalan antamat tunnusteet ovat osana elämäämme, painotti Wilson. Hän tiivistä konferenssin sanoman raamatulliseksi,, evankelioivaksi, profeettalliseksi ja yliluonnolliseksi.

© Eero Ketola

Mukwege: Nyt on toimittava

Nobelin rauhanpalkinnon vuonna 2018 saanut Denis Mukwege Mukengere on kinshasankongolainen naistentautien ja synnytysopin lääkäri, naisten oikeuksien puolesta puhuja ja helluntaipastori. Hän on vuonna 1999 Bukavuun perustetun Panzi-sairaalan perustaja. Hän toimii myös sairaalan lääketieteellisenä johtajana sekä kirurgian ylilääkärinä.

Denis Mukwege on maailmanlaajuisesti tunnettu ja arvostettu henkilö. Hän tekee työtä Kongon aseellisten konfliktin uhrien, erityisesti seksuaalista väkivaltaa kokeneiden naisten ja lasten auttajana. Mukwege kehottaa kaikkia ottamaan vastuuta kärsivästä maailmassa, jossa ihmisoikeuksia poljetaan sumeilematta kenenkään piittaamatta niistä. Kansainvälisistä sitoumuksista tai laeista ei piitata. Mukwegen huoli on aitoa ja se välittyy myös kuulijoihin. Hän muistuttaa tuskista, jotka sodat ja selkkaukset aiheuttavat esimerkiksi Kongossa, Ukrainassa, Sudanissa ja Lähi-idässä. Sotien lisäksi ilmastonmuutos, ydinasevarustelu ja erilaiset pandemiat uhkaavat koko ihmiskuntaa. Kongossa ovat konfliktit jatkuneet noin 30 vuotta. Yli kuusi

◀ Billy Wilson on Maailman helluntaiyhteisön, World Pentecostal Fellowshipin (PWF) puheenjohtaja.

miljoona ihmistä on kuollut. Neljäsosa kongolaisista näkee nälkää ja naisia raiskataan joka päivä. Kongon demokraattisessa tasavallassa on 106 miljoonaa ihmistä. – Afrikkalaisten elämällä ei tunnu olevan arvoa. Saarnaaminen ei riitä, on toimittava. On eletävä evankeliumi todeksi, toteaa Mukwege vakavana.

© Eero Ketola

▲ Pastori ja kirjailija Rick Warrenin puhe kosketi kaikkia kuulijoita. Konferenssin puheissa ei ollut liikaa teoriaa vaan syvää ja koskettavaa, käytännön opetusta.

Warren: Ihmisen kohtaaminen arjen keskellä

Pastori ja kirjailija Rick Warren on yksi Yhdysvaltain arvovaltaisimmista pastoreista. Ennen eläkkeelle jäämistään hän toimi pitkään perustamansa, kalifornialaisen Saddleback-seurakunnan johtajana. Warrenin puheissa ei ollut teoriaa vaan kannustavia esimerkkejä siitä, kuinka arjen keskellä voi kokea Jumalan johdatusta. Warren kertoi, että hänen oma tehtävänsä evankeliumin julistajan alkoi jo 12-vuotiaana. Silloin hän kertoi ystävänsä Jeesuksesta ja johdatti hänet uskoon. Ihmiseltä ihmiselle evankeliointi on Warrenin elämässä todellisuutta edelleen. Hän muistutti puheissaan toistuvasti, kuinka tärkeää on, että kristityt viettävät aikaa myös niiden kanssa, jotka eivät vielä tunne Jeesusta. – Ihmisten on opittava luottamaan sinuun, ennen kuin he osaavat luottaa Jeesukseen, totesi Warren.

Warrenin ”Pastorin sydän” puhe oli koskettava, ajankohtainen ja hyödyllinen. Hänen kirjoittamansa kirja ”The Purpose Driven Life” on

► Bathina Raju kertoi, että konferenssissa on mukana yli 20 intialaista pastoria.

yksi tämän vuosisadan tärkeimmistä kristillisistä teoksista. Kirjaa on myyty yli 32 miljoonaa kappaletta. Aikamedia kustansi vuonna 2002 ilmestyneen kirjan suomeksi nimellä Päämäärätietoinen elämä (Aikamedia 2003).

Seuraava konferenssi Filippiineillä

Helsingin jäähallissa järjestetty nelipäiväinen Go & make! maailmankonferenssi sekä The Send 4. – 7. kesäkuuta kokosivat yhteen 9100 osallistujaa 97 maasta ja kuudelta mantereelta. Puhujia oli yhteensä 63.

© Eero Ketola

▲ Konferenssin ohjelmatoimikuntaa johti Stefan Sigfrids. Hän on Helsingin Saalem-seurakunnan johtaja.

► Kongon demokraattisesta tasavallasta kotoinen oleva lääkäri ja ihmisoikeusaktivisti Denis Mukwege toi voimakkaasti esille kristittyjen vastuun maailman epäoikeudenmukaisuuden keskellä.

► Eraj De Mel viihtyi hyvin Maailmankonferenssissa.

Mukana oli myös 780 talkoolaista, 55 näytteille asettajaa sekä yli 60 median edustajaa yli 30 mediatalosta. Maailmankonferenssin järjestivät Pentecostal World Fellowship, Suomen Helluntaikirkko, Fida International ja Helsingin Saalem-seurakunta. Maailmankonferenssin ohjelmatoimikuntaa johti Helsingin Saalem-seurakunnan johtaja Stefan Sigfrids, tapahtuman pääkoordinaattori oli Merja Hakala sekä Suomen Helluntaikirkon toiminnanjohtaja Esko Matikainen. Edellinen maailmakonferenssi järjestettiin Helsingissä vuonna 1964. Seuraava maailmankonferenssi pidetään Manilassa Filippiineillä marraskuussa 2028.

► Buta tuli konferenssiin Pakistanista.

© Eero Ketola

© Eero Ketola

© Eero Ketola

© Eero Ketola

Viestiveljet 30 vuotta evankeliumin asialla!

Jarmo Ojanperä

Viestiveljet täytti jo 8. helmikuuta 2024 30 vuotta, joten aikaa on kulunut siitä jo runsas vuosi. Työnäky on kuitenkin pitänyt nämä kymmenet vuodet, evankeliumia sanoin ja sävelin.

Juhlistimme juhlaamme 2 maaliskuuta 2024 Aleksanterin kirkossa Tampereella, joka on tullut meille hyvin rakkaaksi vuosien myötä. Erityisesti olemme pitäneet joka vuosi vappuaaton musiikkijuhlan, joka ikään tuli meille perintönä, koska aiemmin vappuaaton musiikkijuhlia pidettiin Tampereen Kristillisen Työväenyhdistyksen toimesta.

Mistä kaikki alkoi

Vuosina 1992 ja 1993 vaasalainen Veljeskuoro vieraili Tampere-aktiossa. Tilaisuudet järjestäneen Hämeen Evankelis-luterilaisen Kansanlähe-

tyksen paikallisosaston toimikunta antoi Risto Muhoselle, idean isälle, ja Jarmo Nurmiselle tiedustelutehtävän: voisiko laulavan miesryhmän perustaa myös Tampereelle. Jo marraskuussa 1993 kuusi innokasta veljeä lauloivat vanhoja hengellisiä lauluja Elna Muhosen johdolla.

Lähetyskodin harjoituksista Vanhaan kirkkoon laulamaan

Veljille varattiin harjoittelupaikka Lähetyskodilta. Ensimmäiset harjoitukset pidettiin 23.1.1994 ja ensimmäinen esiintyminen oli

8.2.1994 Kansanlähetysjärjestämässä iltatilaisuudessa Tampereen Vanhassa kirkossa. Kevään kuluessa lauluryhmästä muodostui viiden-toista veljen kuoro. Osa heistä on vieläkin mukana.

Kuoron nimeksi Viestiveljet

Elna Muhonen ehdotti kuoron nimeksi Viestiveljet, joka otettiin myös käyttöön, hän oli myös pitkäaikainen johtaja, mutta kuoroa on

▼ Harjoitukset Lähetyskodilla.

ollut johtamassa muutama muukin. Kuoroa johtaa tällä hetkellä Jarmo Ojanperä. Kuoro on kasvanut vuosien saatossa ja tällä hetkellä laulajia on viitisenkymmentä, mutta korkean keski-ikä myötä osallistuminen rajoittaa palvelemista. Kuoron ohjelmistoon pääasiassa kuuluu edelleen laulaa vanhempia hengellisiä lauluja.

Säestykset hoidetaan harmonikalla, kosketinsoittimilla akustisella kitaralla, joskus mukana on myös saksofoni, baritoni, poikkihuilu ja viulu.

Viestiveljien CD:t ja DVD:t

Viestiveljien lauluja on tallennettu CD- ja C-kasettimuotoon. "Mä tahdon riemuin laulaa" julkaistiin vuonna 2003, "Lauluja armostaristin ja veren" 2005, "Kun Jeesus saapuu" 2008, "Elävän veden virret" 2011, Sinua siunaten 2014, "Taivaasta viestin toivat" 2016 ja "Yllä pilvien" 2024. Viestiveljien kustanne on myös Viestikvartetin äänite "Lauluni kiitosta soi" vuodelta 2006 sekä Uskonveljien "Armon sanomaa" 2014.

Elokuussa 2007 Viestiveljet lauloivat ja laulattivat yleisöä Vanhan kirjastotalon puistossa. TV7 taltioi tilaisuuden. Sitä on esitetty useaan otteeseen ja tallennettu myös DVD-videoksi. Viiden vuoden kuluttua, 2012, TV7 taltioi Laikun lavalta uudemman kerran laulua, sekä 2017. Television kuvaruudulla se on nähtävänä silloin tällöin, mutta TV7:n arkistosta tietokoneella molemmat tilaisuudet saa kuultavaksi, sekä nähtäväksi milloin vain.

Viestiveljet rekisteröitiin – toiminta ennallaan

Viestiveljet rekisteröitiin yhdistyk-

seksi kesäkuussa 2005. Tämä siksi, että toiminnan laajentuessa asioiden hoito rekisteröitynä yhdistyksenä on helpompaa ja antaa uusia toimintatavaroita. Rekisteröinnistä huolimatta kuoron hengellinen pohja ja työnäky ovat säilyneet ennallaan.

Yhteiskristillisesti yhteisellä asialla

Vaikka viestiveljet sai alkunsa Tampereen Kansanlähetyspiirissä, tehden yhteistyötä ja harjoitukset ovat Lähetyskodin tiloissa, sillä kuoro on yhteiskristillinen, sillä veljiä on useista eri kirkkokunnista ja myöskin esiintymisiä on eri seurakunnissa. Eniten lauletaan ja julistetaan Pirkanmaalla, mutta myös muualla – etäisimmillään on käyty Rovaniemellä ja rajojen ulkopuolella Venäjällä. Toiminnan päämääränä on tavoittaa mahdollisimman moni Jumalaa etsivä ihminen. Tässä työssä ei ole kirkkokuntarajoja! Kristityillä on yhteinen tehtävä ja päämäärä: toteuttaa Kristuksen antamaa lähetyskäskeä.

Rukous – tukeminen

Rukous on myös hyvin keskeinen toiminnassamme. Harjoituksissa rukoilemme alussa, Jumalan sanaa tuoden esille, kuin myös lopussa rukousaiheitten puolesta.

Tuemme myös toisiamme mahdollisuuksien, että jaksaisimme taistella palvelusyötä tehdessämme ja arkisessa elämässämme. Tahdomme muistuttaa itseämme Vapahtajamme sanoin, Joh. 15:15 "sillä ilman minua te ette voi mitään tehdä".

▼ Ryhmä veljistä.

KUVAUKSET
(kaikki mahdolliset teollisuudesta hautajaisiin) yli 30v kokemuksella.

1 KASSATALON kuvapörssi
HYVINKÄÄ

PUH. (019) 439 470
WWW.KPFOTO.FI

Hitsausalihankintaa vaativiin kohteisiin

Teemme mm.

- ajoneuvoyhdistelmien uusia päälirakenteita ja perävaunujen osia
- puutavaranoisturin alustat, motojen kuljetuslavetit ym.

Wintersteel Oy

Sakari Yrjölä

Mäyrämäentie 9, 47450 Perheniemi
0400 570 288, sakari.yrjola@wintersteel.inet.fi

© Hannu Jukola

Hyväntekeväisyyskonsertti Sakari Löytty

pe 24.10.2025 klo 18.00
Nokian kirkossa

järj. Nokian srk ja SkyMissio ry

Käsiohjelma 20 euroa/aikuinen
Tuotto lapsiperheille SkyMissio ry:n kautta
Mukana myös Juhani Haapoja ja liikka Löytty

skymissio.com

"Matkalaista taluta"

Salon herättäjäjuhlissa korostettiin lähimmäisen tukemista

Eero Ketola

Herättäjäjuhlien puheissa toistui juhlien teema: "Matkalaista taluta". Juhlissa puhuivat useat kirkon ja Herättäjäyhdistyksen edustajat. Muun muassa Turun hiippakunnan piispa Mari Leppänen Liedosta, piispa emeritus Kaarlo Kalliala ja Herättäjä-Yhdistyksen puheenjohtaja Tapani Rantala. Odotettu puhuja oli presidentti Sauli Niinistö. Juhlat järjestettiin Salossa ensimmäisen kerran. Järjestyksessä juhlat olivat 131.

Salosta kotoisin oleva presidentti Sauli Niinistö puhui juhla-alueella, joka kantaa hänen nimeään: Sauli Niinistön urheilupuisto. Hän aloitti lausumalla, että hänelle on ainutkertainen kokemus nähdä näin suuri joukko ihmisiä samalla kertaa koolla. Lauantain päiväseuran osallistujamäärä oli noin 5 500 henkeä. Kokonaismäärä juhilla oli 14 000 henkilöä.

Presidentti Niinistön puhe käsit-

teli ihmistä ja hänen arvoaan.

– Olemme kaikki tavanneet luke-mattoman määrän kanssaihmissiäme, niin minäkin. On ollut suuria päättäjiä, on ollut kadun ihmisiä. Kaikesta siitä olen kuitenkin joutunut tekemään sen johtopäätöksen, että vain ihmisiä me kaikki olemme. Toki erilaisia, mutta vain ihmisiä.

Niinistö muistutti, että ihmisen perustunteet ovat aikojen yli säilyneet samoina. Niistä hän halusi

nostaa esiin kaksi, luottamuksen sekä velvollisuuden, vastuun.

– Luottamus on monitahoinen asia: luottaako itseensä, luottaako toiseen, tai herättääkö ja onnistuu-ko herättämään muissa ihmisissä luottamusta? Meillä on paljon vanhuksia, jotka ovat jääneet yksin, tai nuoria, jotka joukossa ollessaankin

▼ Presidentti Sauli Niinistö puhui herättäjäjuhlissa.

© Eero Ketola

joutuvat tuntemaan yksinäisyyttä sen joukon samankaltaisuuden paineen vuoksi.

Niinistö näki lääkkeenä luottamuksen, jota voi herättää yksinkertaisilla asioilla: vaikkapa tervetimitällä, huomioimalla naapuria tai esittämällä oikeat kysymykset nuorelle. Vastuun ja velvollisuudentunteen Niinistö taas näki positiivisina asioina.

– Velvollisuus voi olla onnen lähde silloin, kun täyttää velvollisuutensa. Samoin vastuun kantaminen itsestä ja toisesta oman mittansa mukaan on toisten huomioimista, mutta myös itsensä palkitsemista.

Vakavia uutisia maailmalta seurataan huolestuneena. Niinistö sanoi olevansa vakuuttunut siitä, että viime kädessä järki aina voittaa. Siksi hän päätti puheensa anekdoottiin kirjailija Mark Twainista. Hän ei ollut musiikkimiehiä. Häneltä kuitenkin kysyttiin mielipide Richard Wagnerin musiikista. – Twain vastasi: "Siitä voidaan olla monta mieltä, mutta yksi asia on varma, se on parempaa kuin miltä se kuulostaa." Vaikka tämän päivän uutiset meitä

▲ Voimakas jalanjälki kokemuksesta: Lähes kuusituhatta ihmistä veisaa akustisesti, ilman säestystä ja äänenvahvistinlaitteita....ja vielä sateessa.

huolestuttavatkin, minä olen varma, että tulevaisuus on parempi kuin miltä se näyttää.

Herännäisyys on yksi suomen evankelisluterilaisen kirkon herätysliikkeistä. Siinä korostetaan ihmisen pienuutta Jumalan edessä ja tasavertaisuutta toisen ihmisen rinnalla. Armo kuuluu kaikille. Körttiläisyyden arvomaailma on nykyisin varsin liberaali, mutta eri vakaumuksia löytyy runsaasti.

Tunnusomaista herännäisyydelle ovat seurat eli lyhyistä puheista ja säestyksettä veisattavat Siionin-virret. Juhlat pidetään aina avoimien taivaan alla. Viimeisen tilaisuuden jälkeen pukeista ja lankuista tehty korttipenkit korjataan pois niillä istujien toimesta. Kolme kilometriä kuuden tuuman lankkuperäisiä siirretään odottamaan kuljetusta. Juhla-alue on alkuperäisessä asuunsa vartissa! Salon jälkeen seuraava herättäjäjuhla järjestetään Ylivieskassa 3. – 5. heinäkuuta 2026.

© Eero Ketola

Media harhateillä

Olen seurannut hämmentyneenä ja toisinaan kiukkuisena tapaa, jolla meidän päämediamme YLE ja HS (Hamasin Sanomat?) tarjoavat uutisia Gazan tilanteesta. Nämä molemmat pöhöttäneet mediatolot oikein ylpeilevät sillä, miten luotettavia ja faktoihin tarkasti uutisensa ankkuroivia ovat. Ja niin Maikkari kuin muutkin pienemmät tekijät painavat perässä. Ei ole mikään ihme, että jatkuva asenne-muokkaus on nostanut antisemitismin jälleen aivan uudelle tasolle. Free Palestine, From the River to the Sea, Fuck Israel -huudot kertovat paljon: harhautetut ihmiset mölyävät asiasta, josta eivät tiedä juuri mitään. Pääasia tuntuu olevan, että Israel on hävitettävä kansakuntien joukosta. Käsittämätön juutalaisviha toistaa itseään.

Kummallisinta tässä sotkussa on median ja monien poliittisten päättäjien täydellinen sokeus. YLE ja Hesari toistavat päivä päivän jälkeen sanasta sanaan Gazan terveysministeriön eli Hamasin jakamaa uutisvirtaa ilman pienintäkään kriittistä tarkastelua. Enpä ole kuullut tai lukenut, että edes kertoisivat ettei tietoa ole puolueetomasti varmistettu, kuten hyvään journalismiin kuuluisi. Ja kun Israel lausuu jotain, nämä mediakuninkaat kirjoittavat Israelin väittävän toisin. Yhdellä lauseella, yhden sanan painovoimalla mitätöidään ainoan demokraattisen valtion ja sen armeijan viesti.

Kuitenkin kaikilla mediataloilla on varmasti hallussaan ihan todellista ja tutkittua tietoa Gazan sodasta, kuten Hamasin rakentamasta satojen kilometrien maanalaisen tunneliverkoston olemassaolosta. Rakentaminen on tapahtunut YK:n alaisten tarkkailijoiden silmien alla. Ja suureksi osaksi myös meidän, eurooppalaisten rahoilla, jotka on tarkoitettu palestiinalaisten elinolojen parantamiseen. Kuinka se on ollut mahdollista? Tai se, että Hamas on rakentanut siviilien keskelle, kouluihin ja sairaaloihin niin asevarastoja, tukikohtia ja kymmeniä tuhansia tunnelien suuaukkoja. On myös todistettu, että YK:n UNRWA:n päämajan alla on Hamasin komentokeskus. Mutta kun nämä tiedot eivät edistä antisemitististä agenda, vaetaan. Mitäpä sellaisia juttuja kertomaan hyväuskoisille hölmöille.

Ihmettelen, miten kylmästi meidän päämediamme suhtautuvat Israeliin ja sen oikeuteen omaan maahansa. Räikeä kaksoisstandardi puskee läpi, sillä Israeliin kohdistetaan aivan eri mittarit kuin muihin maihin. Israelia syytetään kansanmurhasta; väite, jonka jokainen ajatteleva ihminen ymmärtää valheeksi. Lokakuun 7. päivän jälkeisessä sodassa on kuollut arviolta 2-4% Gazan väestöstä, suuri osa Hamasin terroristeja. Jos Israel olisi tekemässä kansanmurhaa, heidän yliverkko armeijansa (IDF) olisi voinut tuhota kaikki alueen ihmiset. Samaa aikaan Jemenissä Huthikapinallisten teot, lähes 70% väestöstä on tapettu, on jäänyt hyvin pienelle huomiolle medioissa.

Ja sitten nämä nälkiintyneitten lasten kuvavalkadit. Eivätkö ammattimaiset mediatolot huomaa kuvamanipulointeja, eivät suoranaista valheita. Hyvä kysymys, mutta missä ovat rehelliset vastaukset.

Viime maaliskuussa otti pastori Tommi Hintsanen vastaan Marttyyrien Ääni -lehden päätoimittajan tehtävän. Jumalan johdatus on kuljettanut häntä varsin mielenkiintoisten vaiheiden kautta nykyiseen tehtäväänsä.

Forssassa syntynyt Tommi Hintsanen kertoo luterilais-taustaisten vanhempiensa tulleen uskoon hänen ollessaan noin vuoden ikäinen.

– Täällä Forssassa oli silloin herätystä, ja evankelisluterilaisessa kirkossa toimi uudestisyntynyt pappi, joka järjesti erilaisia raamattupiirejä ja muuta toimintaa. Siellä vanhempani ottivat Jeesuksen vastaan.

Kyseinen pappi kävi myöhemmin Israelin matkallaan kasteella, josta tieto tietenkin levisi kotikaupungissa. Lopputulemana hänen oli jätettävä papin tehtävät kirkossa ja siirtyttävä helluntaiherätyksen piiriin.

– Hänen pitämästään raamattupiiristä aika moni siirtyi papin mukana helluntaiseurakuntaan, niin myös äitini. Isäni jäi evankelisluterilaisen kirkon piiriin ja on siellä edelleenkin. Kotona ei kuitenkaan koskaan ilmennyt mitään ongelmaa, vaikka vanhemmat kuuluivatkin eri seurakuntiin, Tommi Hintsanen kertoo. – Minä olin enimmäkseen äidin kanssa helluntaiseurakunnan tilaisuuksissa.

Hän kertoo ensimmäisiä lapsuudenmuistoja olevan hänen ollessaan 5,5 -vuotiaana helluntaiseurakunnan iltakokouksessa.

– Siellä kysyttiin, kuka haluaisi antaa elämänsä Jeesukselle. Muistan jopa ajatelleeni, että minä haluan päästä taivaaseen ja antaa elämäni Jeesukselle. Niinpä nostin käteni ylös, ja pari setää kävi rukoilemassa puolestani.

Se oli kokemuksena aika vahva, kun ilo ja riemu täyttivät pienen lapsen sydämen. Hintsanen kertoo pohdiskelleensa saatuaan omia lapsia parikymppisenä, kuinka paljon lapsi oikeasti voi ymmärtää uskonasioista.

– En minä varmasti ihan kaikkea

Jumalan johdatuksessa

ymmärtänyt viisivuotiaana, mutta koska se oli niin vahva kokemus, olen ajatellut, että eihän Jumala mitään älykkyydestejä laita, vaan ottaa vastaan, jos joku haluaa kääntyä Hänen puoleensa. Vielä näin aikuisena se on rohkaisevaa, että Jumala ottaa pienemmän lapsen vakavasti.

Vihreä mato

Nuorten toimintaa oli siihen aikaan suhteellisen vähän Forssassa niin helluntai- kuin vapaaseurakunnassakin.

– Jossain vaiheessa aloitimme sellaisen tee-se-itse -yhteistyön järjestämällä yhteisiä peli-iltoja yms. seurakuntien kesken. Ja niissä kuvioissa tutustuin lukioaikana vapaaseurakunnasta Suviin, jonka kanssa aloimme seurustella, Tommi Hintsanen muistelee.

Tuohon aikaan oli alettava suunnitella myös omaa tulevaisuutta,

mitä haluaisi isona tehdä.

– Aktiivinen osallistuminen seurakunnan toimintaan kiinnosti, mutta en ehdottomasti halunnut olla esillä, sen verran ujo ja arka olin, hän naurahtaa.

Tekniikka oli aina kiinnostanut Hintsasta ja pyrkiminen tekniseen korkeakouluunkin pyöri mielessä. Mutta lukion viimeisellä luokalla ajatuksiin nousi yhä voimakkaammin Iso Kirja Opisto Keuruulla.

Nuoret olivat menneet naimisiin Tommi 19-vuotiaana ja Suvi 18-vuotiaana, joten oli aika suunnitella myös yhteistä tulevaisuutta, johon etsittiin rukouksessa vastausta.

Opiskelupaikka Tampereen teknisen korkeakoulun sähkötekniikan linjalla avautui, mutta nuoripari päätti kuitenkin muuttaa Keuruulle, josta hankittiin jo asuntokin.

– Olimme sopineet muuton

Keuruulle elokuun alussa, mutta pari päivää aikaisemmin tuli Isosta Kirjasta kirje, että hakijoita oli tullut yllättävän paljon, enkä mahtunutkaan kurssille, Tommi Hintsanen kertoo. – Se oli aikamoinen paukku, kun kaikki suunnitelmat menivät kerralla uusiksi.

Hän oli kesätöissä viherrakennusyrityksessä ja työtoverina oli vanhempi uskovaishen mies.

– Olimme perjantaiamuna kitkemässä pensaita, kun kaveri näki vihreän madon siellä pusikossa. Hän alkoi kahvitaulla ihmetellä, kuinka hienoa, että madolla on vihreä suo-
javäri, ja kuinka kaikilla eläimillä on joku suoja – väri, myrkyhampaat tai vaikkapa kynnet. Mutta meillä ihmisillä ei ole mitään vastaavaa. Mutta sitten hän totesi, että meillä Jumala, joka pitää huolen meistä.

Se kolahti aika vahvasti omaan sibi-

◀ Päätoimittaja Tommi Hintsanen kertoo kokevansa uudessa työssään levollisuutta, ja että Jumala vaikuttaa kasvuprosessiin hänen elämässään.

kuntaani silloin, kun kaikki tuntui menevän uusiksi.

Opiskelupaikka Tampereella oli varma, toisaalta kesätyönantajakin houkutteli jäämään palkkalistoille. Nuoripari kuitenkin tunsu Keuruun tärkeämmäksi, ja niin he muuttivat Keuruulle elokuun lopulla.

– Vähänhän se hirvitti, että mitä ollaan tekemässä, mutta seuraavalla viikolla tuli uusi kirje, jossa toivottiin tervetulleeksi peruutuspaikalle Isoon Kirjaan. Meillä oli kuitenkin sisäinen varmuus ja luottamus Jumalan johdattukseen, ja että olemme tekemässä oikein.

Isossa Kirjassa kului lopulta viisi vuotta teologiaa opiskellen. Varusmiespalveluksen suoritettuaan Hintsanen palasi vielä Keuruulle jatkaamaan opintojaan ja suoritti ensin teologian kandidaatin ja sen jälkeen vielä teologian maisterin tutkinnon yhdysvaltalaiseen yliopistoon.

Hintsasten tie vei Keuruun jälkeen Loimaan helluntaiseurakuntaan viideksi vuodeksi ja sieltä Lieksan seurakuntaan. Pohjois-Karjalassa vietetyn seitsemän vuoden jälkeen vuonna 2014 oli aika siirtyä kotipaikkakunnalle Forssaan helluntaiseurakunnan pastoriksi. Matkan varrella perhe on kasvanut seitsenlapsiseksi, joista vanhin on nyt 26-vuotias ja nuorin 6-vuotias.

Matka Marttyyrien Ääneen

Toisin sanoen miestä on kuljetettu varsin mielenkiintoisia polkuja, ennen kuin nykyinen työpaikka Marttyyrien Äänen päätoimittajana löytyi. Tommi Hintsasen ja Marttyyrien Äänen tiedot ovat kuitenkin vuosien varrella sivunneet toisiaan useammankin kerran, joten täysin vieras uusi työnantaja ei suinkaan ollut.

Seurakuntavuosina oli useitakin tilaisuuksia, joissa Marttyyrien Äänen edustajat kertoivat yhdistyksen toiminnasta. Toisaalta Marttyyrien Äänen toiminnanjohtajan Hannu Lahtisen kanssa he ovat tunteneet jo pidempään.

– Kun aikoinaan kävin Venäjällä raamattukoulussa, ensimmäisen kurssin, jolla opetin, toteutimme yhdessä Hannu kanssa, Hintsanen muistelee. – Kun olimme vielä Lieksassa, paikkakunnalle tuli 500-600

somalia vuoden sisään, ja meillä käynnistyi jonkin tasoinen muslimityö seurakunnassa. Hannu oli silloin vielä FIDA:lla muslimityön koordinaattorina, ja hän kävi selvittämässä meillä seurakunnassa, kuinka muslimi tulee kohdata. Noilla kerroilla Hannu asui meillä kotona, jolloin tutustuimme paremmin toisiimme.

Hän myöntää olleensa nuoruudesta lähtien kiinnostunut lähetystyöstä, ja ajatuksia mahdollisesta lähetyskentille lähdistäkin on mielessä käväissyt. Perhe-elämä pienten lasten kanssa on kuitenkin hillinnyt lähtöhaluja ja toisaalta seurakuntakuviot ovat tuntuneet oikealta paikalta palvella. Lähetyskentillä on kuitenkin tullut vierailtua lähinnä raamattukoulun puitteissa.

– Venäjällä ja Albaniassa olen vierailut, ja Etiopiassa olin kerran Hannun mukana. Täällä kotimaassa toimiminen maahanmuuttajien parissa on tuntunut ehkä luontevimmalta tavalta toimia.

Hintsanen kertoo pyrkineensä pitämään omassa seurakunnassaan lähetyspainotteisia tilaisuuksia, mm. kerran kuussa pidettävä tilaisuus, jossa vieraat lähetyskentiltä olivat mukana etäyhteydellä – tapa oli havaittu hyväksi toimintatavaksi koronavuosien aikana.

– Juha Lehtosen vierailu viime vuoden huhtikuussa syytti mielessäni paljon erilaisia ajatuksia, kun hän kertoi FIDA:n toiminnasta. Päätimme tavata uudelleen juhannuskonfassa ja kartoittamaan, min-kälaisia mahdollisuuksia olisi toimia lähetystyössä. Siinä vaiheessa tuli sellainen rento ja vapaa sisäinen olotila katsoa, mitä tuleman piti.

Kun Marttyyrien Äänen päätoimittajan Ilpo Jokimäen siirtyminen Avainmedian toiminnanjohtajaksi varmistui syksyllä 2024, otti Hannu Lahtinen yhteyttä Hintsaseen ja kysyi kiinnostusta uudeksi päätoimittajaksi. Mielenkiintoinen yksityiskohta on, että Tommi Hintsanen oli tradenomiksi opiskellessaan tehnyt päättötyönsä juuri Marttyyrien Äänen viestinnästä.

Jumala jaksoo johdattaa

– Pakko myöntää, että nyt oltiin viemässä vähän eri suuntaan, kuin olen mielessäni kuvitellut. Toisaalta ajatus alkoi tuntua yhä luontevammalta, onhan Marttyyrien Ääni kuitenkin vahvasti lähetyspainotteinen organisaatio.

Niinpä Hintsanen siirtyi maaliskuun alussa Marttyyrien Ääni-lehden uudeksi päätoimittajaksi. Ensimmäiset kuukaudet ovat menneet sisäajajossa ja organisaation tavoille totuteltessa, eikä tarkoitus kuulemma suinkaan ole laittaa kaikkea uusiksi päättötyössä havaittujen oppien mukaan.

– Olen naureskellut toimistolla, että tässä joutuu nyt syömään omia lääkkeitään, hän hymähtää.

Vaikka Hintsanen tekee työtä pääsääntöisesti etänä Forssasta käsin, on tarkoitus tavata ns. ydinjoukon kanssa vähintään kerran viikossa Marttyyrien Äänen Keravan toimistossa.

Työnkuva pitää sisällään kuudesti vuodessa ilmestyvän lehden tekemisen lisäksi myös yhdistyksen muu viestintä, joka on tänä päivänä media-alan muutoksen ansiosta varsin monipuolista ja monissa kanavissa tapahtuvaa. Radio Patmoksessa ja Radio Deissä viikottain lähetettävien ohjelmien lisäksi Marttyyrien Äänellä on joka toinen perjantai ohjelma TV7:ssä. Eikä tässä vielä kaikki, sillä yhdistys on varsin aktiivi myös somen puolella; niin Facebookissa, Instagramissa, Youtubessa kuin nettissäkin.

– Varsinkin nuorten tavoittamisessa nousee somen merkitys tärkeäksi. Painettua lehteä ei moni varmaankaan tilaa ja toisaalta televisiota eivät nuoret enää katsele, Tommi Hintsanen huomauttaa.

On hyvä muistaa, että Marttyyrien Äänen henkilökunta on varsin pieni ja piskuinen, joten kiirettä pitää.

– Nämä ensimmäiset kuukaudet ovat oikeasti tuntuneet hyvältä, olen selvästi tuntenut siinä tietynlaisen Jumalan johdatuksen. Vuosien varrella on syntynyt hyvä yhteys näitten ihmisten kanssa sekä se päättötyö ja kaikki muu mitä ollut siellä aikaisempina vuosina, ovat luoneet hyvän pohjan tälle työlle. Olen tehnyt seurakuntatyötä reilut parikymmentä vuotta, joten tietynlainen vaihtelu tuntuu inhimillisestikin hyvältä. Nyt pääsee näkemään kristillistä kenttää hieman erilaisesta näkökulmasta, Hintsanen luettelee.

Työn mielekkyyttä lisää hänen kertomansa mukaan myös mahdollisuus vaikuttaa omalla panoksellaan, että jonkun tai joittenkin ihmisten elämä voisi olla helpompaa.

Vaikka meillä Suomessa on suhteellisen rauhallista elää verrattuna

moniin lähetyskentän maihin, niin ei meillä myöskään ole käynnissä mitään suurta herätystä.

– Tuntuu innostavalta kuulla ja nähdä maailmalta, kuinka Jumala toimii hädän ja vainojen keskellä ja ihmisiä todellakin pelastuu, toteaa Tommi Hintsanen ja kertoo toimenkuvaan kuuluvan muutamia matkoja vuosittain eri maihin seuraamaan paikallisten yhteistyökumppaneiden toimintaa.

Suorat, henkilökohtaiset yhteydet eri maissa toimivien yhteistyökumppaneiden kanssa ovatkin yksi Marttyyrien Äänen vahvuuksista.

Löytyykö uutta kipinää?

Viime kuukausien aikana Tommi Hintsanen kertoo pohtineensa meidän suomalaisten olevan jonkinlaisia pullamössä -kristittyjä, kun vertaa maailmalta kuuluviin ihmisten tarinoihin.

– Siellä ihmiset joutuvat tekemään oikeasti todella kovia valintoja. Jeesuksen seuraaminen saattaa merkitä aika isoja kustannuksia elämään. Ja silti he päättävät seurata Jeesusta.

Kun meillä Suomessa olisi kaikki vapaus toimia, niin laittamme turhan usein oman mukavuutemme korkealle prioriteeteissa.

– Meillä on vähän tällainen kulturellinen mentaliteetti vallalla. Hengellistä tarjontaa on paljon ja voi tehdä omia valintoja runsauden keskellä, Tommi Hintsanen arvioi.

Hän muistuttaa, että muualla ei ole yhtä helppoa eikä yhtä paljon tarjontaa. Ei ole mahdollista miettiä, mikä juuri minua miellyttää.

– Voisimmeko löytää vähän toisenlaisen otteen? Enkä suinkaan tarkoita mitään vääränlaista lähihenkistä kristillisyyttä, sellaista hampaat irvessä puristamista. Pitäisi löytää uusi kipinä. Enkä tietenkään tarkoita, että meidän pitäisi lähteä ihannoimaan vainoja ja vaikeuksia, koska sekään ei ole tervettä, Hintsanen pohdiskelee.

Hän muistuttaa, että Raamattu ohjaa meitä rukoilemaan, että saisimme viettää tyyntä ja rauhallista elämää.

– Paavalihan kehottaa meitä rukoilemaan vallanpitäjien puolesta, sehän olisi ihan mahtavaa elää tällaisen keskellä. Meidän pitäisi pyrkiä elämään Jumalan tahdon mukaista elämää. Mutta voi olla, että tulevaisuudessa joudumme kohtaamaan enemmän valintoja, Tommi Hintsanen miettii.

Israelin siunaamisen ja kiroamisen seuraukset

Pentti Kautto

Raamatussa on selkeä ilmoitus Israelin merkityksestä maailmanhistoriassa. Jumala on luvannut siunata niitä, jotka Israelia siunaavat ja kirota niitä, jotka Israelia kiroavat (1 Moos.12:3). Raamattu myös varoittaa kajoamasta juutalaisiin ja Israeliin, sillä se, joka heihin koskee, koskee Jumalan silmäterään (Sak.2:8). Jumala myös valvoo sanaansa, että se toteutuu (Jeremia1:12).

Tämä hengellinen laki – Israelin siunaaminen tai kiroaminen ja vastaavasti seuraukset siunaus tai kirous – koskee kaikkia ihmisiä, kansakuntia ja valtioita.

Se on ollut voimassa sen asettamisesta asti ja on vielä tuhatvuotisessa valtakunnassakin, jolloin Jeesus on tullut takaisin maan päälle ja hallitse (Sak.14:16-19, Jes.60:12).

Yleinen mielipide on kääntynyt Israelia vastaan. Yhdistyneet kansakunnat on antanut runsaasti Israelin tuomitsevia julkilausumia. Media antaa jatkuvasti aivopesevää yksipuolista ja valheellistakin kuvaa Israelista. YK on luisunut erittäin antisemitistiseksi: yli 90% terrorismista kohdistuu Israeliin ja juutalaisiin, mutta YK ei ole koskaan niitä tuominut.

Mitä meidän pitäisi kristittyinä tehdä?

Oikeudesta, totuudesta ja väliin menosta on kirjoitettu Raamatussa (Jes.59:14–18) mm. seuraavasti: ”Oikeus työnnetään takaperin, ja vanhurskaus seisoo kaukana, sillä totuus kompastelee torilla, suoruus ei voi sisälle tulla. Niin oli totuus kadonnut, ja joka pahasta luopui, se ryöstettiin paljaaksi. Herra näki sen, ja se oli hänen silmissänsä paha, ettei ollut oikeutta. Ja hän näki, ettei ollut yhtäkään miestä, ja hän ihmetteli, ettei kukaan astunut väliin.”

Kaikki ihmiset tietävät mitä tarkoittaa oikeus, sillä se on laitettu meidän sydämiimme ja siksi me tiedämme oikean ja väärän (Room. 2:15). Meiltä siis odotetaan, että astumme väliin, kun Israelia koskeva totuus on kadonnut ja sille tehdään vääryyttä eri tavoin, esim. levittämällä valheellisia tietoja tai uutisia Israelista, kiroamalla sitä tai tekemällä terroritekoja. Meidän tulee pysyä Israelin rinnalla, rukoilla sen puolesta ja siunata ja puolustaa sitä. Meidän tulee myös tuoda Suomen ulkopoliittisten päättäjien tietoon historialliset faktat ja Raamatun lupaukset Israelille, ettemme vedä Jumalan tuomioita maamme ylle tuomitsemalla Israelin.

Suomen ja Israelin suhteet ovat aina olleet hyvät ja kauppa- ja kulttuurisuhteet vilkkaat. Vuosessa on laaja Israelin ystävien verkosto ja myös Suomen maine Israelissa on hyvä. Kuitenkin Suomi äänesti YK:ssa 18.9.2024 Israel-vastaisen päätöslauselman puolesta. Päätöslauselmassa vaaditaan palauttamaan Palestiinalle vuoden 1967 jälkeen vallatut alueet ja vetäytymään Palestiinan alueelta 12 kuukauden kuluessa. Palestiina-valtioita ei ole kuitenkaan koskaan ollut, vaan Länsiranta kuuluu YK:n päätöksellä 1948 Israelille. Ei ole myöskään

olemassa ”palestiinalaisia”, vaan esimerkiksi Länsirannan eli Juudean ja Samarian arabit ovat valtaosaltaan jordanialaisia tai heidän jälkeläisiään. Tämän asian vahvisti myös Jordanian Kuningas puheessaan YK:ssa (2024): ”Jordania ei tule koskaan ottamaan takaisin kansalaisiaan Länsirannalta”.

Gazan ylle on tulossa kirous

Arabit alkoivat puhua ns. ”kahden valtion ratkaisusta” vasta vuoden 1967 sodan jälkeen, koska eivät saaneet tuhottua Israelia. Kahden valtion malli on ongelmallinen kolmesta syystä: arabit eivät kuitenkaan tule sitä hyväksymään niin kuin eivät ole hyväksyneet mitään sopimusehdotusta aiemminkaan, toiseksi Israel ei pysty silloin puolustautumaan ja kolmanneksi – joka onkin tärkein – Herra ei hyväksy maan jakoa. Jako tulee kuitenkin tapahtumaan (... ovat jakaneet minun maani, Joel 3:2), mutta Herra tulee tuomitsemaan ne kansat, jotka osallistuvat Jumalan maan (Israelin) jakamiseen (Sak.12:1-3). Suomen ei pidä olla jakamassa Israelin maata eikä myöskään puoltaa jakoa tunnustamalla Palestiinan valtion.

Gazan ylle on tulossa kirous, koska ovat tehneet terrori-iskuja ja käyneet sotaa Israelia vastaan. Gaza tyhjenee ja Israel ottaa sen haltuunsa, mutta ehkä vasta myöhemmin, niin kuin seuraava profetia toteaa: ”Gaza jää tyhjäksi, Askelon autioksi, Asdodin asukkaat ajetaan pois keskellä päivää ja Ekron tuhotaan. Voi rannikon asukkaita, kreettien kansaa! Teistä Herra sanoo: – Minä nöyryytän sinut, Filistean (palestiinalaisten Gazan) maa, ja teen lopun asukkaistasi. Rantamaa jää laiumeksi ja lammasten tarhoiksi. Ja ne, jotka ovat jäljellä Juudan heimosta, saavat rannikon haltuunsa.” (Sefanja 2: 4–7)

Mistä johtuu israelilaisten ja palestiinalaisten välinen konflikti?

Sekä Raamatun (1Moos.15:18) että Koraanin (Suura 10:93 ja 5:21) mukaan juutalaisten oikeus Israelin maahan perustuu Jumalan tahtoon ja lupaukseen israelilaisille. Miksi muslimit eivät usko Koraania, vaan sen opetuksesta huolimatta haluavat tuhota Israelin sekä valloittaa itselleen Israelin maan? Israelilaisten ja palestiinalaisten konfliktin ydin ei ole Israelin maa-alueiden luovuttaminen palestiinalaisten haltuun ja Palestiinan valtion syntyminen Lähi-itään, vaan se, että muslimit haluavat tuhota Israelin kokonaan ja lopullisesti. He ovat jo yrittäneet useita kertoja niin kuin Raamatussa on profetoitu: ”Jumala, älä ole niin ääneti, älä ole vaiti, älä ole, Jumala, niin hiljaa. Sillä, katso, sinun vihollisesi pauhaavat, ja sinun vihaajasi nostavat päätänsä. Heillä on kavalat hankkeet sinun kansaasi vastaan, ja he pitävät neuvoa sinun suojattesi vastaan. He sanovat: ”Tulkaa, hävittäkäämme heidät olemasta kansa, niin ettei Israelin nimeä enää muisteta”. Sillä he neuvottelevat keskenään yksimielisesti, he tekevät liiton sinua vastaan: Edomin teltat ja ismaelilaiset, Mooab ja hagrilaiset, Gebal, Ammon ja Amalek, Filistea ynnä Tyyron asukkaat. Myös Assur on liittynyt heihin, nämä ovat käsisivartena Lootin lapsilla” (Psalmi 83:2-9).

Mistä johtuu sellainen vihamielisyys, että muslimit haluavat tuhota Israelin? Vihamielisyyden kehittyminen lähti alun perin Abrahamin poikien Ismaelin ja Isakin välisestä kiistasta, sillä Iisak oli lupauksen lapsi (”Iisakista sinä saat nimellesi jälkeläiset”, Room. 9:7), ja edelleen Jaakobin ja Eesaun välisestä kiistasta. (”Vanhempi on palveleva nuorempaa”. Room. 9:12). Lupaukseen

sisältyi myös Messiaan tulo juutalaisten kautta.

Koraanissa kerrotaan sekä Iisakista että Ismaelista myönteisesti, mutta sen lisäksi islamissa on perimätieto ja opetus, jonka mukaan lupaukset sai Ismael eikä Iisak. Sen vuoksi Israelin ei pitäisi ollenkaan olla siinä missä se on, keskellä arabi yhteisöä. Tämä on ongelman ydin. Islamin uskonnon tehtävä on ollut kautta historian tuhota Israel. Tämän opetuksen tähden vuosisatojen ajan muslimit ovat olleet eksytettyinä pois todellisesta evankeliumista Herrassa Jeesuksessa.

Herra sanoo viimeisen sanan

Tässä maailmanajassa on tyypillistä, että asioita ratkotaan sotimalla ja vahvemman oikeudella ja tehdään vääryyttä ja oletetaan, että asia on järjestyksessä. Mutta Herra ei ole ulkopuolinen maanpiirin tapahtumissa, vaan hän hallitsee, näkee ja kuulee ja sanoo viimeisen sanan. Tuomioita tulee jatkuvasti, jotta me oppisimme oikeudenmukaisuutta (Psalmi 7:12, Jes.26:9). Hänen tuomionsa tai siunauksensa ovat oikeudenmukaiset ja tulevat ennemmin tai myöhemmin kuten seuraavat tapahtumat osoittavat:

- Mannerheim ja Tanner kieltäytyivät luovuttamasta juutalaisia viime sodan aikana, josta tuli siunaus Suomelle, Suomi säilyi itsenäisenä ja nousi nopeasti taloudellisesti.
- TV:n iltauutisissa 20.9.1982 oli presidentti Mauno Koiviston haastattelu, jossa hän toivotti PLO:n toimiston tervetulleeksi Suomeen. Seuraavana päivänä – Maurin päivänä – iski Suomeen myrsky (<https://fi.wikipedia.org/wiki/Mauri-myrsky>), jota ilmatieteen laitos ei pystynyt ennustamaan. Silminnäkijöiden mukaan myrsky puhkesi täysin yllättäen iltapäivällä 21. syyskuuta 1982. Metsää kaatui miljoonia kuutiomet-

reja; yksin Rovaniemen kaupungin alueella kaatui noin 4 000 puuta. Tuulen lisäksi tuhoja aiheutti korkealle noussut merivesi, joka tuhosi Kemin ja Tornion venesatamat. Kuolonuhreja oli kaksi: pariskunta, joka haki suojaa lomamökistään.

- Kirjassaan Punainen myrsky nousee – Jeesus, juutalaiset ja tuleva vaino, Richard Glickstein kertoo viestin Suomen hallitukselle sivuilla 120-121. Hän pyytää mm. seuraavaa: ”Kun tulemme massoit-tain Venäjältä, niin antakaa meidän kulkea turvallisesti maanne läpi”. Ja edelleen: ”Mutta kuulkaa minua. Ellette anna meidän kulkea rauhassa maanne läpi, niin kun yritämme tulla Venäjältä, pelkään, että Jumalan tuomio tulee Suomen ylle ja se kärsii Edomin kohtalon, tuhoisan sodan.”

Välirauhan aikana noin 5000 juutalaista pyysi lupaa matkustaa omalla kustannuksellaan junalla Suomen halki Jäämerelle, jossa USA:n laiva ottaisi heidät ja veisi USA:aan. Silloinen hallituksemme kielsi asian. Jonkun ajan kuluttua tuon päätöksen jälkeen alkoi jatkosota 1941 kesäkuussa. Yhteys Jäämerelle menetettiin 1944.

- Kun Neuvostoliitto oli hajonnut, Lappeenrannasta ELAL lehtoyhtiö lensi Venäjän juutalaisia Israeliin. Aluksi Suomen hallitus päätti kieltää lennot. Kun Pertti Paasio toimi ulkoministerinä vuosina 1989–1991, hän vaikutti siihen, että lentoja sallittiin jälleen, mutta tällöin asetettiin kiintiö, jonka mukaan enintään 5000 juutalaista sai muuttaa Suomeen kauttakulkumatalla Israeliin. Vuonna 1991 maaliskuun eduskuntavaalien jälkeen ulkoministeriksi nousi Paavo Värynen, joka vaikutti siihen, että Venäjän juutalaisten muuttokiintiötä nostettiin 5000:sta 20 000:een juutalaiseen. Muuttoliike alkoi tyrehtyä vuoden 1992 jälkeen, koska löytyi muita reittejä. Bruttokansantuotteemme putosi ja työttömyys oli huipussaan. Tuhatnet yrittäjät tekivät itsemurhan.

- 13.12.2023 Turkissa sharia-lakia maahan ajavan islamistisen Felicity-puolueen kansanedustaja Hasan Bitmez, 53, lyhyhistyi parlamentissa ja sai sydänkohtauksen livenä lähetetyn puheenvuoronsa päätteeksi, jossa hän kirosi Israelia, ja kuoli jonkin ajan päästä. (<https://www.anterya.fi/p/turkkilainen-kansanedustaja-sai-sydankohtauksen>).

- Vuonna 2022 Yhdistyneet Kan-

sakunnat antoi Israelille enemmän tuomioita kuin kaikille muille maille yhteensä. Samaan aikaan monilla Israelia vastustavilla alueilla, kuten Gazassa ja Länsirannalla, on ollut taloudellisia ja humanitaarisia kriisejä.

- Sodat 1948, 1967 ja 1973 olivat menestyksiä Israelille ja katastrofeja arabimaille.

- Iran on uhannut Israelia ja tukenut Israelin tuhoamiseen tähtäviä terroristijärjestöjä. Iran hyökkäsi ohjuksin Israeliin 2024, mutta Israel onnistui torjumaan ne lähes täydellisesti. Tänä kesänä Iran kärsi pahoja tappioita lyhyessä sodassa Israelin kanssa. Iran vetäytyi kuoreensa – ehkä toistaiseksi, kun huomasi, ettei pärjää.

- Terroristijärjestöt Hizbollah ja Hamas ovat hyökkäilleet Israeliin, mutta nyt on niillekin tullut maksun aika ja ovat kärsineet huomattavia tappioita.

Vääryyttä vastaan

Israelin historiassa on aina ollut taapahtumia, joissa Jumalan varjelus ja siunaus näkyy ja kirous ja tuomio Israelin vastustajille. Israel on menestystarina kaikilla mittareilla

mitattuina, mm. tieteen, taiteen, sotateknologian, innovaatioiden ja talouden osalta, mutta vihamieliset ja hyökkäilevät naapurimaat ovat jääneet takapajuloiksi. (...) *”Totisesti, siunaamalla minä sinut siunaan, ja enentämällä minä sinut ennennän”* Hebr. 6:14)

Yhteenvetona totean, että edellä on vain muutama esimerkki Jumalan tuomioista tai siunauksista. Israel tulee kyllä selviytymään, koska sillä on Jumalan lupaukset, mutta miten käy Suomen, jos emme kohtele Israelia oikeudenmukaisesti? Vuoden 1967 sota oli Israelin kovin sota 2000 vuoteen, ja koko tuon sodan ajan liehuivat Jerusalemin Jaffa-kadulla Israelin ja Suomen liput rinnakkain, koska Suomen pääministerin ensimmäinen valtiovierailu osui tuon sodan alkuajankohtaan. Siinä Suomen paikka onkin, olla Israelin rinnalla – vääryyttä vastaan. Suomen tulee muodostaa oma oikeudenmukainen linjansa suhteessaan Israeliin ja toimia Israelin parhaaksi, koska silloin myös Suomi menestyy niin kuin Psalmi 122:6 toteaa: *”Toivottakaa rauhaa Jerusalemilille, menestykööt ne, jotka sinua rakastavat”*.

BULGARIA – siunattu maa

Jotakin kiehtovaa ja länsimaisesta kulttuurista poikkeavaa on aistittavissa entisen itäblokin maissa siitäkkin huolimatta, että yleinen elämänmeno ei tietenkään ole enää samankaltainen, kuin se oli kommunistivallan aikana.

Elämää kahden vuoden sykleissä

Bulgariassa ymmärtäkseni eritoten nuorison elämään ja sen sisältöihin on vaikuttanut voimakkaasti länsimaisen kulttuurin sisäänmarssi. Mielenkiintoista oli myös kuulla, kuinka Bulgarian kansa kaikkina tuntuu innokkaasti uusiin markki-

Kari O. Niemi

Kevään vielä antaessa odottaa itseään täällä Suomessa matkustimme toukokuun alkupuolella muutamaksi päiväksi yhdistetylle työ- ja lomamatkalle Bulgariaan, jossa suomalaisen mittapuun mukaisesti kesä oli tuolloin jo pitkällä.

noille tuleviin hyödykkeisiin luopukseen niistä lähes yhtä nopeasti seuraavan ärsyksen ilmaantuessa. Paikallisen liikemiehen näkemyksen mukaan edellä mainittu toistuu parin vuoden sykleissä ja se, joka onnistuu tekemään hyvän tilin syklin

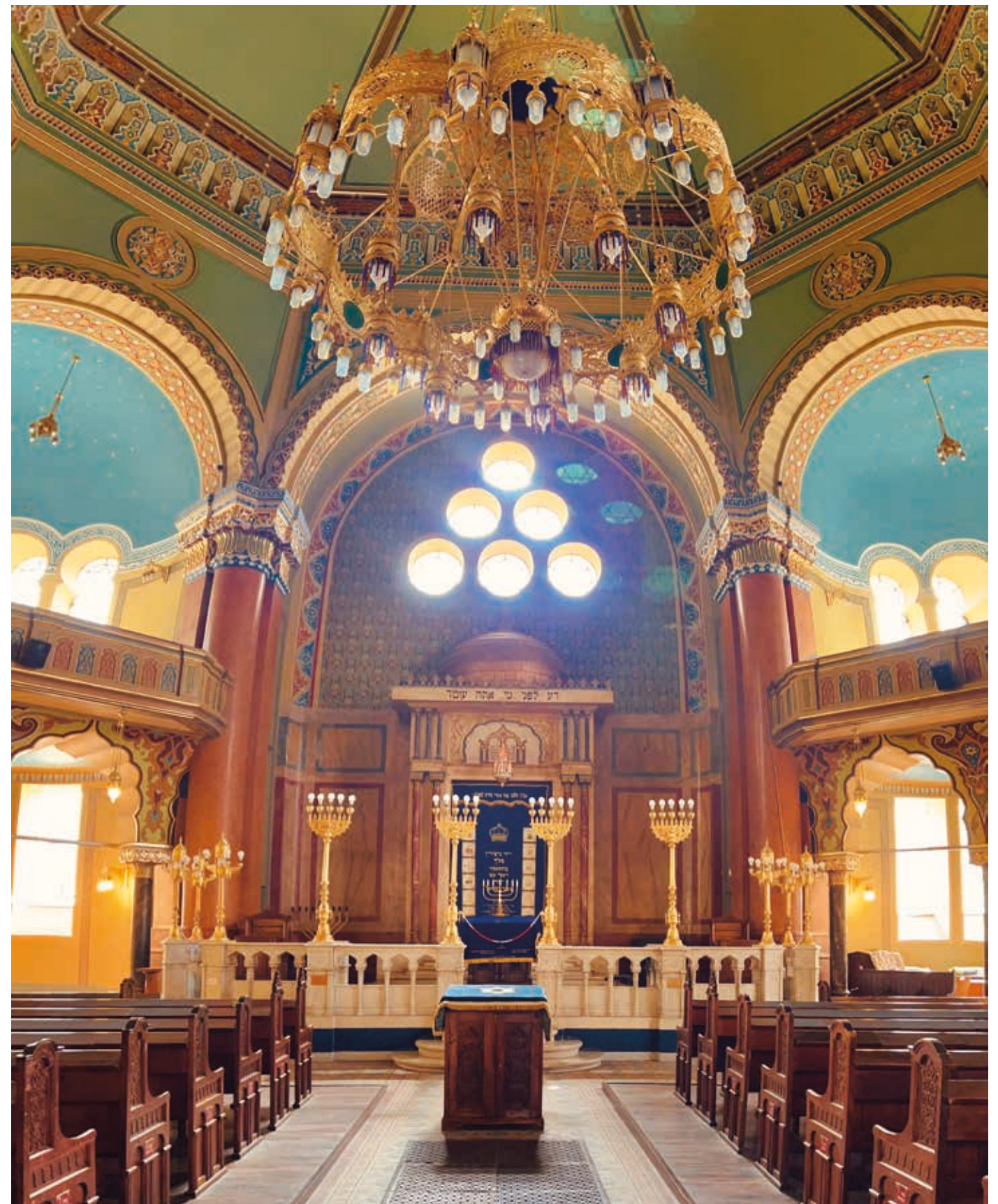
aikana, pärjää taloudellisesti hyvin.

Taksilla edullisesti

Länsimainen mentaliteetti on muokannut bulgariaisten ajattelua ja toimintakulttuuria, mutta englannin kielen taito näyttäisi tulevan jäl-

▲ Plovdiv, antiikin aikana Philippopolis, on yksi Euroopan vanhimmista yhä asutetuista kaupungeista. Kuvassa roomalainen amfiteatteri.

kijunassa. Ainakin ikääntyneemmän väestönsä keskuudessa. Julkisen liikenteen lippua ostaessasi et voi olla varma, josko pääset samalle kartalle virkailijan kanssa. Vielä enemmän tarvitaan käsiä keskustelun tueksi taksimatalla. Tosin käsiä heiluttelee taksissa mielellään, sillä taksikyyti on Bulgariassa todella edullista. Korjaan, se on halpaa.

▲ Sofian synagoga on yksi suurimpia sefardijuutalaisten synagogia Euroopassa.

Bulgarialaisia ominaispiirteitä

Bulgaria on säilyttänyt oman aikaisemman valtuutensa, vaikka se on-

kin osa Euroopan Unionia. Bulgarian edullisuus tulee esiin myös majoituksessaan hotellissa ja syödessään ravintolassa. Kuitenkin niin, että hintataso on muuta maata korkeampi pääkaupungissa Sofiassa; ainakin keväällä, jolloin turistesonki ei ole vielä alkanut.

Kuten jokaisessa maassa, on Bulgariassakin sille ominaisia liikelämän piirteitä, joista on hyvä olla tietoinen, mikäli aikoo ulottaa yritystoimintaansa nimenomaiseen suuntaan. Yksi näistä piirteistä liittyy bulgariaisten asumiskulttuuriin, jonka mukaisesti vuokralla

asuminen ei ole vaihtoehto. Jokainen sukupolvi haluaa oman uuden omistusasuntonsa, jonka tähden kiinteistösiirtäminen ei kohdennu yksityisasuntojen vuokraamiseen.

Siunattu maa

Paikallisen kristityn liikemiehen ►

► mukaan korruptiota esiintyy, mutta liike-elämässä pystyy kuitenkin toimimaan omien kristillisten arvojen mukaisesti. Kuten meillä Suomessakin, jokainen joutuu itse valitsemaan, millaisen arvomaailman mukaisesti asioitaan pyrkii hoitamaan.

Toinen kohtaamamme liike-elämän edustaja painotti Bulgarian olevan siunattu maa, eikä ole monimutkaista etsiä syytä tähän siit, että bulgarialaiset säästivät sodan aikana lukuisten juutalaisten hengen. Ehkä tämä siunaus oli nähtävissä matkamme aikana myös ystävällisten ihmisten katseissa sekä kerjäläisten vähydessä. Tosin kuuleman mukaan moni bulgarialainen pyrkii antamaan itsestään todellisuutta paremman kuvan. Ja samoinhan se taitaa olla meillä täällä Suomessakin.

Juutalaisten pelastuminen

Tunnetusti Bulgarian historia on monin tavoin kiehtova ja monimuotoinen. Kun Sofiassa voi ihmetellä vaikkapa erinomaisen hienoa historiallista synagogaa, saattaa kolmen tunnin junamatkan päässä astella Plovdivin kaupungin ytimessä sijaitsevassa roomalaisessa amfiteatterissa.

Yksi Bulgarian historian kohokohdista sijoittuu toisen maailmansodan melskeeseen, jolloin Bulgarian juutalaiset koetettiin luovuttaa natsi-Saksaan salaisen operaation puitteissa. Juutalaiset oli jo koottu kouluihin odottamaan pakkosiirtoa, mutta viime hetkellä suunnitelma paljastui ja sitä alettiin vastustamaan sekä poliitikkojen että tavallisen kansan parissa. Kun toisaalla Euroopassa ilmiannettiin naapureita, jotta päästäisiin käsiksi heidän omaisuuteensa, taisteltiin Bulgariassa sekä ystävien omaisuuden että heidän henkensä puolesta.

Nimenomaisen esimerkin valossa huomaamme, kuinka tavallinen kansa voi vaikuttaa yksittäisen valtion suunnitelmiin. On myös helppoa yhtyä pastori Ivan Hazarbassanovin näkemykseen, jonka mukaan edellä mainittu on vaikuttanut hyvällä tavalla bulgarialaisten elämään myöhempinä vuosikymmeninä.

► Pastori Ivan Hazarbassanov yhdessä vaimonsa Gabrielan kanssa.

▲ Auringonlaskun aikaan Bulgarian pääkaupungin Sofian kattojen yllä.

Lighthouse

Edellä mainittu pastori Ivan ja hänen vaimonsa Gabriela ovat tehneet pitkään hyvää työtä bulgarialaisten parissa sekä Bulgariassa että maan rajojen ulkopuolella. Heidän lapsensa ovat jo asettuneet jatkamaan vanhempiensa synnyttämää työtä ja olikin mielenkiintoista tutustua seurakuntatilojen ohella lapsille suunnattuun Lighthouse-yritykseen, jonka johdossa on Ivanin ja Gabrielan nuorempi poika.

Lighthouse on lapsille suunnattu juhlapaikka, joka toimii juhlahetken ulkopuolella kahvilana ja ravinto-

▲ ► Lighthouse-yrityksen toimitiloissa on mutkatonta ja mukavaa järjestää lastenkutsuja. Muina aikoina kahvilana ja ravintolana toimiva Lighthouse toimii siltana läheiseen seurakuntaan.

lana rakentaen yhteyttä läheisyydessä toimivaan seurakuntaan. Lighthouse yhdistää mielenkiintoisella tavalla rakkauden lapsiin, yritystoiminnan sekä evankelioinnin, jonka suhteen Bulgariassa on tällä hetkellä hyvin avoimet ovet.

Kutsumuksena tehdä rahaa

Keskustellessani liike-elämän edustajien sekä Ivan-pastorin kanssa

havaitsin heidän ajattelevan keskenään samalla tavalla seurakunnan ja liike-elämän keskinäisestä suhteesta. Jumalan lapset ovat liike-elämässä pitkälti seurakuntaa varten ja mahdollistavat antamansa taloudellisen tuen myötä seurakunnan monimuotoisen toiminnan. Tulin jälleen kerran muistutetuksi japanilaistaustaisen ja tätä nykyä Israelissa asuvan Peter Tsukahiran opetuksista, joiden kautta hän osoittaa Jumalan

valinnee vain yhden israelilaisten heimoista papilliseen tehtävään ja lähettäneen loput yksitoista tehtäviinsä ympäröivässä yhteiskunnassa.

Hyvä vai paha raha?

Apostoli Paavali ei väittänyt, että raha on kaiken pahan alku ja juuri. Sen sijaan hän kiinnitti huomion rahan himoon ja totesi tämän olevan ihmiselle tuhoisaa. Raha ei myöskään ole välttämätön paha, ku-

ten joskus kuulee todettavan. Raha ei itsessään ole hyvää, eikä pahaa, mutta sillä on omistajansa luonne, jonka pohjalta rahaa käytetään joko hyvin tai huonosti.

Rahan ansaitseminen evankeliumin eteenpäin saattamiseksi on erinomainen asia sekä Bulgariassa että täällä Suomessa. Tällöin Bulgariassa käytössä olevat levat sekä meidän käsiemme kautta liikkuvat eurot muuttuvat iankaikkisiksi arvoiksi.

Fredrik Ekholmin Israel -kronikka

Profetioiden täyttyminen, osa 2

Elämme aikaa, kun profetian sana täyttyy nopeasti. Jesaja 60:22b sanoo..."Minä, Herra, sen aikanaan nopeasti toteutan."

Profetioiden täyttymisen perusteella tiedämme, mitä aikaa elämme. Myös Uudesta testamentista näemme profetioiden täyttymistä.

Haluan sanoa, että Vanha ja Uusi testamentti kuuluvat täysin yhteen, ne on integroitu. Vanha testamentti ennustaa Jeesuksen tulemistä ja Hänet voi löytää sen jokaisesta kirjasta. Uusi testamentti puolestaan rakentuu täysin Vanhan testamentin perustalle.

Mainitkaamme muutama tapahtuma, joka on tähtynyt:

• Kansa ja maa:

Ensinnäkin – Juutalaiset kansana ei ole enää hajallaan ympäri maailmaa miten sattuu. He ovat jälleen yksi kansa.

• Aliyah

Juutalaiset ovat palanneet maahan, jonka Jumala on heille tarkoittanut.

Näin sanotaan Jesajan kirjassa 60:4: *"Nosta silmäsi, katso ympärillesi: kaikki nämä ovat kokoontuneet, he tulevat luoksesi. Sinun poikasi tulevat kaukaa, tyttäriäsi kannetaan sylissä."* Ja jakeessa 8 sanotaan: *"Keitä ovat nuo, jotka lentävät kuin pilvet, kuin kyyhkysset lakkoihinsa?"*

Vielä 1960-luvun lopussa Israelissa asui yli miljoona juutalaista ja osa arabeista, mutta maa oli melko harvaan asuttu ja n 60% oli autiomaata. Nykyään tässä pienessä maassa – kooltaan suunnilleen Smälannin

► Frank Mangs Center, Närpiö. Olin vastuussa Israel Weekend'istä. Pasi Turunen, Patmos oli yksi puhujista. Toinen pääpuhujia oli teologiant:ri Göran Lennartsson, helluntaipastori Ruotsista. Kuvassa lauluryhmä Andreas Forsbergin johdolla.

tai Vaasan vanhan läänin ja Uudenmaan kokoinen, josta puolet on autiomaata – asuu yli 10 miljoonaa ihmistä.

Näistä noin 8 miljoonaa on juutalaisia, ja 5 miljoonaa juutalaista asuu edelleen muissa maissa. Mutta tänään enemmistö juutalaisista asuu Israelissa.

Jesaja yrittää 2700 vuotta sitten kuvailla, miltä Boeing-lentokone näyttää, ja saa tällaisen näyn:

"He lentävät kuin pilvet, kuin kyyhkysset lakkoihinsa." Tarsisin laivat jne. Tämä tapahtuu nyt – ja osa siitä on vielä tapahtumatta. Riittää, että lukee suoraan Raamatusta.

Hesekiel 36:24–28: *"Jumala toi*

◀ Olin puhujana Israel-seminarissa Ruotsissa. Ennen kokousta minut oli kutsuttu lounastamaan Tukholman synagogan johtajan Bengt Mosessonin kanssa. Konferenssin emäntä, Linda Bergling, oikealla.

Se, että viikunapuu kukkii, on jo aikamerkki. Vuonna 1967, kuuden päivän sodassa, Israel voitti kaikilla rintamilla ja Jerusalem yhdistettiin – sekin oli merkki. Silloin isäni sanoi: "Nyt Jeesus tulee pian takaisin."

Meren rikkaudet

Jes 60:5 – *"Meren rikkaudet tuodaan sinulle..."*

Mitä meriä Israelilla on? Välimeri ja Kuollutmeri.

Kuollutmeri kokee geologisen katastrofin. Vettä haihtuu enemmän kuin uutta tulee tilalle. Kuollutmeri laskee noin metrin vuodessa. 1960-luvulta lähtien se on laskenut noin 50 metriä.

Kun meri vetäytyy, pohja nousee esiin – ja nyt sieltä löydetään uniikkeja, arvokkaita mineraaleja.

Niiden arvo on todella mittaava.

Välimeren länsipuolella on alue, josta on löydetty kaasua. Kun löydetään kaasua, usein löydetään myös öljyä – ja juuri niin kävi Välimeren rannikon ulkopuolella. Se on aika mielenkiintoista. Vain Herra voi antaa ilmestyksen, jotta tällaiset arvokkaat luonnonvarat löytyvät. Kaksi iäkästä herrasmiestä Amerikasta tuli Israeliin ja sanoivat: "Israelissa on öljyä." Viranomaiset kuitenkin tiesivät: "Ei, öljyä ei ole täällä. Öljy on Arabian niemimaalla – Saudi-Arabiassa, Qatarissa – mutta ei Israelissa."

"Niin, mutta Raamattu sanoo, että Israelissa on öljyä", miehet sanoivat. Heiltä kysyttiin: "Mitä todistusaineistoa teillä on?" He vastasivat: "Se on kirjoitettu Raamattuun." He avasivat 5. Mooseksen kirjan toiseksi viimeisen luvun, jossa Mooses siunaa Israelin kahdentoista heimon johtajat. Kun hän tuli Asserin heimoon, Mooses sanoi (5. Moos. 33:24):

"Asserista hän sanoi: 'Poijista siunatun Jumalasi."

natuun on Asser. Olkoon hän veljiensä suosiossa ja saakoon kastaa jalkansa öljyyn."

Se sijaitsee alueella, jonka Asser sai omakseen – Haifan alueella, jos katsot Raamatun karttoja.

Mooses sanoo siis Asserista, että hän saa kastaa jalkansa öljyyn. Kukaan ei ole ehkä saanut ilmestystä siitä, mitä tämä oikeasti tarkoittaa – ennen kuin nämä kaksi miestä saivat Herralta ilmestyksen. He uskoivat, että sillä täytyy olla merkitys, ja he saivat luvan porata öljyä Välimereltä.

Suuri määrä öljyä ja kaasua löytyi, ja riittää jopa koko Euroopalle sadaksi vuodeksi he sanoivat.

Eikö tämä on ihme?! Jumala on varannut omaisuuskansalleen valtavasti rikkauksia.

Tämä kaikki tapahtuu oikeaan aikaan. Kun Putin hyökkäsi Ukrainaan pari vuotta sitten EU-maat sulki Putinin kaasuhanat ja EU:n ulkoministerit ilmoittivat, etteivät he enää osta kaasua Venäjältä. Ajattelisin, mistä he nyt saavat kaasua? EU:n johtajat ilmoittivat tehneensä sopimuksen Israelin kanssa kaasun ja öljyn ostamisesta.

He rakentavat nyt valtavaa kaasuputkea näiltä kaasulöytöalueilta Euroopan halki. Kun putki saavuttaa Kreikan, siihen voidaan vissiin liittää Putinin kaasu? He sanoivat, että tämä kaasun määrä voi riittää koko Euroopalle sadaksi vuodeksi.

Netanjahu sanoi eräessä puheessaan USA:ssa viime syksynä: "Siunaus tai kiros – elämä tai kuolema", ja hän esitteli kylttejä, joissa oli vihreä ja kaasun ja öljy Israelista joka siunaa maailmaa – vai Iran mustalla kyltillä, joka julistaa kuolemaa ja tuhoa? Ei pitäisi olla vaikea valinta. Mutta sanon, näyttää olla vaikea valita,

Aavikko puhkeaa kukkaan

Jumala rakastaa tehdä mahdolltomasta mahdollista, ei sitä, mitä me odotamme. Kun meidän yrityksemme epäonnistuvat, saamme luottaa siihen, että profetiat täyttyvät:

Amos 9:14–15 *"Silloin minä käännän kansani Israeliin kohtalon. He rakentavat jälleen autiot kaupungit ja asuvat niissä, he istuttavat viinitarhoja ja juovat niiden viiniä, hankkivat puutarhoja ja syövät niiden hedelmiä. Minä istutan heidät heidän omaan maahansa, eikä heitä enää revitä irti siitä maasta, jonka minä olen heille antanut, sanoo Herra, sinun Jumalasi."*

▲ Maanantaina (7.7.2025) Israel -Weekend'in jälkeen pääpuhujia teologian tohtori, helluntaipastori Göran Lennartsson sekä vaimo Tatta Lennartsson, helluntaipastori ja helluntailaisen kansankorkeakoulun rehtori Tukholmassa.

Vahva sana, ja se on toteutunut juuri näin.

Olen itse vierailut Israelissa säännöllisesti viimeisten 35 vuoden aikana ja nähnyt omin silmin, miten autiomaat kukkii. Maata vastaan on kovia hyökkäyksiä, mutta Jumala ei salli maan tuhoutuvan. Hän valvoo suunnitelmiaan.

Jesaja 35:1–2, 6 *"Autiomaat ja kuiva maa iloitsevat, aromaa riemuitsee ja kukoistaa kuin lilja... silloin rampa hyppii kuin peura ja mykän kieli ratkeaa riemuun, sillä vedet puhkeavat autiomaahan."*

Pääministeri Ben Gurion asettui asumaan autiomaahan ja perusti suuren instituutin. Hän sanoi 1950-luvun alussa: "Israel joko voittaa autiomaan, tai autiomaat voittaa Israelin."

Noin 50 km kaakkoon tästä paikasta, lähellä Jordanian rajaa, on Ir Ovot – kuollut, kuiva paikka tuhansien vuosien ajalta. Mutta sitten Herra kutsui juutalaisen, Messias-uskovan nimeltä Shimsa muuttamaan USA:sta asumaan sinne. Jumala sanoi hänelle: "Haluan, että etsit vettä tästä autiomaasta." Kaikki tieteelliset tutkimukset sanoivat, että vettä ei ole. Mutta Shimsa

uskoi Jumalan sanaan: "Aavikko puhkeaa kukkaan." Hän palkkasi porausfirman, jonka johtajan nimi oli Mooses. He porasivat ja porasivat – turhaan. Budjetti loppui ja Mooses sanoi, nyt lopetan. Ei oli vettä kuten tutkimukset osoittavat.

Sitten Shimsa meni synagogaan, polvistui ja kysyi Jumalalta: "Voisiko olla, että sinä olit väärässä?" Jumala vastasi: "Sano Moosekselle, että poraa vielä 20 minuuttia." Kymmenen minuutin kuluttua Mooses juoksi takaisin: "Meillä on ongelma!" Mikä ongelma oli? – "Emme voi pysäyttää veden virtausta!"

Uusi Testamentti

Esimerkiksi Matteus 24 kuvaa selkeästi aikaa, jossa elämme, ja voimme todeta, että elämme ajassa, jolloin profetiat täyttyvät ja Jeesuksen tuleminen lähestyy.

Silloin Jumalan sanan tulisi kiinnostaa meitä, esimerkiksi Matt. 24 ja 25, jotka puhuvat lopunajoista.

Jeesus kokoaa opetuslapsensa viimeisen kerran Öljymäelle keskustellakseen heidän kanssaan. Matt. 24:3 sanoo:

"Opetuslapset tulivat hänen luokseen ja kysyivät: 'Mikä on sinun tu-

lemuksesi ja tämän maailmanajan lopun merkki?"

Matt. 24:32 puhuu viikunapuusta *"Kun sen oksa pehmenee ja lehdet puhkeavat, tiedätte kesän olevan lähellä."* Tämä ymmärrys liittyy Israelin tapahtumiin. Jae 34: *"Totisesti minä sanon teille: tämä sukupolvi ei katoa ennen kuin kaikki tämä tapahtuu."* – Nyt on kulunut 77 vuotta.

Valmistautukaa Sulhasen saapumiseen

Tässä järkkävässä ajassa, jossa paahuus nousee näkyviin niin selvästi, meillä ei ole syytä huoleen, vaan meille on tärkeää, että valmistaudumme vastaanottamaan Sulhasen.

Samalla on viisasta olla valmiita ja tarkkailla ajan merkkejä ja valmistautua Jeesuksen paluuseen.

Matt. 24:stä näemme joitakin merkkejä ja trendejä, jotka täsmävat Jumalan sanan kanssa: Monet tulevat eksytetyiksi, sodat, kansat nousevat toisiaan vastaan, maanjäristyksiä, laittomuus lisääntyy. Ei tarvitse olla profeetta nähdäkseen, missä ajassa elämme – jos otamme Jumalan sanan vastaan.

Israel on ajan kello!!

Sitoutumiseni Israel-työhön ja lukemalla Israelia koskevia profetioita olen saanut elämäni suuremman haasteen, koska ymmärrän aikaa, jossa elämme. Myös kaipuu Jumalan läsnäoloon on tullut elämässäni konkreettisemmaksi ja samalla olen saanut syvemmän ymmärryksen lähetystyön ja evankelioimisen tärkeydestä – koska tiedän, että aika saattaa olla lyhyt.

Kuten sanoin, Israel antaa ymmärrystä ajastamme.

Tämän maailman ruhtinas on soikaissut johtajamme, median ja monet ihmiset.

Nyt meidän kristittyjen tulisi uskaltaa nousta ja rukoilla maamme puolesta, jotta emme joutuisi kirouksen alle ja muuttuisi lammas-kansasta vuohikansaksi. Kysymys kuuluu: hallitseeko islamin jumala vai Israelin Jumala?

Tänä aikana, jolloin kaikki horjuu, meidän tulisi kiinnostua Jumalan sanasta – sekä astumisesta muurin aukkoon valvomaan ja rukoilemaa.

Kirjoittaja, Fredrik Ekholm on Israelin kunniakonsuli.

Antti Sainio: "Usko on elämäni perusta"

Kun Antti Sainio oli 14–15-vuotias, hän päätti lukea Raamatun läpi. Sainion äiti oli toteuttanut nuorena saman projektin, ja poika halusi seurata perässä.

– Ensi alkuun lähdin lukemaan Raamattua vähän läpällä, mutta päätin viedä projektin loppuun

Juhana Unkuri

Aitajuoksija Antti Sainio, 20, on noussut kansainvälisen huipun kynnykselle. Usko on hänelle tärkeä voimavara myös urheilussa.

asti. Luin Raamattua päivittäin, välillä enemmän ja välillä vähemmän. Aikaa taisi mennä yli vuosi.

Sainio kertoo saaneensa jo tuolloin Raamatusta eväitä elämään, mutta enemmän uskonasiat alkoivat kiinnostaa häntä noin 16-vuotiaana, kun hän loukkasi selkensä. Jonkun aikaa oli auki, pystyykö Sainio jatka-

maan enää urheilu-uraansa.

– Olin rukoillut jo nuorempaanakin, mutta tuossa kohtaa aloin rukoilla enemmän. Tunsin, että sain siitä sisäistä rauhaa, ja voimia vaikeuksien keskellä.

Tuosta lähtien usko on ollut tärkeä osa Sainion jokapäiväistä elämää. – Minulla on henkilökohtainen suhde Jumalaan, ja usko on elämäni perusta. Uskon myötä olen oppinut näkemään kaikki ihmiset tasavertaisina. Jokaista ihmistä on kohdeltava hyvin.

Usko on vaikuttanut myös Sainion urheilu-uraan myönteisellä tavalla.

– Vaikka urheilussa tulee vastoin käymisiä, tiedän että ne voi voittaa, ja kaikesta selviää. Monesti vastoin käymiset ovat ihmiselle samalla siunaus, vaikka sillä hetkellä niin ei tuntisikaan.

Sainio on puhunut vakaumuksesta monissa sekulaarien medioidenkin haastatteluissa. Ensimmäisen kerran hän toi uskoa näkyvästi esiin voittaessaan pitkissä aidoissa miesten SM-kultaa vuonna 2024. Heti juoksun jälkeen hän haki kentän laidalta Raamatun, suuteli sitä ja tuuletti voittoa Raamattu kädessään.

– Sain tuon ajatuksen edellisenä iltana. Inspiraation lähteenä toimi eräs amerikkalainen pituushyppääjä, joka oli juhlinut menestystään olympialaisissa Raamatun kanssa. Mietin, että miksi en tekisi itse samalla tavalla.

Unelma muuttui tavoitteeksi

Sainio on urheillut aktiivisesti pienestä pitäen. Lapsena hän pelasi myös jalkapalloa Nokian Palloseuran riveissä. Toinen päälaaji oli alusta asti yleisurheilu ja erityisesti juoksut. Teini-iän koittaessa hän harkitsi jalkapalloilun jatkamista Tampereen Ilveksessä, mutta päätti keskittyä yleisurheiluun.

– Yksilölaji alkoi kiinnostaa minua enemmän, koska siinä pärjääminen on itsestä kiinni, eikä joukkue vaikuta asioihin.

Perhetaustallakin oli vaikutusta. Sainion äiti Maarit Palmroos kilpaili nuorena pika-aidoissa ja pikajuoksussa kansallisella tasolla; sittemmin hän alkoi valmentaa poikaansa. Lisäksi Antin isovelji Ville Aarnivala on voittanut pikajuoksussa SM-mitaleja; sisko Anna Aarnivala on pelannut pääsääntöisesti koripalloa.

Sainio juoksi lapsena eri mittaisia matkoja 60 metristä aina 1000 metriin saakka, ja jo nuorella ikää hän kilpaili myös aitajuoksussa.

– Pärjäsin hyvin lyhyimmilläänkin matkoilla, mutta vähitellen pitkät aidat valikoitui päälaajiksi. Olin nopea, ja jaksoin juosta, joten tuo laji tuntui sopivan minulle hyvin. Silläkin oli vaikutusta, että äitini oli juossut pika-aitoja.

Juniori-iässä aidoissa juostaan ensin 200 metrin, sitten 300 metrin, ja lopuksi 400 metrin kisoja. Myös aitakorkeudet ovat ensin matalampia kuin miesten pitkissä aidoissa. Juniorina Sainio menestyi erinomaisesti varsinkin 400 metrillä ja pitkissä aidoissa.

– Tavoitteellisempi harjoittelu alkoi lukion alussa. Jo aiemmin olin unelmoinut siitä, että voisin joku päivä olla maailman paras. Lukioidessa tuosta tuli tavoite, kun aloin menestyä kansainvälisissä kisoissa.

Sainio voitti 400 metrin aidoissa kaksi vuotta sitten hopeaa 19-vuotiaiden EM-kisoissa ja vuosi sitten pronssia 19-vuotiaiden MM-kisoissa. Tänä kesänä Sainio, 20, oli neljäs 22-vuotiaiden EM-kisoissa. Miesten Suomen mestaruuden hän voitti niin tänä kuin viime vuonna.

Seuratasolla Tampereen Pyrintöä edustava Sainio on parantanut ennätystään useampana peräkkäisenä vuotena. Tänä kesänä on syntynyt toistaiseksi aika 48,61, mikä on samalla miesten Suomen ennätys.

Uskonasiat näkyvät ulkomailla

Sainio tapaa rukoilla aamuisin ja iltaisin, ja muuten tilanteen mukaan. Hän rukoilee myös ennen kilpailuja.

– Voittoa en pyydä, vaan sitä että saisin tehtyä hyvän suorituksen.

Raamattua hän tapaa lukea joka ilta, ja monesti myös aamuisin.

– Olotilasta riippuu, mitä Raamatun kirjoja päätän lukea. Monesti luen esimerkiksi Psalmeja, ne ovat omia lemppareitani.

Sainion mukaan uskonasiat eivät näy juurikaan kotimaisessa yleisurheilussa. Hän itse tapaa jutella niistäkin seurakaverinsa, korkeushyppääjä Daniel Kososen kanssa, ja välillä he ovat laittaneet toisilleen netistä löytämiään lyhyitä uskonnollisia motivaatiovideoita. Sainio tietää joitain muitakin suomalaisia uskovia yleisurheilijoita.

Hänen mukaansa kansainvälisillä kentillä uskonasiat ovat esillä paljon. ▶

E-S Tuomikoski Oy
Suurikyläntie 151 • 07820 Porlammi
0500 – 711 199

Toimiala: Maantiekuljetukset

GNN

Pioneerit menevät...

"Jotta he saisivat kuulla!"

GNN Finland ry.
Good News Networking
Hyvien Uutisten Verkosto

www.gnn.fi

**Tämän mainoksen
tuotto ohjattu
Tosimies-työn
kehittämiseen**

– Esimerkiksi arvokisoissa olen todennut, että ennen finaalia melkein kaikki juoksijat tapasivat ruokilla, kun olemme kokoontuneina calling-roomiin; kristittyjen lisäksi mukana on myös islaminuskoisia urheilijoita.

Taannoin Sainio kävi tutustumassa parin päivän ajan Austinissa sijaitsevaan Texasin yliopistoon.

– Amerikassa usko oli esillä tosi paljon. Paikkoja esitellessä minulle näytettiin alueen kirkkorakennus, ja opiskelijaporukoissa tavattiin lukea ruokarukoukset, hän kertoo esimerkkeinä.

Suomessa usko ei ole esillä myöskään Sainion urheilun ulkopuolisesa kaveripiirissä.

– Minun uskonnollinen vakaukseni on ollut kaikille ihan ookoo. Se on nähty kuitenkin omana asianani, eikä toisen usko ketään oikein kiinnosta.

Sainio kuuluu Nokian evankelis-luterilaiseen seurakuntaan, mutta kirkossa hän ei tapaa käydä.

– Koen niin, että omassa uskossani korostuu henkilökohtainen Jumala-suhde, jota voi hoitaa rukouksella ja Raamatun luvulla. Ainakaan tällä hetkellä en koe erillistä seurakuntayhteyttä tarpeelliseksi.

Kannustava esimerkki

Sainion oli tarkoitus lähteä tänä syksynä opiskelemaan ja harjoittelemaan Texasin yliopistoon, mutta äskettäin suunnitelmat muuttuivat.

– Kauteni on mennyt hyvin ja olen kehittynyt juoksijana aika paljon, joten sinne ei kannattanut tässä kohtaa lähteä. Minulla on kuitenkin edelleen Austinissa paikka valmiina. Pitää katsoa tilannetta uudelleen ensi vuonna. Nyt tehty päätös ei ollut helppo, mutta uskon sen olleen oikea.

Suomeen jäämiseen vaikutti myös se, että Sainion valmennuskuvioissa on uusia tuulia. Pääasiallisena valmentajana jatkaa äiti Maarit Palmroos. Entinen kansainvälisen tason 400 metrin aitur, ja pitkään valmentajana toiminut Petra Stenman on ollut aiemminkin mukana Sainion valmennuksessa, mutta nyt hän alkaa ottaa isompaa roolia. Sainio toivoo saavansa taustatukeeseen myös äskettäin uransa päättäneen, pitkien aitojen edellisen SE-miehen Oskari Mörön.

Sainio toivoo voivansa olla kannustava esimerkki siitä, että omal-

▲ Sainio toivoo voivansa olla kannustava esimerkki siitä, että unelmia voi saavuttaa haasteista huolimatta.

la urheilu-uralla voi päästä hyvin eteenpäin ja unelmia voi saavuttaa haasteista huolimatta.

– Itselläni on ollut lapsesta asti ykköstyypin diabetes ja astma, mutta en ole antanut niiden haitata urheilumista.

Oma lukunsa on Sainion pituus. Joidenkin suomalaisten mielestä 172 senttiä on 400 metrin aiturille liian vähäinen mitta.

– Olen saanut kuulla pituudestani vuosien mittaan aina välillä. Vaikka juoksu on kulkenut, jotkut ovat edelleen sitä mieltä, että olen aituriksi liian lyhyt; näin siitä huolimatta, että ulkomailla monet tämän pituiset aiturit ovat juosseet hyviä aikoja. Ulkomailla ketään ei tunnu ylipäättään kiinnostavan, oletko pitkä vai lyhyt, Sainio naurahtaa.

Hänen mielestään Suomessa pi-

▼ – Koen niin, että omassa uskossani korostuu henkilökohtainen Jumala-suhde, jota voi hoitaa rukouksella ja Raamatun luvulla.

kisoissa Bergenissä juoksin finaalissa ennätykseni, vaikka takana olivat jo alkuerät ja välierät.

Juoksuvoiman lisäksi pitkissä aidoissa korostuvat erityisesti rytmi ja tekniikka. Sainio aloittaa kisan luonnollisesti riittävän kovalla vauhdilla. Takasuoran hän pyrkii juoksemaan rennolla, mutta terävällä askeleella. 200 metrin jälkeen tarvitaan rytminvaihto, ja loppusuoralla on puserrettava eteenpäin tekniikan kärsimättä, vaikka maitohapot jylläävät.

– Loppusuoralla käydään monesti kaksinkamppailuja rintarinnan. Varsinkin kotimaan kisoissa olen ollut noissa monesti voittoisa.

Hän korostaa henkisen puolen tärkeyttä.

– Riittävä fysiikka tietysti tarvitaan, mutta kova voitontahtokin vie aika pitkälle. Esimerkiksi jotkut satasten juoksijat ovat pohtineet, että voittotauasteissa henkisen puolen osuus on 95 prosenttia.

Haastatteluhetkellä Sainion loppukauden tarkemmat kuviot ovat vielä auki. Edessä on ainakin Suomi–Ruotsi-maaottelu. Syyskuisten Tokion MM-kisojen tulosraja hänelä on rikkomatta, mutta kisa-paikka saattaa irrota myös ranking-pisteiden turvin.

Sainion pitemmän tähtäimen tavoitteet ovat asianmukaisen korkealla.

– Haluan voittaa jonain päivänä olympiakultaa.

täisi muutenkin nähdä paremmin yksilöllisyyden arvo.

– Tuntuu siltä, että Suomessa ihmiset halutaan usein asettaa johonkin yhteen muottiin. Täällä voidaan pitää ongelmana, jos joku eroaa masasta tai tekee joitain asioita omalla tavallaan. Tällaista asennetta on ehkä enemmän hieman varttuneemmassa sukupolvessa. Nuoret tuntuvat ajattelevan monesti toisin.

Henkisen puolen merkitys

Sainion treenimäärät ovat kasvaneet tasaisesti. Laatuunkin on satsattu, ja hän on säästynyt viime vuodet vammoilta.

– Ennen tätä kautta satsasimme erityisesti juoksuvoiman kehittämiseen. Tämä tuntuu kantaneen hedelmää, sillä 22-vuotiaiden EM-

Mukana mm.

Timo Soini ja Tapio Puolimatka
LUE: www.ilouutiset.fi

Hyväntekeväisyyskonsertti Veikko Ahvenainen ja Carina Nordlund

su 7.9.2025 klo 17
Keuruun kirkko

järj. Keuruun seurakunta ja SkyMissio ry

ma 8.9.2025 klo 18
Alavuden kirkko

järj. Alavuden seurakunta ja SkyMissio ry

ti 9.9.2025 klo 18
Korpilahden kirkko

järj. Jyväskylän seurakunta/Korpilahti-Luhangan lähikirkkoalue ja SkyMissio ry

ma 6.10.2025 klo 13
Virtain kirkko

järj. Virtain seurakunta ja SkyMissio ry

Ohjelma 20 €/aikuinen
Tuotto lapsiperheille SkyMissio ry:n kautta

WWW.TOSIMIES-LEHTI.FI

ATENO
OY

Laserleikkauksesta
särmäykseen, koneistukseen ja
hitsaukseen – osavalmistuksen
ammattilainen

www.ateno.fi

ILOUTISET

Mukana mm.
Timo Soini ja Tapio Puolimatka
LUE: www.ilouutiset.fi

Keren Kajemet Finlandin (KKF) ajankohtainen projekti – ”Huippuosajien Talo”, Nof Hagalilissa, Ylä-Nazaretissa

Projektin tavoitteena on suoda Israelin syrjäseutujen nuorille samat mahdollisuudet tulevaisuuteen kuin suurissa asutuskeskuksissa asuville.

Huippuosajien Talot ovat koulutuskeskuksia, jossa nuoret voivat kokoontua koulupäivien jälkeen. Loistavat puitteet sekä ammattiohjaajat tukevat nuoria heidän opinnoissaan. Nuorilla on mahdollisuus kehittää kykyjään ja toteuttaa itseään uudella tavalla.

Huippuosajien Talot tukevat myös nuorten sosiaalisia kanssakäymisen taitoja, mikä edistää hyvinvointia ja näin olen vaikuttaa merkittävästi koko yhteisöön. **Kiitos tuestasi!**

Lisätietoa: www.kkl.fi/2020/05/uusi-projekti-alkaa-tule-mukaan

Pankki: NORDEA FI83 1023 3000 2472 42 – Viitenumero: 20255

Poliisihallituksen 27.4.2020 myöntämä
rahankeräyslupa RA/2020/481

Hietalahti ja Pojat Oy

BETONIELEMENTIT

Lisää historiaa kaivetaan esiin Filippi oli Paavalin ajan suurkaupunki

Eero Ketola

Kaivauksia jatketaan edelleen Kreikan Makedonian maakunnan Filippissä. Tutkimuksia tehdään ”Apostoli Paavalin vankilan” läheisyydessä.

Vankila käsittää kaksi holvi-rakennelmaa, jotka todellisuudessa ovat 100 – 200 jKr. rakennettuja roomalaisten vesisäiliöitä. Bysantin ajalla Filippiin rakennettiin useita kookkaita basilikoja ja kappeleita. Eräs basilika tuhoutui maanjäristyksessä. Väistötilana ryhdyttiin käyttämään vesisäiliötä. Rakennuksen seinillä on runsaasti maalauksia Paavalin toiminnan eri vaiheista.

Filippi oli vauras roomalainen siirtokunta Makedoniassa. Kaupunki oli kuuluisan Via Egnatia- valtatievarrella. Tie oli roomalaisten tärkein lännestä itään johtava tie. Tiellä oli useita sivuhaaroja. Apostoli Paavali seurueineen purjehti Trooasta, nykyisen Turkin alueelta Eurooppaan. He kulkivat edelleen nähtävänä olevaa tietä pitkin Filippiin.

Filippillä on pitkä historia. Nimi tulee Filippi II:sta, Aleksanteri

▲ Tuoreita kaivauksia Filippissä. Kesällä portti ”Paavalin vankilaan”. Edessä äskettäin löydettyjä, vanhoja kristittyjen hautoja.

Suuren isästä. Suuri osa kaupungin asukkaista oli eläkkeellä olevia legioonalaisia ja heidän perheitään. He pukeutuivat kuin roomalaiset ja puhuivat usein latinaa.

▼ Filippiin vanha teatteri.

Kaupunki kärsi historiansa aikana useista, voimakkaista maanjäristyksistä, jotka vaurioittivat kaupunkia. Slaavien kansanvaellus alueelle 600 jKr. vähensi kaupungin merkitystä. Lopullisen isku tuli ottomaanien saapuessa 1383 – 1387. Kaupunki hylättiin. Kaupunki on raunioina ja siellä ei ole vakituista asutusta.

▼ Filippiin raunioitunut basilika.

Kaupungin asukkaat olivat ylpeitä siitä, että siirtokunnan jäsenillä oli Rooman kansalaisuus. Paavali kirjoitti käyntinsä jälkeen Filippiin perustetun seurakunnan jäsenille ja asetti arvot oikeaan järjestykseen. ”Meidän kansalaisuutemme on tai vaassa, ja sieltä me odotamme Herraa Jeesusta Kristusta Vapahtajaksi”.

Paavali saapui Filippiin yhdessä Lääkäri Luukkaan, Siilaan ja Timoteuksen kanssa. Heidän toimintan-

sa johti vaikuttaviin tapahtumiin ja vastoin käymisiä riitti. Paavalia ja Siilaasta lyötiin ja heitettiin sitten vankilaan. He vapautuivat sieltä ihmeen kautta. Vanginvartija perheineen tuli uskoon. Paavali ja Siilas eivät lähteneet ulos vankilasta. He olivat Rooman kansalaisia ja heitä kohdeltiin lain vastaisesti. Lopulta heidät saatiin suostuteltua ulos vankilasta. Lyydia ja hänen kodissaan olevat veljet ja vanginvartijan per-

helunta muodostivat seurakunnan, joka kasvoi ja kehittyi nopeasti. Seurakunnasta tuli hyvin läheinen ja rakas Paavalille. Koko toimintansa aikana hän oli kiitollinen Filippiin seurakunnalle.

Suurimman osan vuodesta Filippiin raunioalueella on tukahduttavan kuumaa. Varjopaikkaa on vaikea löytää laajalla raunioalueella. Suuren viikunapuun alta löytyy kuitenkin varjo ja sopiva istuinkivi. Siitä on ▶

- hyvä katsella ympärille ja hahmottaa kaupungin suuruus ja arkkitehtuuri silloin kun Paavali vieraili kaupungissa ja perusti sinne elinvoimaisen seurakunnan.
Filippi oli ensimmäinen kaupunki Euroopassa, jossa Paavali julisti evankeliumia. Ensimmäisen käyntinsä jälkeen Paavali palasi seitsemän vuoden kuluttua Filippiin. Tämän jälkeen hän vieraili vielä kolme kertaa kaupungissa. Koko väliajan hän piti tiivistä yhteyttä Filippiin kristittyihin.
- ▲ Filippiin ulkopuolella virtaa Gangites- joki. Tapani oli, että virtaavan veden äärellä kokoontuttiin ja rukouttiin. Paavali seuralaisineen meni joen rannalle. Siellä Paavali puhui kokoontuneille naisille. Lydia, liikemies Tyatirasta, Rooman Aasian maakunnasta, tuli uskon ja hänet kastettiin.

TOSIMIES

Euroopan vanhin kristillinen miestenlehti – miesten asialla jo vuodesta 2001 lähtien

**6 numeroa
vuodessa
vain 40 euroa!**

Tilaa ilmainen näyttenumero!
www.tosimies-lehti.fi

Vene

*Elämän aamussa venheessä olla saan,
isä ja äitini ohjailee.
Murheita tunne en, elämän laineet
venheeseen käy.
Aurinko säteillään lämmittää.*

*Leikin, nauran aamussa kevään,
venhettä pientä uittelen.
Jospa minäkin soutaa voisin myrskyjä päin
kuin isäni minun.
Ei ole toista näin vahvaa päällä maan.*

*Pyysin minä venettä itselle,
veisteli purren oikean.
Yhdessä vesille laskettiin, pursi
tervan tuoksuinen.
Nuorena pääsin aalloille elämän,
tunsin kuinka vesi kannattaa.*

*Siitä lähtien soutanut olen
merta elämän,
tuulta, myrskyä päin.
Sivuaallossa venhe keinahtaa,
tahtoa lujautta luo.*

*Olen soutanut myöskin
tyynen veden, joka peilinä
taivasta heijastaa.
Yöttömässä yössä venheeni
liukuu, suunta on selvä
määränpää.*

*Soutaa en jaksa, virta vie,
uskoni toivon määränpäähän.
Rannalla odottaa Isä taivaan,
uupunut matkaaja rantautuu.
Syllissä Jeesuksen nauruni raikuu
niin kuin lapsena ennen.*

Samuli Ahonen

LAPIN KUMI OY
AITO RENGASLIKE

**RENGASPALVELUA
LÄPI SUOMEN**

www.lapinkumi.fi

**OPINTOLA
B&B**

Tervetuloa! 🐾

Norintie 1048, 61840 Norinkylä
 puh 050 5910489
www.opintola.com
info@opintola.com

HARVESTERIT TOSIMIEHILLE

KETO FORST XTREME V2
360°-rotaattorilla!

**KETO FORST W,
XTREME V2 ja ECO**
Ensiharvennukseen ja energiapuun tekoon.

www.kone-ketonen.fi

Kone-Ketonen Oy
puh. 020 734 4640
keto-harvesters@kone-ketonen.fi

Elämässä sattuu ja tapahtuu

Työikäni aikana, palvellessani eri työnantajia, tehtäviini kuului suhteellisen paljon matkustamista eri alojen valmistajien ja ajankohtaisten messujen puitteissa, monissakin eri maissa kotimaan ulkopuolella, usein jopa usein eri maanosissakin Euroopan ulkopuolella. Ja matkalla on myös mahdollista sattua myös yhtä ja toista yllättävää.

Erällä työmatkalla pääsin huomaamattani eroon osasta matkustusasiakirjoista ja luottokortista sekä rahoistani. Yhdellä lennolla kuulutettiin, että konetta ei ole voitu tankkata sen edellisellä lähtökentällä ja myöskään tällä kentällä ei ole mahdollista polttoainetäydennykseen. "Sen tähden tällä lennolla teemme n. puolentunnin kuluttua välilaskun tankkausta varten, ja siksi varoitamme jo etukäteen matkustajia tulevasta erittäin jyrkästä noususta, jolla säästämme koneessamme olevaa vähäistä polttoainetta ja sen kulutusta. Myös lasku tankkaukseen kyseiselle välilaskukentälle tulee tapahtumaan edellä mainituista säästösyistä liitona suurelta osalta. Kaikki on turvallista

mutta teidän on syytä tietää tämä etukäteen." Noin suurin piirtein kuului matkustamon kaiuttimista informaatio. Kun muutenkin lentomme tuolta Karpaattien maisemista oli useita tunteja myöhässä, kuulutukset eivät tuoneet suurta lohtua.

Matkustamossa oltiin hyvin hiljaisia ja aivan varmasti moni lähetti hiljaisia huokauksia Jumalan puoleen. Tämä matka ei liittynyt työhön – kyseessä oli lomamatka silloiseen Aphaziaan, josta oltiin nyt tuon kertomukseni puitteissa palaamassa. Ja alastulokin tuolta korkeuksista onnistui.

Koneessa oli tuon alkumatkan aikana juhlaillisen hiljaista, ja en lainkaan epäroinyt, etteikö moni rukoillut tuon epävarman tuntuisen parikymmenminuuttisen aikana jona "iljushini" kiivasi tuon vuorijonon yläpuolella.

Mutta kyllä suomalaisen tosimiehen pitäisi uskaltaa tarttua rukouksen luuriin muulloinkin kuin kuoleman pelon keskellä.

Kotona meitä odotti suru-uutinen, 71-vuotias äitini oli muuttanut

ilmeisen aivoverenvuodon seurauksena Vapahtajansa luokse. Omalla tavallaan karu sota-aika oli rasittanut mennen tullen. Mieheäni, siis minun isäni sota korjasi jo reilu pari kuukautta ennen kuin minä näin päivänvalon.

Omien vanhempien menetys oli koettu jo hyvin nuorella iällä. Mutta silti hänellä oli ollut tahto ja voimia antaa koti ja rakkautta vielä kahdelle muullekin lapselle, joilta äidinrakkaus ja kodinlämpö puuttuivat.

Lopuksi eräs työhöni liittynyt matkoiltani ajatuksiin nouseva yllättävä kommentti on jäänyt mieleen.

Olin ensimmäistä kertaa Kiinassa matkalla Guangzhouhun, suomalaisittain niin sanotuille Kantonin messuille. Kun tuolla perillä sitten ensimmäisenä aamuna olin hotellin kahviossa, käsi laskeutui taakpäin vasemman hartiani päälle, ja miesääni puhui minulle hyvällä suomenkielellä: "Keijo, mitä sinä täällä teet, anna meidän hoitaa nämä tuontihommat."

Olin juuri ajatellut, että nyt ollaan paikassa, jossa ei varmaan ole yhtään

tuttua, niin ennen aamukahvin juontia jo joku suomalainen yrittäjä on harmittelemassa, että siinä karkea pitkäaikainen ulkomaankaupan asiakas kynsistä, pyrkien löytämään omaa tuontia maahantuojaan välissä edullisemmin.

No - tuo oli tosin leikillinen huomautus. Mutta herätti ajatuksen, että myös taivaassa pidetään kirjaa meistä. Itse Jumala haluaa olla yhteydessä meihin - luotuihinsa. Hän haluaa myös, että minä ja sinä pidämme yhteyttä Häneen, ja että puhevälit rukouksen ja myös avunpyynnön kautta olisivat kunnossa. Hän haluaa auttaa meitä. Tosimiehenkin on hyvä muistaa tuo ajatus "Mitä sinä täällä teet!"

Näin silloin, kun ollaan astumassa paikkoihin, jotka eivät ole tosimiehen Jumala-suhdetta rakentavaa, vaan pikemminkin tuhoamassa sitä arvokasta, ehkä kodinkin perintönä saatua elämän säveltä. Säveltä, josta jo pyhäkoulussa saatoit laulaa: "Älä silmä pieni katso mä vain. Älä korva pieni kuule mitä vain. Sillä Isä tai-vainen, näkee..."

Näkee mitä sinun elämänarvoihisi kuuluu. Säilytä ne kristillisen kodin, uskovan isän ja äidin, kenties jo mummin ja papan sinulle osoittamat arvot. Ne voivat olla pieniä majakoita kohden taivaanrantaa!

Keijo Niskala

dokumentissa "Jurassic sea monster" Merihirviö menneisyydestä Attenborough julkaistu 6.1.2025 ja poistuu Areenasta 30.11.2025. Käy katsomassa.

Miksi sitten kirjoitan nämä ajatukset, meidän tulee uskoa Raamatun sanaan, sillä se puolustaa itseään tavalla tai toisella. David Attenborough saa kerrottua kaikille selkeästi tuosta löydöstä ja jokainen uskoo kun näkee, ajattelematta tuon todistavan ihmisen ja dinojen samanaikaisuudesta. Kuvaukset eri kulttuureissa erilaisista nykykielellä dinoista, ovat silminnäkijä todistuksia. Mutta meille syötetty miljoonat vuodet saavat epäilemään, kunnes huomaa että tuostahan kirjoitetaan tuossa lähteessä, usein Raamatussa. Minulle Raamatun ajanjaksot ovat juurikin niin kuin ne on kirjoitettu, sillä nykyään todisteet kokoajan lisäävät ja tarkentavat tekstien oikeassa olemista.

Jussi Kinnunen

Behemot ja Leviatan aamukahvillamme?

Meillä on vaimoni kanssa tapana lukea Raamattua aamuisin ja tänä aamuna luimme Jobin kirjaa, se antoi sysäyksen tämän kirjoittamiseen, kuten myös dinosaurus juttutuokio poikamme kanssa.

Me uskovat luemme ja kuulemme paljon Raamatun tekstejä, kuitenkin usein jää miettimään teemmekö sen ikään kuin suodattimen läpi. Otan pari esimerkkiä jotka itseäni joskus ovat mietityttäneet, Jobin kirja kertoo luvussa 40 kahdesta eri eläimestä ja niiden kuvaus on hyvinkin värikäs. Ensimmäinen Behemot josta mainitaan, että sen häntä on kuin setripuu ojennettuna. Mietin usein että Salomonin rakentaessa temppeleään oli Daavid hankkinut setripuita Libanonista

ja samoin Salomo hankki kunnan hirsii Huuramilta/Hiiramilta, setripuisia hirsii. Ei niistä rakennettu risumajaa vaan kunnollinen vahva rakennus. Jobin Behemotia sanotaan usein virtahevoksi tai norsuksi, mutta katsokaa niiden häntää? Ei Salomo ollut mikään harakka joka rakentaa risupesää, jollainen tulisi jos setripuut olisivat kuin norsun tai virtahevon hännät. Siksi Behemot on ollut jotain suurempaa, vahvempaa, vaikkapa Tyrannosaurus Rex'in koluokkaa, joka asusti juurikin Behemotin soisilla elinalueilla. Mutta miksi me ajattelemme että ei se voi olla niin, onko ajanmäärityksemme kuitenkin piirtynyt uskomaan muuta kuin Raamattua?? Jos uskoisimme kuten lapset, uskoisimme

mitä luemme, eikö? Silloin ei tulisi ongelmaa uskoa, että 'dino' elivät ihmisten kanssa samaan aikaan.

Entäpä Leviatan, krokotiiliksi se nimitetään usein, kuitenkin voisi lukea Psalmista 104 missä Leviatan elää? Merellä missä laivat purjehtivat. Ainoat krokotiilit jotka elävät meressä ovat Fidzi-saarten suistokrokotiileja, jotka elävät kuitenkin maalla ja saalistavat vedessä, etelä Afrikassakin jotkut krokotiilit käyvät satama-alueen murtovedessä, mutta palaavat maalle. Jos lukee koko kuvauksen myös luku 41, tulee mieleen ensimmäisenä Spinosaurus eikä niinkään krokotiili. Ankylosauruskin on hyvä vaihtoehto tai ehkäpä arkosaurit. Oikeastaan Pliosaurus joka kaivetaan esiin, Ylen

YRITYKSEN
TAVOITTEET

Laatu
Luotettavuus
Toimintavarmuus
Joustavuus

VAASAN RAKENNUSKORJAUS

OV / AB

VASA BYGGNADSREPARATION

Vöyrinkatu - Vörögatan 13, 65100 VAASA - VASA

www.vaasanrakennuskorjaus.fi

Softatalo AIDA Oy

**HALUATKO
SÄÄSTÄÄ
ENERGIAA?**

Säästetään kaukolämpöä, maakaasua, öljyä
ja käyttövetä kiinteistöissä.

Globaalisti ainutlaatuiset ja varmat järjestelmät
toteuttavat n. 10-30 % säästöjä
nopeassa takaisinmaksuajassa.

OTA YHTEYS, NIIN TEEMME TARJOUKSEN !

petri.aalto@aida-energy.com
www.aida-energy.com

Raimo Peräkylä Oy
MAARAKENNUKSEN LAADUNVALVONTA & TESTAUS

raimoperakylaoy.fi

Hyväntekeväisyyskonsertti Pekka Simojoki

to 11.9.2025 klo 18
Kurikan kirkko

Ohjelma 20 e/aikuinen
Tuotto lapsiperheille SkyMissio ry:n kautta

Kurikan seurakunta ja SkyMissio ry

skymissio.com

NIIN KUIN YLEISHAPPO

Evoluutio-opetus horjuttaa Raamatun arvovaltaa ja toimii näin kuin yleishappona, joka syövyttää useimpien kristittyjen uskoa. Luottamuksen puute Raamattuun on kristittyjen nuorten kaikkein yleisimmin mainitsema syy uskosta luopumiseen.

Vastaavasti useimmat eivät ole koskaan kuulleet siitä nykyaikana saatavilla olevasta valtavasta määrästä todisteita, jotka tukevat Raamatun ilmoitusta luomisesta. *Luominen*-tiedelehti voi auttaa juuri tässä. Se on kuin vahva suoja-aine, joka kumoaa ja estää evoluution syövyttävän vaikutuksen jatkossakin.

Sen upeasti kuvitetut, värilliset sivut tekevät siitä julkaisun, jota ihmiset haluavat lukea. Onko Sinun tuttavapiirissäsi nuoria, joiden usko on evoluution vuoksi koetuksella? Ostaisitko heille lahjaksi palan Totuutta? Tilaukset: kauppa.luominen.fi

Hyvää päivää ja kirvesvartta!

Jussi Kosola

Otsikon mukaan toivotus on historian havinaa, se kuuluu ensisijaisesti vanhalle huanokuuluuselle papparaaselle, jonka tupahan joku viaraalija poikkes. Siihen aikahan ei kuulolaitetta ollu vielä keksitty, joten vanhus päätteli, että ensimmäiseksi viaraalija tervehtii ja seuraavaksi kysyy mitä teet? Näin ollen kirvesvartta vualeskelevan vanhuksen vastauksen ymmärtää.

Kirves ja muut teräaseet soveltuuvat varsinkin pohojalaasehen kulttuuriin niin hyväksä ku pahaskin. Ei tietenkään mitään monopolia tällä seurulla omitta, kun niillähän on työstetty ympäri tellustamma kaikenmaailman kiäsit, asumukset, huanekalut jne.

Teräkalu mikä hyvänsä on itessänsä neutraali. Jää sitte ihmisen valinnnan etehe, kuinka sitä käyttää. Muistan kertomuksen, johona maailman kuulun sananjulistajan poika oli tuuttanu isällensä suurta tuskaa rikollisuutensa, huumeitten ym. ongelmiansa myötä, jotka vaikeuttivat miähen kutsumustehtävää siinä mittakaavas, että saarnamiäs oli näistä poikansa miälettömyyksistä tarpeheksi uupunehena ottanu veitten ja työkalun terä piirellen ojentanu kahavaa poijallensa neuvoen: "Ota tuasta kahavasta kiinni ja tapa mun! En jaksa enää kantaa tuskaa, jota tuat mulle!" Stoori jatkuu ainaki niiltä osin, että saarnamiäs jäi henkihin.

Politiikaskin on käytetty kuvakiälellä yhtä työkalua: saksia. Monesta asiasta on pitäny leikkauksia teherä, kun valtiontalous on niin pahoon ajautunu "kuralle".

Näistä leikkauksista on syntyny monellaasta väännyä, somes, samaten kun esim. vihiretten pj:n kruisaalusta ympäri eurooppaa riisseli-asuntoautolla ko. pualueen agenran vastaasesti, kun kehtaavat vaatia yksityysautoolun rajoottamista/vaikeuttamista. Se on järjen vastaasta, kun ottaa huomioon, että sorvin äärehen pääseminen vaatii valtaosalta suomalaasista omaa menopeliä. Samasta viherorkesterista löytyy lentokoneella reissannu seliseli-kertomuksilla höystävä oletettu naishenkilö. No, nämä 2 mainittua liänöö heirän omasta miälestänsä sitä "parempaa saastuttamista".

Yks teräaseen käyttäjä, "viikatemias" on tälle kesää koriannu satoa mm. hukkumisten ja raireliikenne-onnettomuuksien myötä. Sitä surun ja kaipauksen määrää ei voi millään mittarilla määritellä, mitä tämänkaltaiset menetykset omaasille ja läheesille saavat aikahan.

Näin tuloo aika-aijoon muistutus siitä, että täällä nuarenkin ihmisen elämänlanka voi katketa äkkinäasesti. Maallinen vaellus päättyy ja rajan takana sitte, niinku tavatahan sanua, ei oo enää ateistia.

Meille on opetettu monesta tuutista, että omistamma iankaikkisuussialun, joka kohtaa lähäretyämmä täältä kualeman varion maasta viimeesen katsastuskonttorin.

Raamatun ilimootuksen mukahan siälä kohtaamma yhyren ainuan nimen, joka on meille jokahittelle tarkootettu pelastukseksi ja elinpäivinämmä otamma siihen kantaa, joko ottamalla Jeesuksen Herraksi ja Vapahtajaksi tai hylykäämällä tämän kutsun.

Fil.2:6.
"Hänellä oli Jumalan muoto, mutta hän ei katsonut saaliikseen olla Jumalan kaltainen, vaan tyhjensi itsensä ja otti orjan muodon. Hän tuli ihmisten kaltaiseksi, ja hänet havaittiin olemukseltaan sellaiseksi kuin ihminen. Hän nöyryytti itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, aina ristinkuolemaan asti. Sen tähden Jumala onkin korottanut hänet korkealle ja antanut hänelle nimen, kaikkia muita nimiä korkeamman, niin että jokaisen polven on notkistuttava Jeesuksen nimeen, niin taivaassa kuin maan päällä ja maan alla, ja jokaisen kielen on tunnustettava Isän Jumalan kunniaksi, että Jeesus Kristus on Herra."

Tätä sanomaa ei kannata ohittaa, sitä on hyvä saara täs aijas elinpäivinä harioottaa, niin ei tuu ikävää yllätystä siälä viimeesellä katsastuskonttorilla.

Sana Karmel-vuorelta 14. osa

Andrey Teplinsky

Juutalaisessa elämänmuodossa sapatti on viikon seitsemäs päivä, joka alkaa perjantai-iltana auringonlaskun aikaan ja päättyy lauantaina auringon laskiessa. Se on päivä, jolloin juutalaisten täytyy Tooran mukaan pidettyä arkityöstä ja omistautua Jumalalle ja rukoukselle. Jeesus ja Hänen varhaiset juutalaiset seuraajansa noudattivat tätä säädöstä, ja niin se siirtyi kristinuskoon. Useimmat kristityt eivät kuitenkaan omaksuneet jumalanpalveluspäiväksi juutalaisen viikon seitsemättä päivää (lauantaita), vaan he valitsivat lepopäiväksi viikon ensimmäisen päivän (sunnuntain).

SAPATTI

kutsu Jumalan lepoon

Mitä Raamattu opettaa meille sapatista? Mikä Jumalan tarkoitus oli, kun Hän antoi israelilaisille käskyn: ”Pitääkö minun sapatini?” (2. Moos. 31:13)? Mitä me voimme oppia Jumalan luonteesta ja miten Jeesus ymmärsi sapatin?

Tässä kirjoituksessa tahtoisin ottaa pohdittavaksemme useita avainkohtia.

Luojan malli: Jumala asettaa levon

Raamatun ensilehdiltä alkaen Jumala ilmoittaa rakastavana Isänämme, kuka Hän on, keitä me olemme ja millaiseen maailmaan me olemme syntyneet.

”Niin tulivat valmiiksi taivaat ja maa ja kaikki, mitä niissä on. Seitsemäntenä päivänä Jumala sai valmiiksi tekemänsä työn, ja seitsemäntenä päivänä hän lepäsi kaikesta työstään, jota oli tehnyt. Ja Jumala siunasi seitsemännen päivän ja pyhitti sen, koska silloin hän lepäsi kaikesta luomistyöstään” (1. Moos. 2:1-3).

Jumala loi koko maailmankaikkeuden ja sitten muovasi ja täytti sen ”kuudessa päivässä”. Hän toi esiin järjestyksen ja yltäkylläisyyden, josta ihmiset voisivat iloita ja jota he hal-

litsisivat. Sitten Hän siunasi ja erotti ”seitsemännen päivän” luovan työn-
sä muistopäiväksi. Israelin Jumala, kansansa vapauttaja, on kaiken olemassa olevan Luoja. Sana ”seitsemäs” tulee heprean kielessä juuresta, joka tarkoittaa ”olla täysi, loppuun saatettu, täydellisesti tehty”. Jumala oli tyytyväinen valmiiksi saamaansa työhön.

Kun Raamattu sanoo, että ”Jumala lepäsi kaikesta työstään”, se tarkoittaa, että Hän lakkasi luovasta työstään. Missään ei viitata siihen, että Jumala olisi tuntenut itsensä väsyneeksi luomistyönsä jäljiltä tai että Hän olisi tarvinnut aikaa toipua-
kseen siitä. Hän vain lakkasi luomasta, koska Hän oli saanut työnsä täydellisesti loppuun tehdyksi.

Vuosisatoja myöhemmin profeetta Jesaja ylistää Jumalan majesteettiutta ja voimaa sanoessaan:

”Etkö tiedä, etkö ole kuullut? HERRA on iankaikkinen Jumala, hän on luonut maan ääret. Ei hän väsy eikä uuvu, hänen ymmärryksensä on tutkimaton” (Jes. 40:28).

Luomisen rytmi

Sapatti liittyy kiinteästi ajan rakenteeseen – olemassaolon olennaiseen puoleen, jota mitataan minuuteissa,

päivissä ja vuosissa. Aika on ratkaiseva tekijä siinä, että luomakunnassa kaikki toimii ja menestyy. Jumala loi fyysisen maailman ajallisen etenemisen kautta, ja ihmiset elävät Hänen asettamansa rytmin mukaan: päivä ja yö (auringon nousu ja lasku), kuun kierto (kuukaudet) ja vaihtuvat vuodenaajat. Asettamalla sapatin Jumala asetti myös ihmisen työnteolle vakaan työn ja levon vuorottelun rytmittämään eletyn ajan, jotta ihminen pysyisi terveenä niin henkisesti kuin ruumiillisesti.

Toinen tärkeä sapatia koskeva asia on, että se on pyhä päivä, päivä, joka on omistettu Jumalalle ja rukoukselle. Se muistuttaa ihmistä, että on olemassa Luoja ja Kuningas, joka on tehnyt meidät kuvakseen ja joka kutsuu meitä matkimaan itseään. Jumala, joka loi koko maailman kauan ennen kuin me synnyimme siihen, kutsuu ihmiskuntaa tekemään työtä yhdessä Hänen kanssaan. Jokainen ihminen jokaisessa sukupolvessa syntyy Jumalan tarinaan, ja jokaisella on oma ainutlaatuinen tehtävänsä. Tästä syystä meidän täytyy ehdottomasti ymmärtää, keitä me olemme, mitä varten me olemme elossa ja mikä meidän paikkamme on maailmassa.

Sapatin noudattaminen Mooseksen laissa

”Muista pyhittää lepopäivä. Kuutena päivänä tee työtä ja hoida kaikkia tehtäviäsi, mutta seitsemäs päivä on HERRAN, sinun Jumalasi, sapatiti. Älä tee silloin mitään työtä, älä sinä, älköön poikasi tai tyttäresi, palvelijasi tai palvelijattaresi tai juhtasi älköönkään alueellasi asuva muukalainen. Sillä kuutena päivänä HERRA teki taivaan ja maan ja meren ja kaikki, mitä niissä on, mutta seitsemäntenä päivänä hän lepäsi. Sen tähden HERRA siunasi sapatinpäivän ja pyhitti sen” (2. Moos. 20:8-11).

Kun Herra oli vapauttanut israelilaiset Egyptin orjuudesta, Hän antoi heille lakinsa. Lain antaminen juutalaiselle kansalle oli osa Jumalan kuningaskuntasuunnitelmaa koko ihmiskuntaa varten. Hän valitsi Israelin ilmoittamaan Hänen lunastustarkoituksensa muille kansoille ja olemaan maan päällä mallina Hänen kuningaskunnastaan. Jumalan käskyt oli suunniteltu muuttamaan israelilaisten mielet ja sydämet. Lain tärkeimpiä periaatteita, jotka koskevat elämää Jumalan kuningaskunnassa, ovat Kymmenen käskyä.

Neljännessä käskyssä Jumala kehottaa kansaansa pitämään sapatin, seitsemännen päivän, pidättymällä kaikesta työstä. Herra tahtoi, että Hänen kansansa rauhoittuu ja jättää arkityönsä yhtenä päivänä viikossa Hänestä. Sapatti on Jumalan kansan ennalleen asettamisen aikaa.

Sapatin noudattamisen kaksi perustetta

Kuten edellä on todettu, Herra pyhitti sapatinpäivän luomistyönsä lopuksi, vaikka tuolloin siihen ei liittynytäkään erityistä käskyä (1. Moos. 2:2-3). Ennen kuin israelilaiset saapuivat Siinain vuorelle, Jumala kielsi kansaansa keräämästä mannaa seitsemäntenä päivänä (2. Moos. 16:23-26). Vasta Siinain vuorella (2. Moos. 20) Jumala antoi heille virallisesti käskyn noudattaa sapatia luomiskertomuksen muodostaessa teologisen perustan tälle tavalle.

Käsky pitää sapatia esiintyy sekä 2. Mooses 20:11:ssä että 5. Mooses 5:12:ssa, joissa Jumala antaa erilaisia syitä sapatin noudattamiselle.

1. Luomistyön kunniaksi (2. Moos. 20:11). Israelilaisia kehoitettiin noudattamaan sapatia, koska Herra lepäsi kaikesta luomistyöstään

seitsemäntenä päivänä. Erottamalla yhden päivän levon päiväksi Jumala tahtoi juutalaisten osoittavan kiitollisuuttaan siitä, että heillä on merkityksellistä työtä, jumalallinen huolenpito ja armo tehdä Hänen tahtonsa. Pohjimmiltaan sapatia vietetään kiitokseksi työstä. Jumala loi meitä varten mielekästä työtä, ja Hän haluaa, että me iloitemme tekemästämme työstä.

2. Lunastuksen kunniaksi (5. Moos. 5:15). Sapatia piti noudattaa myös Egyptistä lähdön muistoksi. Herra tahtoi, että israelilaiset lepäivät Hänen lunastamanaan kansana unohtamatta koskaan Hänen rakautaan ja uskollisuuttaan. Sapatti muistuttaa heitä heidän identiteettistään, joka heillä on Hänessä – he eivät ole enää orjia, joiden täytyy tehdä työtä jatkuvasti, lepäämättä, vaan he ovat Hänen rakastamansa ja vapauttamansa kansa.

Muita sapattiin liittyviä periaatteita: Sapattivuosi ja Riemuvuosi.

Sapattivuosi

Laki määräsi israelilaisia noudattamaan sapativuotta joka seitsemäntenä vuotena:

”Sano israelilaisille: Kun tulette siihen maahan, jonka minä annan teille, maan on saatava viettää sapatinlepo HERRAN kunniaksi. Kuutena vuotena kylvä peltosi ja kuutena vuotena leikkaa viinitarhasi ja korjaa sen sato, mutta seitsemäntenä vuotena maalla olkoon levon aika, HERRAN sapatiti. Älä kylvä silloin peltosi äläkä leikkaa viinitarhasi” (3. Mooses 25:2-4).

Sapattivuosi on kuva viikkosapatista. Niin kuin Jumala määräsi, että Hänen luomakuntansa tekee työtä kuusi päivää ja lepää seitsemäntenä, Hän määräsi myös, että Israelin maata viljellään kuutena vuotena ja sen annetaan levätä seitsemäntenä vuotena. Tämä käsky oli niin tärkeä, että jos sitä ei noudatettaisi, Israel karkotettaisiin maasta, jolloin maa saisi sen levon, joka siltä oli eväty (3. Moos. 26:32-35,43).

Riemuvuosi

Yli suurempi sapatin kierto saavutti huippunsa, kun seitsemän sapativuotta oli kulunut (3. Moos.

25:8). Jumalan kansa vietti joka viideskymmenes vuosi riemuvuotta, joka kuulutettiin oinaan sarveen (yovel) puhaltamalla Suurena sovituspäivänä.

”Laske seitsemän sapativuotta eli seitsemän kertaa seitsemän vuotta, niin että seitsemän vuosiviikon aika on neljäkymmentäyhdeksän vuotta... Pyhittää viideskymmenes vuosi ja julistaa maassa vapautus kaikille sen asukkaille. Olkoon se vuosi teille riemuvuosi. Jokainen teistä saa silloin palata perintömaalleen ja sukunsa luo” (3. Moos. 25:8,10).

Tämä harvinaislaatuinen vuosi julisti vapautumista orjuudesta ja alkuperäisen maanomistusoikeuden palauttamista omistajilleen koko maassa. Juutalaiset orjat vapautettiin, ja he saivat palata sukunsa luo. Kaikki omaisuus linnoitetuissa kaupungeissa sijaitsevia taloja lukuun ottamatta palautettiin alkuperäisille omistajilleen (3. Moos. 25:29-31).

Riemuvuosijärjestys esti maan siirtymisen pysyvästi varakkaille ja takasi, että suvut saivat pitää esivanhempiansa perinnön. Se soi taloudellisen vapauden ja uuden alun mahdollisuuden niille, jotka olivat jääneet velkavankeuden loukkuun. Tämä kaksi kertaa vuosisadassa toistuva juhluvuosi takasi juutalaisille suvuille oikeuden omaan maa-alueeseensa, vapautumisen pitkäaikaisesta taloudellisesta vankeudesta ja yhtäläisen oikeuden nauttia luvattun maan siunauksista.

Sapatti merkinä Jumalan liitosta Israelin kanssa

Niin kuin sateenkaari on Nooan kanssa tehdyn liiton merkki (1. Moos. 9:13) ja ympärileikkaus on Aabrahamin kanssa tehdyn liiton merkki (1. Moos. 17:11), sapatin päivän pitäminen ja viettäminen on Mooseksen kanssa tehdyn liiton merkki.

”Puhu israelilaisille näin: Totisesti, pitääkö minun sapatini, sillä se on merkinä meidän välillämme, minun ja teidän, polvesta polveen, jotta tietäisitte, että minä olen HERRA, joka pyhitän teidät... Se on ikuinen merkki minun ja israelilaisten välillä, sillä kuutena päivänä HERRA teki

taivaan ja maan, mutta seitsemäntenä päivänä hän lopetti työn ja lepäsi” (2. Moos. 31:13, 17).

Ympärileikkaus oli yksilöihmisenä oleva merkki liittoon kuulumisesta, kun taas sapatiti edusti Israelin yhteisöllistä liittoon kuulumista. Ympärileikkauksen tavoin sapatiti noudattaminenkin oli velvollisuus, joka vaadittiin johdonmukaisesti kaikilta sukupolvilta.

Jumalan tarkoitus oli, että tämä ”merkki”, sapatiti, opettaisi Israelille ja heitä ympäröiville kansoille, että Jumalan lunastamana kansana israelilaiset olivat jo päässeet jossain määrin nauttimaan jumalallista ”lepoa”. He olivat osallisia Jumalan omasta levosta.

Hesekielin kirja antaa vielä yhden syyn, miksi Israelin tulee pitää sapatiti. Sapatiti noudattaessaan israelilaiset osoittivat kansojen keskuudessa ainutlaatuisen identiteettinsä sekä erottautumisensa Jahvelle.

”Minä annoin heille myös sapatiti olemaan merkinä välillämme, minun ja heidän, ja muistuttamaan heille, että minä olen HERRA, joka pyhitän heidät” (Hes. 20:12).

Sapatti oli siis kaksinkertaisena merkinä israelilaisille. Se muistutti heitä siitä, kuinka Jumala oli luonut maailmankaikkeuden (2. Moos. 20:11) ja kuinka Hän oli luonut Israelin kansan viedessään heidät pois Egyptistä (5. Moos. 5:14-15). Se oli Vanhan liiton aikana tärkeä merkki (Jes. 56:2,4). Tätä merkkiä ei annettu millekään muulle kansalle, mikä teki merkistä sekä lahjan että liittoyhteyteen kuulumisen tunnusmerkin.

Jeesus ja sapatiti. Armo on tärkeämpi kuin rituaalit

Jumalan sydämen halu on ollut aina, että Hänen omaksi kuvakseen luomansa ihmiset palaisivat Hänen luokseen. Kun aika oli täyttynyt, Jumala astui historiaan lähettämällä Poikansa lunastamaan ihmiskunnan synnistä. Jumala tuli ihmisen muodossa rakentamaan sillan taivaan ja maan välisen kuilun ylitse.

Jeesus Kristus syntyi juutalaiseen perheeseen ja otti omakseen taivaallisen Isänsä luoman ihmisten maailman. Hän oppi elämään nasaretilaisten parissa, Hän noudatti Mooseksen lakia, kävi juutalaisten synagogassa, opetti Heprealaisista Kirjoituksista (Vanhasta testamentista) ja vietti Israelin juhlia.

Jeesuksen opetusmetodi

Opettaessaan ja toimiessaan Jeesus ei rikkonut eikä kumonnut Lakia, vaan Hän selitti, mitä Jumala tarkoitti käskyillään. Hänestä tuli arvostettu opettaja Israelissa, ja Hänet tavattiin toistuvasti opettamassa synagogissa (Mark. 1:21; Luuk. 4:31). Siten oli aivan luonnollista, että Hän puuttuisi niinkin paljon keskustelua herättäneeseen aiheeseen kuin sapatin pitämiseen.

Meidän on tärkeä ymmärtää, että judaismissa vaikuttaneet monimutkaiset sapattilait saivat täyden muotonsa rabbiinisessa kirjallisuudessa vasta 200- ja 500-lukujen välisenä aikana jKr. Mutta sellaisia sapatia koskevia lakeja ja säädöksiä oli jo josain muodossa olemassa Jeesuksen aikana, mistä todistavat Jeesuksen ja Hänen vastustajiensa väliset väitte-lyt, joista luemme evankeliumeissa.

Evankeliumien kirjoittajat ovat merkinneet muistiin seitsemän eri tapahtumaa, joissa Jeesus joutui kiistaan sapatin noudattamisesta juutalaisten uskonnollisten johtajien kanssa.

1. Opetuslapset katkoivat tähkäpäitä Galileassa (Matt. 12:1-8; Mark. 2:23-28; Luuk. 6:1-5).

2. Jeesus paransi halvaantuneen miehen Siiloan altaalla Jerusalemissa (Joh. 5:1-18).

3. Jeesus paransi Galileassa miehen, jonka käsi oli surkastunut (Matt. 12:9-14; Mark. 3:1-6; Luuk. 6:6-11).

4. Jeesus viittasi sapatina suoritettuun ympärileikkaukseen Galileassa (Joh. 7.22-23).

5. Jeesus paransi sokeana syntyneen miehen Jerusalemissa (Joh. 9:1-34).

6. Jeesus paransi kumaraselkäisen naisen Juudeassa (Luuk. 13:10-17).

7. Jeesus paransi vesipöhöä sairastavan miehen Pereassa (Luuk. 14:1-6).

Tapahtuma viljapellolla. Inhimillinen tarve on tärkeämpi kuin rituaali

”Jeesus kulki sapatina viljavainioiden halki, ja hänen opetuslapsensa rupesivat kulkiessaan katkomaan tähkäpäitä. Niin fariseukset kysyivät häneltä: *’Katso! Miksi he tekevät sapatina sitä, mikä ei ole luvallista?’* Jeesus vastasi heille: *’Ettekö ole koskaan lukeneet, mitä Daavid teki, kun hän ja hänen seuralaisensa kärsivät puutetta ja heille tuli nälkä? Hän meni ylipappi Abjatarin aikana Jumalan*

huoneeseen ja söi Herran eteen asetettua leipää, jota ainoastaan pappien oli lupa syödä, ja antoi myös niille, jotka olivat hänen kanssaan.’ Niin Jeesus sanoi heille vielä: *’Sapatti on ihmistä varten eikä ihminen sapatia varten. Niinpä Ihmisen Poika on myös sapatin herra’*” (Mark. 2.23-28).

Tässä välikohtauksessa Jeesuksen opetuslapset tekivät sellaista, minkä Mooseksen laki selvästi salli: he poimivat vehnän tai ohran tähtiä kulkiessaan viljapeltojen halki (5. Moos. 23:25). Mutta koska he tekivät näin sapatina, he toimivat vastoin perinteistä farisealaista laintulkintaa. Fariseukset opettivat, että sellaiset teot olivat sadon korjaamista, puimista ja tuultamista ja sellainen työ oli kiellettyä sapatina (2. Moos. 20:10).

Puolustaessaan opetuslapsiaan Jeesus vetosi raamatulliseen esimerkkiin: Daavid oli miehineen syönyt pyhää leipää, kun he olivat olleet nälissään. Antaessaan leipää Daavidille pappi toimi vanhurskaasti, koska inhimillinen hätä ohittaa rituaalisäädökset. Nälkäiselle leivän antaminen oli tärkeämpi kuin seremonialaki.

Jeesuksen tarkoitus oli selvä; syödessään papeille varattua leipää Daavid näytti fariseusten tulkinnan mukaan rikkovan lakia. Hän saattoi kuitenkin tehdä niin, koska hänen väkensä kärsi todella nälästä ja inhimillinen tarve kumoaa uskonnollisen rituaalin. Teon havaitseminen rikkomukseksi johtui fariseusten väärästä lain tulkinnasta. Kyseessä ei ollut todellinen Jumalan lain rikkominen.

Sapatin syvin olemus

Jeesus ilmoitti tärkeän periaatteen sanoessaan: *”Sapatti on ihmistä varten eikä ihminen sapatia varten.”* Jumala antoi sapatin ihmisille hyvää tekeväksi lahjaksi, jonka tarkoituksena oli vapauttaa Hänen kansansa taukoamattomasta työnteosta ja antaa heille aikaa virkistymiseen. Hänen sanansa *”Niinpä Ihmisen Poika on sapatin Herra”*, tulevat ymmärrettäväksi tämän periaatteen valossa. Koska sapatti annettiin ihmiskunnan hyvinvoinnin turvaamiseksi, ihmisillä on vapaus tehdä sapatina sitä, mikä palvelee ihmisen todellisia tarpeita.

Tohtori Craig S. Keener valottaa hyvin kulttuuritaustaa:

– Vaikka Jeesus sanoo, että hänellä

on oikeus tulkita sapatikäskyjä Ihmisen Pojan auktoriteetilla (Dan. 7:13-14), hänen vastustajansa ymmärsivät todennäköisesti hänen tarkoittavan, että koska sapatti oli annettu ihmisiä varten (muutkin juutalaiset opettajat korostivat tätä näkökulmaa), ihmisillä oli valta tehdä se, mitä heidän tarvitsi tehdä sapatina (Ihmisen Poika oli yleinen aramealainen ’ihmisestä’ käytetty termi, ja hänen kuulijansa ovat voineet olettaa hänen tarkoittaneen tätä, kun taas hänen auktoriteettinsa antaa ymmärtää, että hän sanoi olevansa Danielin kirjan luvussa 7:13-14 mainittu Ihmisen Poika.).

Jeesus ei torjunut sapatia eikä yrittänyt kumota sitä. Hän noudatti sitä uskollisesti, mutta tavalla, joka sai sen ajan juutalaiset legalistit arvostelemaan Häntä ankarasti. Jeesuksen tulkinta sapatista auttaa meitä ymmärtämään sapatin merkityksen oikealla tavalla.

Parantaminen sapatina: Tehdä hyvää vai tehdä pahaa

Synagogassa sattui muuan merkittävä välikohtaus. Ensimmäisellä vuosisadalla synagoga oli tärkeä seurakunnan kokoontumispaikka, tila joka oli pyhitetty juutalaiselle rukoukselle, opiskelulle, kokouksille ja Tooran luvulle.

”Jeesus meni taas synagogaan. Siellä oli mies, jonka käsi oli surkastunut. Fariseukset pitivät Jeesusta silmällä voidakseen syyttää häntä, jos hän parantaisi miehen sapatina. Niin Jeesus sanoi miehelle, jonka käsi oli surkastunut: *’Nouse ja astu esiin.*’ Fariseuksille hän sanoi: *’Onko sapatina lupa tehdä hyvää vai tehdä pahaa, pelastaa henki vai tappaa?’* Mutta he olivat vaihti. Hän katsahti beihin vihaisena, murheissaan heidän sydämensä paatumuksesta, ja sanoi miehelle: *’Ojenna kätesi.*’ Mies ojensi kätensä, ja se tuli terveeksi. Silloin fariseukset lähtivät ulos ja alkoivat heti punoa juonia herodilaisten kanssa surmataksaan hänet” (Mark. 3:1-6).

Tällä kertaa synagogassa oli mies, jolla oli surkastunut käsi. Tämän miehen läsnäolo loi välittömästi jännittyneen ilmapiirin, kun fariseukset alkoivat tarkkailla Jeesusta nähdäkseen, rikkoisiko Jeesus heidän perinteistä sapatitulkintaansa. He eivät olleet aidosti kiinnostuneita Jeesuksen sanoista ja palvelutyöstä.

Jeesuksen kysymys: *”Onko sapatina lupa tehdä hyvää vai tehdä pahaa,*

pelastaa henki vai tappaa?’ - nosti sapatin noudattamiskysymyksen lainmukaisten muutoseikkojen tasolta moraalisen tarkoituksen tasolle. Kun fariseukset eivät vastanneet mitään, Jeesus paransi miehen sanalla. Sillä Jeesukselle parantamatta jättäminen olisi ollut vastoin Jumalan todellista tarkoitusta sapatille: olla siunaukseksi ja vahvistukseksi ihmisille.

Sen sijaan että fariseukset olisivat iloinneet miehen parantumisesta ja antaneet kunnian Jumalalle, he alkoivat heti suunnitella, miten he voisivat surmata Jeesuksen. Evankeliumin kertomuksen edetessä meille tulee yhä selvemmäksi, että Jeesuksen vihemiehet vastustivat Häntä, koska Hän oli uhka heidän uskonnolliselle vallalleen. Vaikka he vastustivat Jeesuksen ”työntekoa” sapatinpäivänä, he eivät epäroineet suunnitella Hänen kuolemaansa vielä samana päivänä.

Jeesus kyllä haastoi uskonnollisten johtajien lakia koskevat tulkin- nat, mutta Hän ei rikkonut koskaan Jumalan lakia. Hän tuli täyttämään ”lain ja profeetat”, mikä osoitti Hänen Jumalan Messiaaksi. Hän noudatti täydellisesti Jumalan Sanaa, ja kuolemalla ristillä Hän kantoi synnin rangaistuksen - rangaistuksen, jonka me olimme ansainneet.

Lopullinen lepomme löytyy Jeesuksessa

Jumalan sydämen kaipaus on, että me opimme Hänestä. Kun me kuuntelemme Hänen Sanansa totuutta, meidän mieleemme alkaa uudistua, me opimme ymmärtämään Hänen tarkoituseriää ja me löydämme asianmukaisen näkökulman ja oikean suhtautumistavan elämään.

Seitsemännen päivän sapatti annettiin erityiseksi merkiksi Jumalan ja Israelin välillä. Jumala ei kutsunut mitään muuta kansaa pitämään sitä samanlaisessa liiton merkityksessä. Vaikka Jumala ei käske kristittyjä pitämään sapatia, Kirjoitukset opettavat, kuinka tärkeitä fyysisen levon ja henkisen uudistumisen jaksot ovat ihmisen hyvinvoinnille. Me emme voi kuitenkaan päästä todellisen levon paikkaan ilman uskoa Jeesukseen. Vain ne, jotka luovuttavat elämänsä täydellisesti Hänelle, voivat löytää aidon levon ja virvoituksen sieluilleen. Meidän uskossamme on voima johdattaa meidät yhteyteen Jumalan kanssa ja lepoon Hänessä.

”Varokaamme siis, ettei kenenkään teistä havaittaisi jääneen taipaleelle,

sillä lupaus päästä hänen lepoonsa on yhä voimassa. Onhan hyvä sanoma julistettu meille niin kuin heillekin. Kuultu sana ei kuitenkaan hyödyttänyt heitä, koska se ei sulautunut uskossa niihin, jotka sen kuulivat. Sen sijaan me, jotka tulimme uskoon, pääsemme lepoon” (Hepr. 4:1-3a).

Jeesuksessa meille annettu lunastava armo tekee mahdolliseksi, että löydämme voiman pysyä uskossa ja sen lisäksi myös kyvyn levätä hengellisesti. Jumala on meidän elämämme Lähde, ja Hän rakastaa meitä syvästi. Me olemme kuitenkin heikkoja olentoja, joiden täytyy oppia, kuinka seisahda hetkeksi viikon rutiineistamme ja sanoa: ”Kiitos, Isä, hyvyydestäsi minua kohtaan.” Meillä kaikilla on velvollisuutemme ja työmme, mutta meidän on myös opittava hiljentämään tahtia ja astumaan Hänen lepoonsa.

Lopullinen lepomme on Jeesuksessa ja Hänen lupauksessaan antaa meille rauha. Tämä tarkoittaa lepäämistä Hänessä ja Jumalan lupauksissa.

”Tulkaa minun luokseni, kaikki te, jotka teette raskasta työtä ja kannatte taakkoja, niin minä annan teille levon. Ottakaa minun ikeeni päällenne

ja oppikaa minusta, sillä minä olen sävyisä ja nöyrä sydämeltäni. Näin te löydätte levon sielulenne, sillä minun ikeeni on sopiva ja minun kuormanani on kevyt” (Matt. 11:28-30).

Kun me löydämme levon Jumalassa, voimme olla Hänen leponsa välittäjiä niille, jotka eivät vielä tunne Häntä. Meistä tulee ihmisiä, jotka kannamme sisimmässämme Jumalan sydämen halua ja parantavaa kosketusta. Kunpa me olisimme ihmisiä, jotka rohkaisevat ja virvoittavat toisia ihmisiä ja edistävät Hänen kuningaskuntansa päämääriä perheissämme, ystäviemme keskuudessa ja kansakunnissamme.

Sovellus messiaanille juutalaisille

Nämä raamatulliset periaatteet koskevat myös Jeshuaan uskovia eli messiaanisita juutalaisia. On tärkeää muistaa, että sapatti annettiin erityisenä merkinä Israelille. Siten onkin aivan sopivaa, että messiaaniset juutalaiset kokoontuvat jumalanpalvelukseen seurakuntana juuri tuona päivänä. Meidän on kuitenkin muistettava myös, että Messiaan tullessa meidän suhteemme Tooraan muuttui radikaalisti, myös suhteem-

me sapattiin. Nyt me voimme iloita sapatista, nauttia vapaudesta Herrassa ja viettää sapatia, ei lakisidon- naisesti vaan ilontäyteisenä ilmaisuna uskostamme Messiaaseen.

Yhteenveto

Sapatti paljastaa ihmiskunnalle Jumalan sydämen toiveen – Hänen kaipauksensa, että me löytäisimme levon, virvoittumisen ja läheisen suhteen Häneen. Luomisesta Mooseksen lain kautta Jeesuksen palvelutyöhön me näemme johdonmukaisen, jumalallisen mallin: Jumala ei tarjoa lepoa summittaisena sääntönä vaan lahjana, jonka ansiosta ihminen menestyy. Jeesus, sapatin Herra, osoittaa meille, että levon lopullinen tarkoitus ei löydy tiukasta sääntöjen noudattamisesta vaan sielujemme virvoittumisesta, joka virtaa meihin läheisestä suhteesta Häneen.

Vietämmepä tiettyä päivää tai löydämme lepomme Kristuksessa, periaate pysyy: Jumala kutsuu meitä taukoamaan omista töistämme ja käymään Hänen lepoonsa – lepoon, joka alkaa nyt uskon kautta ja täytyy lopullisesti Hänen iankaikkisessa kuningaskunnassaan.

Andrey Teplinsky asuu Haifassa ja palvelee Herraa messiaanisessa seurakunnassa Karmel-vuoren huipulla. Hän on perustanut Carmel Streams-nimisen palvelutyön, joka järjestää seminaareja ja konferensseja sekä opinto- ja esirukousmatkoja Israelissa. Andrey on naimisissa ja hänellä on kolme lasta.

VÄLITTÄJÄ ARJESSASI

Vesa Karvonen

KIINTEISTÖVÄLITTÄJÄ, LKV, LVV

040-5389437

vesa.karvonen@arentumlkv.fi

arentum

LKV

HE PAKENEVAT HENKENSÄ EDESTÄ

Vainotut kristityt tarvitsevat apuasi!

Lahjoita puhelimella: 0600 13001

puhelun hinta 20,28 + pvm

Kiitos avustasi vainotuille!

Marttyyrien Ääni

marttyyrienaani.fi | 040-5522 309

Rahankeräyslupa: RA/2024/1967

Varat käytetään vainottujen kristittyjen fyysiksi avustuksin sekä vainoista tiedottamiseen

Tosimies lukee

SUKELLUS ISRAELIN HISTORIAAN

Suomessa varsin tiuhaan tahtiin puhujamatkoilla vieraileva Andrey Teplinsky on Israelissa Karmel-vuorella sijaitsevan Carmel Streams -palveluyhteisön perustaja. Haifassa asuva Teplinsky toimii myös messiaanisen Kehilat HaCarmel -seurakunnan vanhimpana.

Tänä päivänä saamme todistaa uutisista eri puolilla maailmaa järjestettävistä Israelia vastustavista mielenosoituksista, ja samaan aikaan antisemitismi on korkeimmalla tasolla sitten toisen maailmansodan.

Länsimaiset tiedotusvälineet välittävät varsin usein vääriä kuvia Israelista ja sen asemasta Lähi-idän geopolitiikassa. Mediassa Israel esitetään sortajana ja siirtokuntavaltaana. Toisaalta useimmat ihmiset eivät ole edes tietoisia Israelin historiasta, kulttuurista tai meneillään olevan konfliktin todellisuudesta.

Tätä taustaa vasten Andrey Teplinsky avaa uudessa kirjassaan juutalaisten historian tärkeimpiä virstanpylväitä ja aikakausia – mm. juutalaisten asema Euroopassa ja holokausti – mikä auttaa lukijaa muodostamaan tarvittavan tietopohjan Jumalan valitusta kansasta. Kirjassa tuodaan esille myös Jumalan tarkoitamaa nyky-Israelin profeettallista merkitystä Teplinskyn omasta, mes-

Andrey Teplinsky
Israelin ennalleen asettaminen
– Miksi juutalaiskansan historialla ja nykyisen Israelin valtion profeettallisella asemalla on merkitystä
Carmel Streams, 2024

siaanisen uskovan näkökulmasta.

Hän huomauttaa lukijalle heti kirjan alussa, että Lähi-idässä ihmisillä on erilaisia arvoja ja periaatteita, joihin alueen erilaiset kulttuurit ja elämäntavat perustuvat. Siksi Lähi-idän tarkasteleminen länsimaisella ajattelutavalla johtaa väistämättä vakaviin ongelmiin. Valtaosa länsimaalaisista uskoon Teplinskyn arvion mukaan, että rauha Israelin ja palestiinalaisarabien välillä ei ole ainoastaan mahdollinen, vaan se myös auttaa ratkaisemaan kaikki muut alueen ongelmat.

– Tosiasia kuitenkin on, että 99 % Lähi-idän ongelmista ei liity mitenkään Israelin ja Palestiinan väliseen konfliktiin, hän muistuttaa.

Tämä viime vuonna julkaistu kirja on nyt entistä ajankohtaisempi, kun yleinen keskustelu kahden valtion -mallista kiihtyy niin yksittäisten ihmisten kuin valtioidenkin välillä. Kyseinen mallihan ei yleisestä harhakuvasta huolimatta suinkaan tuo rauhaa Lähi-itään, sen todistaa Teplinskyn asiaa varsin laajasti taustoitava kirja.

”Israelin ennalleen asettaminen” sopii luettavaksi jokaiselle, joka haluaa mielipiteidensä perustuvan faktoihin eikä valtamedian syöttämiin harhakuvitelmiin.

Kimmo Janas

KRISTILLINEN MYSTIIKKA

Tamperelainen nuorisopastori on tarttunut aiheeseen, minne Tie näyttää häntä johdattaneen. Mystiikan olemusta ja sisintä ei ole kovin paljoa vapaan kristillisyyden kentässä käsitelty eikä käsitelläkseeni luterilaisen uskonkaan parissa.

Kirja on miehen esikoisteos ja herää kysymys, ”mitä sieltä vielä tulee”, tosin jossakin kohtaa kirjaa lukiessa tuli ”poukkoilevakin tunne” mutta kokonaisuus pysyy kuitenkin hyvin ”näpeissä”.

Kirja on jaettu kolmeen osaan: Jano, Vuori ja Tie. Osassa Jano pureudutaan ihmisen sisimmässä valitsevaan janoon ja kaipuuseen sekä luodaan katsaus ihmeiden (kuten parantumisihmeet) mystiseen puo-

Jarkko Lindqvist
Kaipuu
Esseitä kristillisestä mystiikasta
Aikamedia, 2025

leen. Kirjailija kertoo mm. omasta parantumisestaan reumasairaudesta.

Willfrid Stinissen -niminen belgialais-ruotsalainen (1927–2013) kirjailija ja kristillinen ajattelija on saanut paljon palstatilaa kirjassa, mutta jo paljon kauempaa lähtee liikkeelle kristillisen kirkon ”mystikkojen kavalkadi” -Augustinus-Ristin Johannes-Franciskus Assisilainen jne.

Osassa 2 Vuori painotetaan Raamatun (Jumalan sanan) tärkeyttä. Ote kirjasta sivulta 126 ”Teologi Simon Chan muistuttaa, että kristillinen mystiikka eroaa kaikesta muusta mystiikan nimellä kulkevasta siinä, että sen pohjalla on käsitys henkilökohtaisesta suhteesta kolmiyhteiseen Jumalaan. Apostoli Paavali toteaa Kol 1:26-27 ”miten häikäisevän kirkas on tämä kaikille kansoille ilmaistava salaisuus: Kristus teidän keskellänne – kirkkauden toivo. Yhteys Jeesukseen Kristukseen on kristillisen mystiikan kulmakivi”, todetaan.

Osan 3 Tie alussa on luku: Kolmi-osainen tie, ja siinä ortodoksipappi Serafim Seppälän ajatelma: ”Pyhyys perustuu viime kädessä siihen, millainen on ihmisen suhde Kristukseen, ei siihen kuinka erikoisia tekoja hän saa aikaiseksi”.

Peter Halldorfin, ruotsalaisen helluntaipastorin ja Pilgrim-lehden päätoimittajan toteamus on kuin

piristysruiske matkamiehelle: ”Tällä tiellä päämäärää saa maistaa jo matkan alussa”. Myös sellaiset henkilöt kuten Tommy Hellsten, Oswald Chambers ja Gordon Fee ovat olleet rikastuttamassa kirjailijan taivalta ja kirjan loppuosassa luodaan katsaus myös kristillisen reititin mahdollisuuteen matkamiesten ja –naisten vahvistamiseksi ja virkistykseksi!

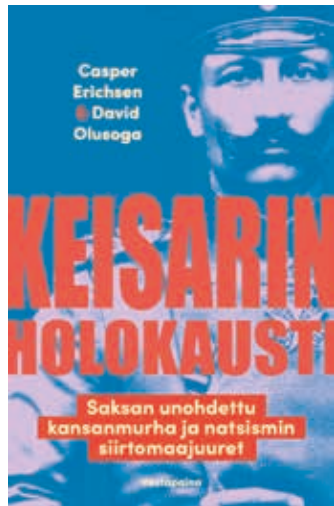
Samuel Saresvirta

RAVISTELEVA HISTORIEATEOS

Casper Erichsenin ja David Olusogan historiateos Keisarin holokausti – Saksan unohdettu kansanmurha ja natsismin siirtomaajuuret käsittelee Saksan Lounais-Afrikan (nykyinen Namibia) häikäilemätöntä siirtomaapolitiikkaa ja sen jatkumoa natsi-ideologiaan ja sen nimissä tehtyihin rikoksiin ihmiskuntaa vastaan.

Saksassa virisi 1800-luvun lopulla tarve päästä mukaan mm. Alankomaiden, Belgian ja Britannian harjoittamaan siirtomaatoimintaan.

Rotuteorioiden kehittäjät uskoivat, että teollistunut Saksa ei enää pystynyt elättämään kaikki saksalaisia. Teollinen vallankumous oli täytännyt saksalaiskaupungit maaseudulta tulevista työläisistä ja nyt tarvittiin lisää elintilaa (Lebensraum) maan

Casper Erichsen & David Olusoga
Keisarin holokausti
– Saksan unohdettu kansanmurha ja natsismin siirtomaajuuret
Vastapaino, 2025

Tosimies lukee

väestölle. Amerikasta lähdettiin hakemaan mallia, kuinka valkoihoiset valloittivat intiaanikansojen maita.

Erichsen ja Olusoga toteavat, että Euroopasta lähti liikkeelle vastenmielinen rotukolonialismin suuntaus, jossa ihmiskunnan historiaa tarkasteltiin irvokkaan sosiaalidarwinismin kautta ja maapalloa pidettiin rodullisena taistelukenttänä, jossa ”heikompien” oli määrä tulla hävitetyksi.

Saksan keisarikunnan lippu nostettiin 12. toukokuuta 1883 Lounais-Afrikan rannikolla nykyisessä Namibiassa. Tästä alkoi saksalainen painajainen Afrikassa. Siirtomaavoimat aloittivat rangaistukseksi armottomat hyökkäykset, jotka muuttivat avoimeksi hävitysodaksi.

Kirjan kirjoittajien mukaan paikallisiin kansoihin kuuluneista hereroista noin 80 prosenttia tapettiin joukkomurhissa ja taisteluissa tai ajettiin autiomaahan kuolemaan. Namoja saksalaiset puolestaan tappoivat esimerkiksi pakkotyöllä Shark Islandin kuolemanleirillä. Vuoteen 1905 mennessä eloonjääneet internottiin keskitysleirille, joissa heitä nälkännettiin ja annettiin kuolla.

Vuosia myöhemmin samat ihmiset ja ideat – siis ne, jotka johtivat Saksan Lounais-Afrikan etnistä puhdistusta – olivat perustamassa natsipuoluetta. Hererojen ja namojen kansanmurha salattiin tarkoituksella lähes vuosisadan ajan. Nyt uhrien hautoja paljastetaan, ja herää kysymys, oliko natsismi sittenkään poikkeus Euroopan historiassa.

Järkyttävän tarinan ympärille syntynyt kirja tarkastelee yhtä 1900-luvun hirveimmistä tapahtumista uudesta näkökulmasta.

Casper Wulff Erichsen on Namibiassa pitkään työskennellyt historioitsija, David Olusoga puolestaan on brittiläis-nigerialainen historioitsija, kirjailija, elokuvantekijä ja historian professori Manchesterin yliopistossa.

Meille suomalaisille Namibia on tuttu lähinnä presidentti Martti Ahtisaaren roolista Namibian itsenäistymisessä sekä tietenkin suomalais-

ten lähetysaarnajien toimimisesta Ambomaalla. Kirjaan on kirjoittanut suomenkieliset jälkisanat Turun yliopiston apulaisprofessori, itsekin Namibiassa syntynyt Olli Löytty, joka valottaa maan kehitystä Suomen Lähetysseuran toiminnan kautta, ja kertoo kuinka esimerkiksi legendaarinen lähetystyöntekijä Martti Rautanen toimi Länsi-Indongan hallitsijan Kambonde kam-pinganan neuvonantajana. Löytty myös myöntää kirjan paljastusten olevan hänellekin yllättäviä.

– Minun tapauksessani kirja sisälsi erityisen sokkiefektin: seikkaperäisen kuvaus siitä, mitä tapahtui synnyinkaupunkini Swakopmundin keskitysleirillä, iski minulta niin sanotusti ilmat pihalle, hän kirjoittaa.

Vaikka kirja on ihokarvat pystyyn nostattavaa ja jopa inhottavaa luettavaa, se on todella perusteellinen (yli 400 sivua pientä tekstiä) kuvaus Saksan toiminnasta Länsi-Afrikassa ja avaa aivan uusia näkökulmia mo-niini piilossa pidettyihin asioihin.

Kimmo Janas

KULISSIEN TAKAA

Ajankohtaiselta aiheelta tuntuu lukea Alpo Rusin viimeistä kirjaa (Kremlin kortin jälkeen). Diplomatti ja valtiotieteen tohtori, Alpo Rusi, vie lukijan kurkistamaan kulissien taakse niin presidentti Ahtisaaren neuvonantajan paikalla kuin Balkanin sodan käännteissä.

Suomen ja Venäjän (Neuvostoliiton) suhteet ovat kirjassa esillä niin ennen ”naamarien riisumista” kuin varhemminkin.

Kirjassa seurataan KGP-mies Putinin nousua äiti-Venäjän johtajan rooliin ja vakoilutoimintaa käsittelemään mielenkiintoisella otteella. Venäjä ystävien kohdalla saattaa vain aavistaa, että vielä useita ”paljastuskirjoja” tullaan painamaan lukijoiden iloksi ja uteliaisuuden tyydyttämiseksi.

Tiitisen lista, mikä oli tapetilla ja kovasti kiinnosti suomalaisia, saa jonkin verran uutta valoa, mutta ei ole vielääkään aivan selvä.

Suuri projekti, Suomen kautta Saksaan rakennettu kaasuputki sai

Alpo Rusi
Venäjää emme eristä
Docendo, 2025

suomalaisia huippupoliitikkojakin syttymään ”aatteelle” ja jälkipyykkiä pestään vielä pitkään myttyyn menneen hankkeen vuoksi.

Jugoslavian hajoamisen jälkeinen sekasorto Balkanilla sekä Serbijoh-taja ”Milosevicin sota” 90-luvulla palautuu lukijan mieliin, olihan se kestoaiheita uutisissa aikoinaan.

Rusi ”tunnustaa” myös välirikon presidentti Ahtisaaren kanssa asioiden aiheutettua kitkaa henkilösuh-teisiin.

Samuel Saresvirta

TIETOA KORVAUS-TEOLOGIASTA

Israelin ja kirkon välinen suhde on kiistanalainen aihe. Kiistan keskkipiteenä on kysymys, korvaako kirkko Israelin kansan Jumalan suunnitelman toteutumisessa, vai pelastuuko ja kääntyykö Israel, jolla on ainutlaatuinen asema ja rooli?

Teologian tohtori, konferenssipuhuja ja useiden kirjojen kirjoittaja Michael J. Vlach kannattaa jälkimmäistä oppia uutuusteoksessaan.

Hän toteaa, että koska Israelin ja kirkon välisestä suhteesta ei ole yksimielisyyttä ja miten toisaalta tuota aihetta on käsitelty, sai hänet ottamaan Israel-kirkko-suhteen pää-aiheeksi tohtoriohjelmansa.

Arvioiden korvausteologian oppia kautta historian, hän esittää lopuksi vakuuttavan perustelun sen kannan

puolesta, että kirkko ei korvaa Israelia.

Vlach huomauttaa, ettei Jumalan tarkoitus suinkaan ole, että kaikista, jotka uskovat, tulee osa ”Israelia”.

Johtopäätös-osiossa hän kertoo korvausteologian pääasiallisen virheen: – Halutessaan korostaa ykseyttä juutalaisten ja pakanoiden pelastumisessa supersessionistit ovat virheellisesti oavta virheellisesti päätelleet, että tällainen ykseys sulkee pois Israelin erityisen roolin tulevaisuudessa. Pelastuksen tasa-arvoisuus ei kuitenkaan pyyhi pois kaikkia etnisiä ja toiminnallisia eroja.

Michael J. Vlach painottaa heti teoksen alussa, ettei kirja ole siitä, mikä tuhatvuotista valtakuntaa koskevistä näkökannoista on oikea, eikä se myöskään ole kattava käsittely eklesiologiasta tai eskatologiasta.

Vaikka kirja ei ole kuin vajaat 300 sivua, sitä ei lukaise nopeasti. Omalta osaltaan Vlachin ”tohtoritasan” kerronta varmaan hidastaa luentaa, mutta toisaalta asia on sen verran tärkeä, että siihen kannattaa paneutua ajatuksen kanssa.

Pasi Turunen toteaa kirjan esipuheessa: – *Onko kirkko korvannut Israelin* -kirja on tarpeellinen ja kai-vattu puheenvuoro Suomessakin käytävään keskusteluun korvausteologiasta ja juutalaisen kansan asemasta Pyhien Kirjoitusten valossa.

Kimmo Janas

Michael Vlach
Onko kirkko korvannut Israelin?
Mitä Raamattu sanoo?
Kuva ja Sana, 2025

Lyhyestä virsi kaunis

Sydän- ja verisuonitautien riski

Terveystalon poikkeuksellisen laajan aineiston mukaan yli 55-vuotiaista työssäkäyvistä suomalaisista valtaosalla on kohonnut tai korkea riski sairastua sydän- ja verisuonitautiin. Samanikäisistä lähes 40 prosentilla on kohonnut tai korkea riski sairastua tyypin 2 diabetekseen.

– Kun näitä lukuja katsoo, on selvää, että meidän on muutettava elintapojamme, sanoo johtava lääkäri Ilse Rauhaniemi Terveystalosta.

Nämä tulokset perustuvat maailman mittakaavassakin poikkeuksellisen laajaan aineistoon, joka Terveystalolle on puolentoista vuoden ajalta kertynyt verinäytteistä tehdyistä elintapasairauksien riskianalyyseistä.

– Elintapasairauksien riskianalyysi on ollut Terveystalossa työterveyskäytössä vuoden 2024 alusta lähtien. Meille on tässä ajassa kertynyt yli sadantuhannen ihmisen riskianalyyisin tulokset. Ajankohtainen ja hyvin laaja aineistomme antaa luotettavaa tietoa suomalaisten riskeistä sairastua elintapasairauksiin, sanoo ennaltaehkäisevän terveydenhuollon johtava lääkäri Ilse Rauhaniemi Terveystalosta.

Elintapasairauksien riskianalyysi perustuu suomalaisen Nighthingale Healthin terveysteknologiaan, joka tunnistaa sairastumisen riskin veren merkkiaineiden perusteella. Suomessa menetelmä on käytössä vain Terveystalolla.

Ilse Rauhaniemen mukaan ei ole enää itsestään selvää, että nykyiset sukupolvet jäävät aiempia terveempinä eläkkeelle.

Muutama vuosikymmen sitten valistus tehosi ja suomalaisten sairastuminen sydän- ja verisuonitauteihin kääntyi laskuun. Nyt hyvä kehitys on pysähtynyt.

– Näyttää siltä, ettei terveiden elinvuosien määrä enää kasva samaa tahtia elinajanodotteen kanssa. Ihmiset syövät aivan liikaa suolaa ja kovia rasvoja. Samaan aikaan ylipaino ja lihavuus lisääntyvät.

Tärkeää asiaa auton turvalaitteista

Autojen erilaiset turvalaitteet

muuttuvat yhä teknisemmäksi ja monimutkaiseksi, joten niiden oikeaoppinen kalibrointi on noussut elintärkeäksi liikenneturvallisuuden kannalta. Tätä taustaa varten on hiukan huolestuttavaa, että Carglass Finlandin teettämän suomalaisten autoilijoiden liikenneturvallisuutta mittaavan kyselyn mukaan jopa 49 prosenttia vastaajista ei tällä hetkellä osaa sanoa, onko oman auton turvalaitteet kalibroitu oikein. Tutkimuksen toteutti tutkimusyhtiö Bilendi ja siihen vastasi tuhat 18–74-vuotiaasta auton omistavaa suomalaista.

Sen lisäksi, että puolet ei tiedä onko oman auton turvalaitteet kalibroitu, 13 prosenttia vastaajista ei edes tiennyt mitä kalibrointi tarkoittaa. Vain hiukan alle joka kolmannes (27 %) tiesi varmasti, että oman auton turvalaitteet on kalibroitu oikeaoppisesti.

Carglass Finlandin avainasiakaspäällikkö Teemu Tallqvist muistuttaa, että autojen turvalaitteiden kalibrointi osaavan ammattilaisen toimesta on äärimmäisen tärkeää.

– Kyllähän tuo hiukan huolettua, että näin moni ei tiedä oman autonsa turvalaitteiden tilaa. Väärin kalibroitu auto on turvallisuusriski liikenteessä. Tämä olisi tärkeä asia tietää.

Euroopan Unionini asettama liikennettä koskeva yleinen turvallisuusasetus edellyttää jatkossa, että kaikissa uusissa Suomessakin myytävissä autoissa tulee olla pakollisina turvallisuusvarusteina vähintäänkin automaattinen hätäjarrujärjestelmä (AEB), kaistallapysymisavustin (LKA) ja älykäs nopeusavustin (ISA).

Näiden järjestelmien toiminta perustuu auton tavallisesti tuulilasien takana sijaitseviin kamerajärjestelmiin ja siksi tuulilasilla on niidenkin toiminnan varmistamisessa kriittinen merkitys. Tämä tarkoittaa sitä, että jatkossa auton turvajärjestelmät pitää kalibroida jokaisen lasinvaihdon yhteydessä.

Joka kolmas suomalainen on hävennyt omaa taloudenhallintaansa

Inflaatio on heikentänyt suomalaisten ostovoimaa valtavasti viime vuosina: vuoden 2021 alusta kulut-

tajahinnat ovat kohonneet lähes 17 prosenttia. Eniten eli runsaat 20 prosenttia ovat kallistuneet elintarvikkeet sekä asuminen ja energia, joista kotitalouksien on vaikea tinkiä.

LähiTapiolan Arjen katsaus -kysely kertoo, että keskimäärin 63 prosenttia suomalaisten tuloista kuluu välttämättömiin menoihin. Joka viidennellä vastaajalla välttämättömät menot haukkaavat yli 80 prosenttia tuloista. Samaan aikaan 33 prosenttia suomalaisista sanoo hävenneensä omaa taloudenhallintaansa tai rahankäyttöään.

Selvästi yleisin syy rahahäpeälle (39 prosenttia vastaajista) on tunne siitä, ettei rahaa jää riittävästi säästöön. Toiseksi yleisin syy on se, että rahat loppuvat toistuvasti ennen tilipäivää (27 prosenttia vastaajista).

– Inflaatio sysäsi suomalaisten ostovoiman niin suureen pudotukseen, että toipuminen on vasta puolivälissä. Silti moni vertaa omaa säästämistään aikaan ennen laajamittaista hintojen nousua. Eihän rahaa voi mitenkään jäädä entisellä lailla jemmaan, jos elintarvikkeet maksavat viidenneksen enemmän kuin muutama vuosi sitten. Jos säästäminen on viime vuosina jäänyt vähälle, ei sitä kannata hävetä, sanoo LähiTapiola Henkivahvuuden toimitusjohtaja Pasi Haarala. Häpeän murtamiseksi hän rohkaisee suomalaisia kuluvoimuuksiin.

Paksusuolen syöpä on lisääntynyt entistä nuoremmilla

Tutkimuksen mukaan paksusuolensyöpä lisääntynyt myös Suomessa entistä nuoremmilla. Riskitekijäksi on todettu länsimainen elämäntapa ja ruokavalio.

Paksusuolen syöpä on länsimaissa yksi yleisimmistä syövästä. Se on yleisintä vanhemmassa ikäluokassa, mutta ilmaantuvuus on juuri julkautuneen selvityksen mukaan kasvanut alle 50-vuotiaalla Suomessa.

– Riskiä sairastua syöpään lisäävät länsimaiset elintavat eli vähäinen liikunta, ylipaino, tupakointi, runsas alkoholinkulutus ja paljon punaista lihaa sekä lihavalmistusta sisältävä ruokavalio, kertoo laillistettu ravitsemusterapeutti Katja Nissinen Ter-

veyсталosta.

Suolistosyöpien kehittymiseen menee vuosia, jopa vuosikymmeniä.

– Keski-ikäisillä näemme nyt lisääntyneitä paksusuolen syöpä, sillä tätä ikäryhmää on koskettanut jo nuoresta elintapojemme muutokset. Tulemme näkemään tulevaisuudessa entistä enemmän suolistosyöpiä ja yhä aikaisemmin, jos emme muuta elintapojamme. Esimerkiksi Yhdysvalloissa paksusuolen syöpä on lisääntynyt jo ihan teini-ikäisissä, Nissinen jatkaa.

– Punaisesta lihasta saamme paljon tyydyttynyttä rasvaa, lihan proteiinia ja hemirautaa. Kaikki näistä ravintoaineista eivät imeydy ohutsuolessa, vaan päätyvät paksusuoleen, jossa ne voivat muodostaa haitallisia yhdisteitä. Nämä yhdisteet on liitetty suolistoperäisiin syöpiin ja punaisella lihalla on tässä vahvin mekanismi, kuvailee Nissinen.

Myös liha- ja kalavalmisteet ovat suuri riskitekijä.

– Lihan ja kalan valmistuksessa muodostuu sellaisia yhdistelmiä, jotka aiheuttavat geenimutaatioita ja karsinogeneenejä. Liha- ja kalavalmisteella tarkoitetaan esimerkiksi pekonia, leikkeleitä, makkarointa ja savustettua tai vahvasti suolattuja lihoja sekä kaloja.

Nissinen muistuttaa, että ravintokuitu suojelee suolistoa monilta eri terveysriskeiltä – myös suolistosyövilta.

– Kuitu lisää suolistomme hyvälaatuisia bakteeristoa ja imee itseensä haitallisia yhdisteitä, vähentää karsinogeenien määrää sekä nopeuttaa ruoan läpikulkuaikaa. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi paksusuoleen päätyneen punainen liha ei ehdi muodostaa yhtä runsaasti haitallisia yhdisteitä. Kolesterolikin tutkimusti laskee kuidun ansiosta.

Suoliston hyvinvoinnin kannalta olennaista on se, että kuitua saa monipuolisesti.

– Kuitua olisi hyvä saada täysjyväviljatuotteiden lisäksi kasviksista, marjoista ja esimerkiksi pähkinöistä, palkokasveista ja kasviproteiineista. Kokonaisuus ratkaisee tässäkin asiassa eli paras olisi, kun söisi monipuolisesti kasviksia ja marjoja sekä kohtuudella lihaa, Nissinen päättää.

UUTUUS!

Miten elän kristittyinä?

Ajatuksia kristityn elämästä

29 €

Markku Ojanen

TILAUKSET
tilauspalvelu@perussanoma.fi
puh. (09) 5123 9120 (ark. klo 9-14)
www.perussanoma.fi

PERUSSANOMA
USKON JA TIEDON LÄHTEELLÄ

Pastorin Palsta

KARI O. NIEMI

Pitäkää Jumalan usko

Yksi Raamatun mielenkiintoisimpia tapahtumia liittyy hetkeen, jolloin Jeesus etsi syötävää matkan varrelle osuneesta viikunapuusta. Kun hedelmää ei löytynyt, puhui Jeesus puulle sanoen: ”*Älköön ikinä enää kukaan sinusta hedelmää syökö.*”

Jo pelkästään se, että Jeesus puhui puulle, saa meidät länsimaalaiset kohottamaan kulmakarvojamme. Mutta vielä enemmän

saatamme olla ihmeissämme siitä, mitä Hänen puheensa seurauksena tapahtui.

Opetuslapset kuulivat Jeesuksen sanat, mutta eivät nähneet mitään tapahtuvan. Vasta kun he myöhemmin tulivat uudestaan puun läheisyyteen, totesi Pietari ilmi selvästi yllättyneenä: ”*Rabbi, katso, viikunapuu, jonka sinä kirosit, on kuivettunut.*” Prosessi lähti siis liikkeelle Jeesuksen lausussa nuo

edellä mainitut sanat, mutta oli silmin nähtävissä vasta myöhemmin. Kuulostaako tutulta? Usein mekin puhumme näkemättä heti mitään. Ja siksi erehdymme ajattelemaan, ettei mitään tapahtunutkaan, vaikka uskossa julistimme muutosta vallitsevaan asiointilaan.

Kun Pietari tätä prosessia ihmeteli, totesi Jeesus hänelle ja kaikille meille: ”*Pitäkää usko Jumalaan.*” Kohta voidaan kääntää myös: ”*Pitä-*

kää Jumalan usko.” Ymmärrän tämän tarkoittavan sitä, että meidän tulisi oppia pitämään kiinni Jumalan lupauksista, niin että uskon ja kärsivällisyyden kautta näkisimme prosessin päätyvän maaliin saakka. Aivan kuten ne kymmenen pitailista, jotka Jeesuksen kehotuksesta ottivat uskon askeleita ja parantui-
vat vasta matkalla näyttäytymään papeille.

Mark 11; Luuk 17

Ford Capri

Kimmo Janas

Ford on alkanut kaivaa naftaliinista vanhoja suosikkimallinimiään, ensimmäisenä tuli Mustang sähköisenä versiona ja nyt vuonna 1968 ensiesitelty legendaarinen Capri samoin täyssähköisenä.

Uusi Ford Capri perustuu yhteistyöhön VW:n kanssa ja on Volkswagen ID.5:n sisarmalli. Capria löytyy 77 ja 79 kWh akuilla ja taka- sekä nelive-

toisena. Me saimme koeajoon tämän iloisen keltaisen neliveitoisen Extended Range Premium -version 79 kWh akulla. Tehoja löytyy 340 hevosvoimaa ja vääntöä 679 Nm.

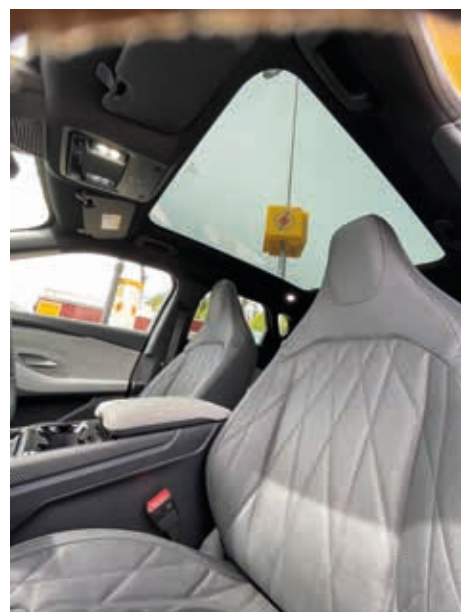
Toimintamatkaa (WLTP) tehdas lupaa 560 km ja kulutukseksi 16,3 kWh/100 km. Eli varsin hyvältä kuulostavia arvoja. Ja perinteitä kunnioittaen Capri

myös hyökkää iloisesti, kiihtyvyys 0-100 km/h muikeat 5,3 sekuntia, eli ei jää ainakaan liikennevaloissa tientukkeeksi... Ehkä uudessa Caprissa ei aivan

▼ Caprin Sensico-istuverhoilu antaa sporttisen yleisilmeen. Etumatkustajilla on ruhtinaallisesti jalkatilaa.

▼ Iso panoraamakatto tuo auton sisälle lisää tilantunnetta.

▼ Takana matkustaville on mukavasti tilaa, varsinkin kun keskitunneli ei ole häiritsemässä.

▲ Monista muista sähköautoista poiketen Caprista ei löydy säilytystilaa konepellin alta.

► Lievästi neliömäisen ohjauspyörän keskipuolan reiät ovat peruja siitä alkuperäisestä Caprista.

▼ Keskkonsolin alta löytyy pieni varasuojin, jolla voi hätätilanteessa rikkoa ikkunan.

▲ Tavaratila on perusasennossa lattiasta kattoon 622 litraa, ja jos takapenkit kaataa alas, jopa 1505 litraa.

▼ Taittuvista sivupeileistä heijastuu auton logo maahan.

tavoita vanhan Caprin tunnelmaa, mutta mukava menopeli se joka tappauksessa on.

Vuodet ovat tuoneet tietenkin myös hieman lisäseentejä Caprin suojakkaaseen vartaloon; pituutta on nyt 4634 mm, leveyttä 1872 mm ja korkeutta 1626 mm. Maavara on

mukavat 19 cm, joten mökkitien pienet kuprutkaan eivät haittaa viikonloppuajelua.

Ajomukavuus on kohdallaan, alusta on sopivan jäykkä ja ohjauskin palauttaa hyvin.

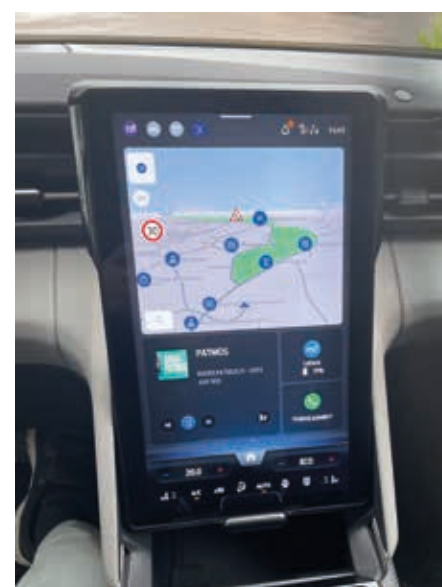
Näissä sähköautoissa aina jännittää lataus ja sen nopeus. Capri imee

sähköä mukisematta varsin rivakasti, 10-80 % tuollaiset runsaat 25 minuuttia eli siinä ehtii sopivasti käydä nauttimassa huoltoasemalla kupin kahvia ja herkullisen munkkirinkilän. Latausta helpottaa tietenkin akun esilämmitys.

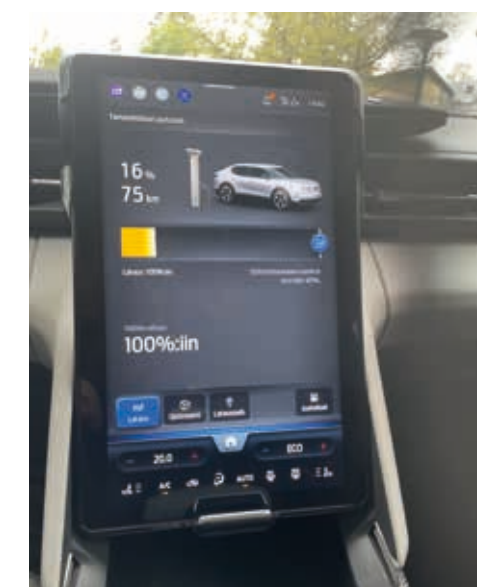
Tämä meillä koeajettu versio

maksaa lisäherkkuineen 56 520 euroa, mikä ei ole aivan mahdollinen ottaen huomioon, mitä rahalla saa. On panoraamalasikatto, taittuva vetokoukku, lämpöpumppu, automaattinen pysäköintiavustin, 360° kamera, heijastusnäyttö, 20" kevytmetallivanteet ym. ym.

▼ 14,6 tuuman liikuteltavan keskinäytön takaa löytyy lisää säilytystilaa.

▼ Ford SYNC Move tietoviihdejärjestelmä pelittää moitteettomasti ja tarjoaa havainnollista tietoa autosta.

▼ Kännykälle löytyy oma langaton latausalusta keskikonsolista.

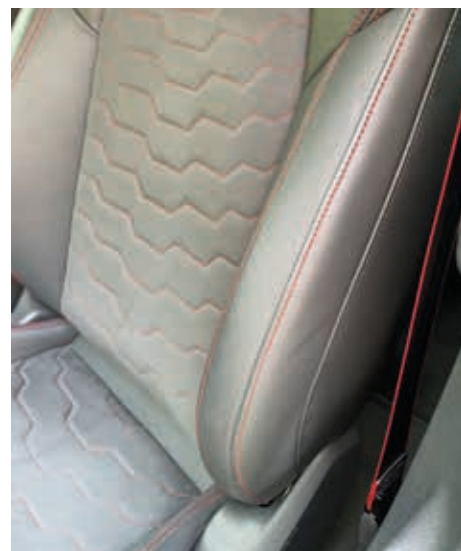

Audi aloitti tämän vuotisen sähköautomallistonsa uudistuksen A6 e-tron mallistolla, josta me saimme koeajoon ”terästetyn” S6 Avant e-tronin eli malliston urheilullisimman version. Farmari ampaisee nollasta sataan 4,1 sekunnissa...

503-heppaisen S6 Avant e-tronin lähtöhinta on 101 990 euroa, mutta tähän koeajomalliin oli lastattu lisävarusteita lähes 19 000 eurolla, joten loppuhinnaksi muodostui 120 530 euroa. Pakko myöntää, ettei sovi ihan jokaisen tosimitiehen kukkarolla, mutta... oli sillä kuitenkin todella nautinto ajaa.

Auto on omimmillaan moottori- tiellä, mutta myös mutkaiset maantiesuudet sujahtavat vauhdikkaasti. Huippunopeutta S6 e-tronilla on 240 km/h, jonka kokeilu jää Suomessa tietenkin vain haaveeksi –

▼ Sisätilat ovat Audille tyypilliset, laadukkaat ilman liikaa muovia. Etupenkeissä tarvittavasti säätöjä hyvään ajoasentoon.

▲ S-sisätilapaketti sisältää urheiluistuimet mustalla Dinamica/nahkaverhoilla ja punaisilla tikkauksilla.

Audi S6 Avant e-tron

▲ ► S6 Avant e-tron on linjakas farmari, joka ei paljasta ulospäin konepellin alla ly- myävää 503 hevosvoiman tehopakkausta.

Saksan autobahneilla S6 e-tron olisi kuin kotonaan. On pakko myöntää, että auton hiljainen äänimaailma hämää helposti, ja nopeus nousee kuin varkein yllättävän korkeaksi.

Tämä takavetopainotteinen edis- tyksellinen sähköinen quattro-neli-

Takana on mukavasti jalkatila, ellei ▼ edessä satu istumaan kovin pitkäkoipi- nen matkustaja.

veto on huippuhyvä ajettava, auto on selvästi suunniteltu kuljettajaa ajatellen; ohjaus on todella tarkka, mutta onneksi ei turhan kevyt. S6 e-tron säättää alustaa suuremmissa nopeuksissa, jolloin auto tuntuu lähes leijuvan asfaltin päällä. Vakiovarusteena tuleva mukautuva ilmajousitus Sport vain lisää ajonautintoa.

Nopeaa latausta

Tehdas lupaa kesikikulutukseksi 17 kWh/100 km, meillä se liikkui viikon huristelun jälkeen 19 kWh:ssa, joka varmaan osaltaan johtui kuskin painavasta töppösestä.

Autossa on 94,9 kWh (netto) akkukapasiteetti, jonka lataaminen sujuu luokkansa nopeimmin – lataustehoa muikeat 225 kW. Käytännössä jo 10 minuutin latauksella voi saada noin 245 km toimintamatkan

– ja matka jatkuu. Toimintamatkaa tehdas lupaa täydellä latauksella 624 kilometriä, joka tietenkin tippuu jonkin verran, kun esimerkiksi ilmastointi paahtaa täysillä.

Vakio- ja lisävarusteita

Autossa on lisävarusteena manuaalisesti esiin kääntyvä vetokoukku, joka tulee esiin takakontissa olevas-

▲ 27 litran etutavaratilaan mahtuu mukavasti vaikkapa latauskaapeli.

ta kahvasta vetämällä. Vetokykyä autolla löytyy peräti 2100 kg, joten perheen venekin kulkee mukana mukavasti mökkimatkoilla. Ainoa huono puoli tuossa vetokoukussa on, että sen paikoilleen loksauttaminen vaatii käsin koskemista, ja

▲ Takana on farmarille sopivasti tilaa 502 litraa, ja jos takapenkit kaataa, huikeat 1422 litraa.

koukun roplauts!

Takaluukussa on sähkötoiminen avaus- ja sulkutoiminta. Mielenkiintoista oli, että kun autoa koettiin huuhdella letkulla, takaluukku ponnahti auki, jos menin avaimet taskussa ”turhan” lähelle.

▲ Digitaalinen näyttämö vasemmalta lukien: Audi virtual cockpit (11,9”), vapaasti leijuva Audi MMI-panoraamanäyttö (14,5”) sekä matkustajan oma MMI-näyttö (10,9”).

◀ Virtuaaliset taustapeilit eivät ole vakiovarusteena ja hyvä niin. Varsinkin vasemman taustapeilin seuraaminen vaatii totuttelua.

Autossa on koko kojelaudan pituudelta digitaalisia näyttöjä. On kuskin mittaristo, keskusnäyttö sekä matkustajalle vielä oma näyttö, josta voi selata radiokanavia samalla kun kuski keskittyy navigaattorin seuraamiseen.

Virtuaaliset sivupeilit ovat oikeastaan S6 Avant e-tronin ainoa iso miinus, mutta onneksi ne eivät olekaan

ni. Ja vaikka virtuaalipeilissäkin on säätömahdollisuus, peili ei käännä tarpeeksi, että näkymä olisi yhtä laaja kuin perinteisessä ulkopeilissä. Omalla kohdallani huomasi vaikeuden esimerkiksi lähtiessäni ohittamaan edellä ajavaa ja koetin katsoa, tuleeko naapurikaistaa kukaan niskaan.

Summa summarum

Ehdottoman mukava auto, ja mikä parasta suomalaisten suosima farmarimalli. Hinta toki saisi olla reippaasti halvempi, mutta kyllä tälläkin hinnalla kuulemma ostajia löytyy.

▲ Bang & Olufsen Premium 3D Sound System takaa hyvän musiikkinautinnon.

◀ Mm. valojen ja virtuaalisten tausta- peilien säädöt hoituvat oven säätimistä.

▲ Automaattivaihteen valitsin on kätevä pieni keinuvipu.

▲ Punaiset jarrusatulat kielivät sporttista menopelistä.

Tosimiehet

start your engines!

Netistä:

- lehtitilaukset
- osoitemuutokset
- vanhat numerot
- kaupan tuotteet

www.tosimies-lehti.fi